

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Т. М. Остапенко, О. М. Кубецька,
І. В. Кононова, Н. А. Протопопова**

**ОПОДАТКУВАННЯ
СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Навчальний посібник (у схемах)

Дніпро
2022

УДК 336.225.3

О-76

Схвалено до друку та використання в освітньому процесі науково-методичною радою Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (протокол № 3 від 18.11.2021)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Дубницький В.І., доктор економічних наук, професор;
Яковенко В.С., кандидат економічних наук, доцент.

Остапенко Т. М., Кубецька О. М., Кононова І. В. та ін.

О-76 Оподаткування суб'єктів підприємництва : навч. посібник (у схемах) / Т. М. Остапенко, О. М. Кубецька, І. В. Кононова, Н. А. Протопопова. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 148 с.

ISBN 978-617-8032-49-4

Навчальний посібник містить базові економічні знання та практичні ситуації (вправи), методичні вказівки до їх виконання, приклади розв'язання практичних ситуацій (вправ) для самостійної підготовки та практичної діяльності на підприємствах різних типів та галузей.

Посібник має на меті активізацію роботи здобувачів вищої освіти під час лекцій та самостійної роботи, підвищення ефективності організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, посилення наочності викладання завдяки схематичній візуалізації текстового матеріалу, систематизацію знань та формування у здобувачів вищої освіти цілісного структурованого уявлення про предмет дисципліни.

Розрахований на здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів і спеціалістів підприємств різних галузей. Видання також буде корисним при виконанні дипломних та дисертаційних робіт.

Автори:

Остапенко Тетяна Миколаївна, к.е.н., доцент (теми 1, 3–6);

Кубецька Ольга Миколаївна, к.е.н., доцент (теми 1, 3–6);

Кононова Ірина Володимирівна, д.е.н., доцент (теми 7–8);

Протопопова Наталія Андріївна, старший викладач кафедри (тема 2).

ISBN 978-617-8032-49-4

© Автори, 2021

© ДДУВС, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМА 1. Макро- і мікроаспекти оподаткування суб'єктів підприємництва	5
ТЕМА 2. Традиційні та спеціальні системи оподаткування суб'єктів підприємництва	29
ТЕМА 3. Специфіка оподаткування сільськогосподарських виробників ...	52
ТЕМА 4. Справляння податків і зборів фінансовими установами	72
ТЕМА 5. Особливості оподаткування нерезидентів	87
ТЕМА 6. Механізм оподаткування торгівельної та туристичної діяльності	101
ТЕМА 7. Порядок оподаткування діяльності суб'єктів малого бізнесу	123
ТЕМА 8. Пільгове оподаткування окремих видів діяльності	139

ВСТУП

Навчальний посібник із дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» призначений для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок оподаткування суб'єктів господарювання за галузевим підходом.

Для досягнення цієї мети передбачається наступне:

– ознайомити здобувачів вищої освіти зі змістом та сутністю податкової системи, елементами податкової системи, із основними засадами податкової політики держави в сучасних умовах, видами податків, зборів, платежів, порядком оподаткування за окремими видами податків, зборів, платежів;

– навчити розраховувати окремі податки, збори, платежі, що підлягають сплаті.

Навчальний посібник з дисципліни «Оподаткування суб'єктів підприємництва» сприяє здатності орієнтуватися у системі оподаткування суб'єктів різних галузей народного господарства. Зміст матеріалу, що знайшов відображення у структурі та сутності тем лекцій, надає необхідні знання та навички щодо практичної і теоретичної підготовки здобувача для роботи на підприємстві та характеризує ступінь підготовленості майбутнього фахівця до самостійного виконання відповідних функцій.

Навчальний посібник за дисципліною «Оподаткування суб'єктів підприємництва» має на меті активізацію роботи студентів під час лекцій та самостійної роботи, підвищення ефективності організації самостійної роботи, посилення наочності викладання завдяки схематичній візуалізації текстового матеріалу, систематизацію знань та формування у здобувачів вищої освіти цілісного структурованого уявлення про предмет курсу.

Структурно-логічні схеми є основою організації цілеспрямованого засвоєння учбового матеріалу, реалізації вимог щодо формування системи певних знань і навичок в студентів.

Побудова навчального матеріалу в посібнику в методичному плані розрахована на формування практичних навичок щодо розрахунку сум податків, зборів, платежів, які підлягають сплаті.

Тема 1. МАКРО- І МІКРОАСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1

Сутність і види податків. Сутність зборів (плати, внеску), мита

Податок – це обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку (згідно пп. 6.1 Податкового кодексу України)

Відмінні риси (ознаки, характеристики) податкових платежів

Законність – право на встановлення і введення податків має тільки держава

Обов'язковість – відповідність розпорядженням, що містяться у нормах податкового права, незалежно від розсуду суб'єкта оподаткування

Нецільовий характер – податки не мають цільового призначення

Безоплатність – держава не зобов'язана надати платнику будь-який еквівалент внесеному платежу

Вносяться до бюджету

Грошова форма внесення в бюджет

Відчуження частини власності суб'єктів на користь держави

Однобічний характер встановлення – податкові відносини мають односторонню спрямованість – від платника до держави

Безповоротність – податок надходить у бюджет та залишається там для фінансування потреб держави та суспільства

Регулярність внесення – податок вноситься в бюджет періодично, у чітко встановлені законодавством строки

Загальні теорії податків та їх економічний зміст

<i>Теорії оподаткування</i>		<i>Економічний зміст</i>
Теорії обміну (18 – 19ст.)	Атомістична теорія (суспільного договору; публічного договору; фіскального договору; обміну послугами між державою і громадянами; послуг) С. Вобан, Ш. Монтеск'є, Д. Юм, Ж. Руссо, Дж. Мілль	Податок є результатом договору між громадянами і державою, згідно з яким підданий вносить державі плату за охорону його особистої і майнової безпеки, захист від зовнішніх ворогів та інші послуги, що вимагає коштів на утримання державних органів.
	Теорія податку як страхової премії Дж. Мак Куллох, А. Тьер	Необхідність сплати податків є превентивним заходом на випадок настання будь-якого ризику: пожежі, війни; сума податку визначається пропорційно сумі доходу або майна, тому що витрати з охорони і захисту повинні розподілятися по сумі власності, що охороняється.
	Теорія насолоди Ж. Сімонд де Сімонді	Платник за допомогою податків купує насолоду: суспільний правопорядок, правосуддя; податки мають сплачуватися з чистого доходу, а не з капіталу.
Теорія фізіократів (18 ст.) Ф. Кене, О. Мірабо, А. Тюрго		Усі податки можна замінити одним податком на чистий продукт – земельним (прямий, визначається на основі кадастру і стягується із землевласників від земельного доходу); обкладаються податком лише доходи, які були одержані єдиним продуктивним класом у суспільстві.
Класична теорія (податкового нейтралітету) (кін. 18 – 1-а пол. 19 ст.) В. Петті, А. Сміт, Д. Рікардо		«Невидима рука ринку» забезпечує інтереси суспільства, лише витрати на оборону та утримання урядового апарату необхідно компенсувати податками, об'єктом оподаткування якими є земля, праця і капітал.
Теорії примусового характеру податку	Теорія жертви (19 ст.) Дж. С. Мілль	Громадяни при сплаті податків приносять державі жертву – роблять це не добровільно і терплять нестатки.
	Теорія колективних потреб (19 – 20 ст.) А. Вагнер, Ф. Нітті, Е. Селігман, Е. Сакс, Л. Штейн	Зростання державних витрат обумовлює необхідність збільшення податкового тягаря і порушує проблеми його справедливого розподілу в суспільстві: пропорційного і прогресивного оподаткування.
Теорія економіки суспільного сектору (поч. 20 ст.) К. Віксель, Е. Ліндаль		Справедливий розподіл податкових надходжень до бюджету, які використовуються для державних потреб. Податки повертаються платникам у формі державних послуг.
Кейнсіанська теорія (початок 20 ст.) Дж. Кейнс		Податки є головним важелем регулювання економіки і виступають однією зі складових її успішного розвитку. Держава повинна за допомогою бюджетної політики, маніпулюючи податками та державними витратами, здійснити свій керівний вплив на споживання і зайнятість населення і таким чином регулювати циклічні коливання економіки. Прогресивне оподаткування знижує ризики виробників відносно капітальних вкладень.

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>Теорії оподаткування</i>	<i>Економічний зміст</i>
Неокейнсіанська теорія (50 – 60 рр. 20 ст.) Ф. Модильяні, Дж. Хікс, П. Самуельсон	Механізм податкового регулювання має враховувати зміни рівня податків як засобу проведення антициклічної політики: зниження в періоди спаду, підвищення в роки підйому з метою стримування ділової активності.
Посткейнсіанська теорія (серед. 20 ст.) Дж. Робінсон, П. Девідсон	Поєднання політики доходів держави (податкової політики) з політикою зростання економіки.
Теорія неоконсерватизму	Зниження загального рівня податків з метою підтримки високого рівня заощаджень та інвестицій. Надання податкових пільг корпораціям і населенню, які формують споживчий попит на ринку. Сума зібраних податків на пряму залежить від рівня доходності суспільства.
Теорія зовнішніх ефектів (екстерналій) (30-ті рр. 20 ст.) А. Пігу	Необхідність організації перерозподілу коштів через механізм державного бюджету за допомогою прогресивного оподаткування для максимізації добробуту.
Теорія монетаризму (50-ті рр. XX ст.) М. Фрідмен	Податки є другорядним регулятором грошово-кредитної політики (інструментом вилучення з обігу зайвої кількості грошей). Скорочення ставок податків з метою збільшення заощаджень, які можуть бути інвестовані у виробництво.
Теорія економіки пропозиції (70-ті рр. 20 ст.) А. Лаффер, М. Фелдстайн, М. Боскін, Г. Стейн, Р. Манделл.	З метою стимулювання заощаджень та інвестицій необхідно встановити оптимальну ставку податкових вилучень; проводити політику прискореної амортизації, що збільшує внутрішні джерела інвестицій; запровадити податкові пільги щодо реінвестування капіталу; зменшити оподаткування доходів від власності. Зменшення оподаткування трудових доходів та зняття інституційних перешкод сприяє розширенню пропозиції праці й забезпечує економічне зростання.
Теорія держави (90-ті рр. 20 ст.) Д. Норт	Сума зібраних податків на пряму залежить від рівня доходності суспільства.
Теорія раціональних очікувань (90-ті рр. 20 ст.) Роберт Е. Лукас	Держава впливає тільки на рівень цін і податкове навантаження. Податки є регулятором пропозиції на ринку.
Теорія оптимального оподаткування (кін. 20-поч. 21 ст.) Е. Аткинсон, Дж. Стігліц, П. Даймонд, Дж. Мірліс, Дж. Слемрод, В. Танзі, У. С. Вікрі	Податкові реформи спрямовані на ослаблення обтяжливої дії податкової системи і більш рівномірний розподіл податкового навантаження. Важливий фактор оптимізації оподаткування – це скорочення масштабів ухилення від сплати податків.
Теорія Левіафан-оподаткування (кінець 20 ст. Дж. Бреннан, Дж. Б'юкенен	Обмеження податкової бази та податкової ставки повинні задовольнити інтереси держави і дозволити профінансувати набір суспільних благ і послуг.
Теорія демократичного оподаткування (кін. 20 – поч. 21 ст.)	Рівень оподаткування визначається виборцями і затверджується в Конституції. Виборці беруть участь в ухваленні рівня доходів і видатків бюджету держави.
Теорія еволюційного оподаткування (кін. 20 – поч. 21 ст.)	Уряд визначає рівень оподаткування в країні, платники податків мають можливість застосовувати різні методи ухилення від оподаткування.
Теорія глобалізації (кін. 20 – поч. 21 ст.) В. Танзі, Дж. Робертсон	Введення спеціальних податків на іноземні трансакції, що дозволить різко обмежити транскордонні валютні спекуляції.

У Податковому кодексі України категорії «збір», «внесок» і «плата» об'єднуються в єдине поняття «збір».

Збір (плата, внесок) – це обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій (згідно пп. 6.2 ПКУ).

Збір – це плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб державними органами за право участі, користування будь-чим або за право здійснення тієї або іншої діяльності.

Наприклад: збір за спеціальне використання води, ринковий збір та ін.

Внесок – це внесення грошей або платіж.

Наприклад: ЄСВ – це страховий внесок, збір якого здійснюється з метою забезпечення захисту прав застрахованих осіб та членів їх сімей на отримання страхових виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Мито (як непрямий податок) – це загальнодержавний податок, встановлений ПКУ і Митним кодексом, який нараховується та сплачується відповідно до Митного кодексу, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана ВРУ.

Мито – це плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб за здійснення в їх інтересах державними органами певних дій.

Наприклад: ввізне мито щодо товарів, які переміщуються через митний кордон; державне мито – грошова сума, що стягується у нотаріальних конторах, органах МЗС, МВС, відділах державної реєстрації актів цивільного стану, міських, сільських, селищних радах та інших уповноважених на те органах за вчиненням ними дій з об'єктами нерухомого майна і видачу документів, що мають юридичне значення.

Збори й мита мають індивідуальний характер і їм завжди властиві спеціальна мета і спеціальні інтереси.

1.2

Теоретичні аспекти податкових платежів

Елементи податку:

Платники податку – фізичні особи, юридичні особи та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують об'єкти оподаткування або провадять діяльність, що є об'єктом оподаткування, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів;

Об'єкт оподаткування – предмет, що підлягає обкладенню, а саме майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;

База оподаткування – конкретні вартісні, фізичні або інші характеристики певного об'єкта оподаткування;

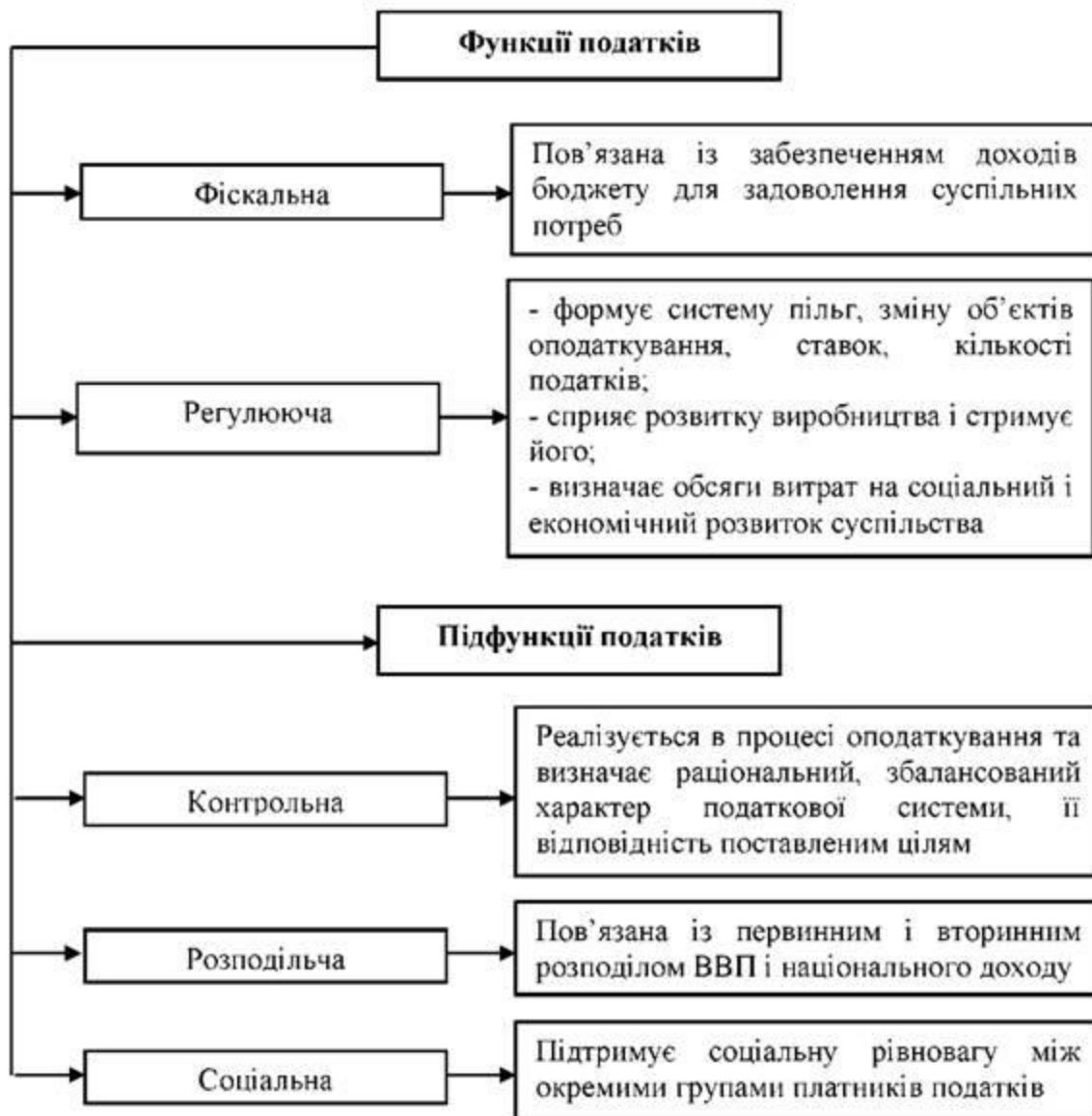
Ставка податку – розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування;

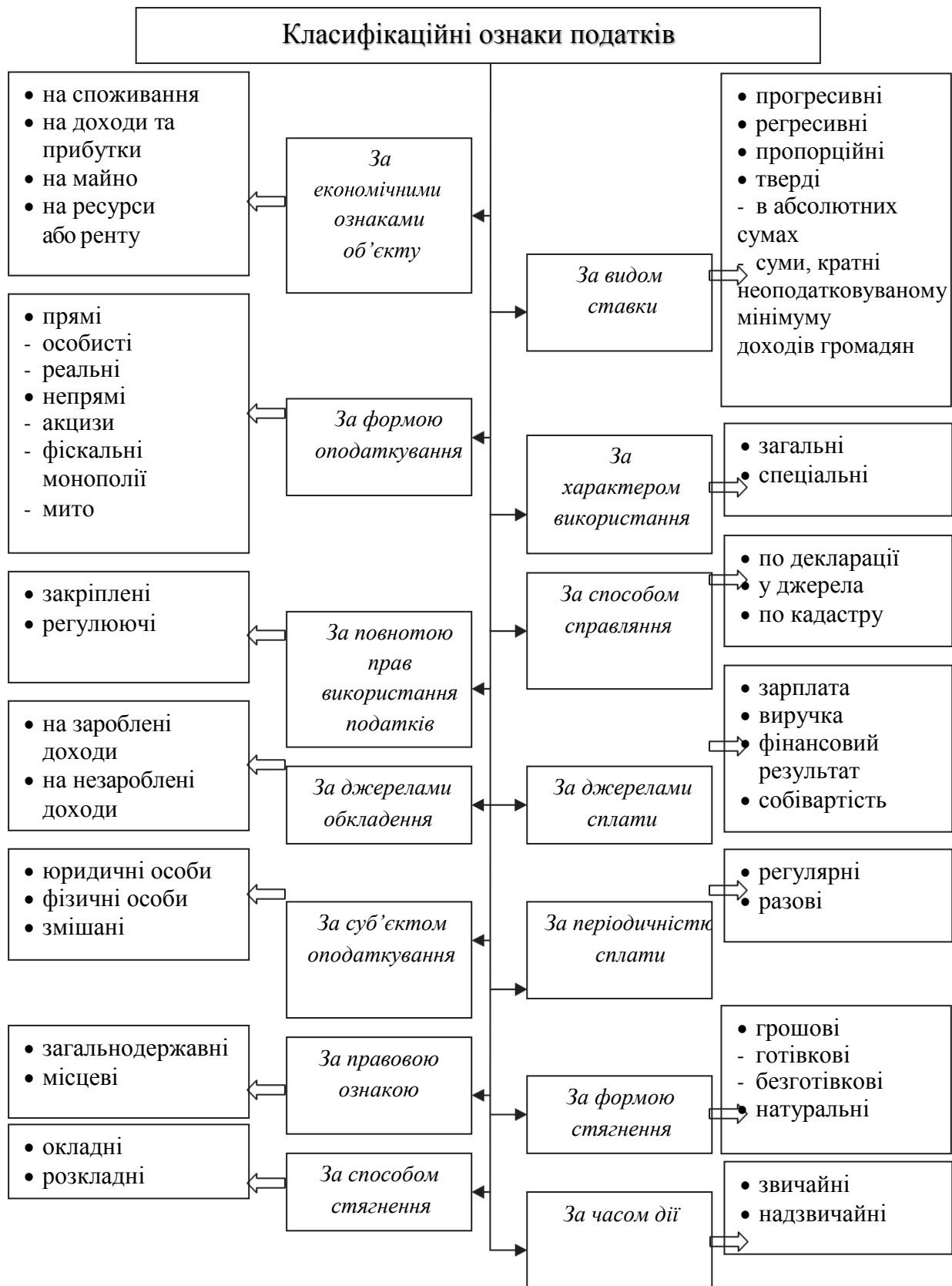
Порядок обчислення податку – здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосуванням відповідних коефіцієнтів;

Податковий період – період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів;

Податкові пільги – звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності певних підстав;

Строк сплати податку – період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений.

Ознака класифікації «За правовою ознакою»

Загальнодержавні податки та збори – обов’язкові платежі, які встановлюються ВРУ і обов’язкові до сплати за єдиними ставками на всій території країни	Місцеві податки та збори – це податки та збори, які встановлюються органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства, вони є обов’язковими до сплати в межах адміністративно-територіальних одиниць та зараховуються до їх бюджетів
✓ податок на прибуток підприємств	✓ податок на майно
✓ податок на доходи фізичних осіб	✓ єдиний податок
✓ податок на додану вартість	✓ збір за місця для паркування транспортних засобів
✓ акцизний податок	✓ туристичний збір
✓ збір за першу реєстрацію транспортного засобу	
✓ екологічний податок	
✓ рентна плата	
✓ МИТО	

Примітки: обов’язкові платежі, що фактично є загальнонаціональними податками:

- ✓ **військовий збір** – стягується з платників ПДФО в розмірі 1,5% від доходу;
- ✓ **єдиний соціальний внесок (ЄСВ)** – утримується з роботодавців, самозайнятих громадян, дипломатів, військовослужбовців, осіб, які перебувають у декретній відпустці, за ставкою 22% від мінімальної заробітної плати (у окремих випадках – від доходу).

Ознака класифікації «За формою оподаткування»

Прямі
податки

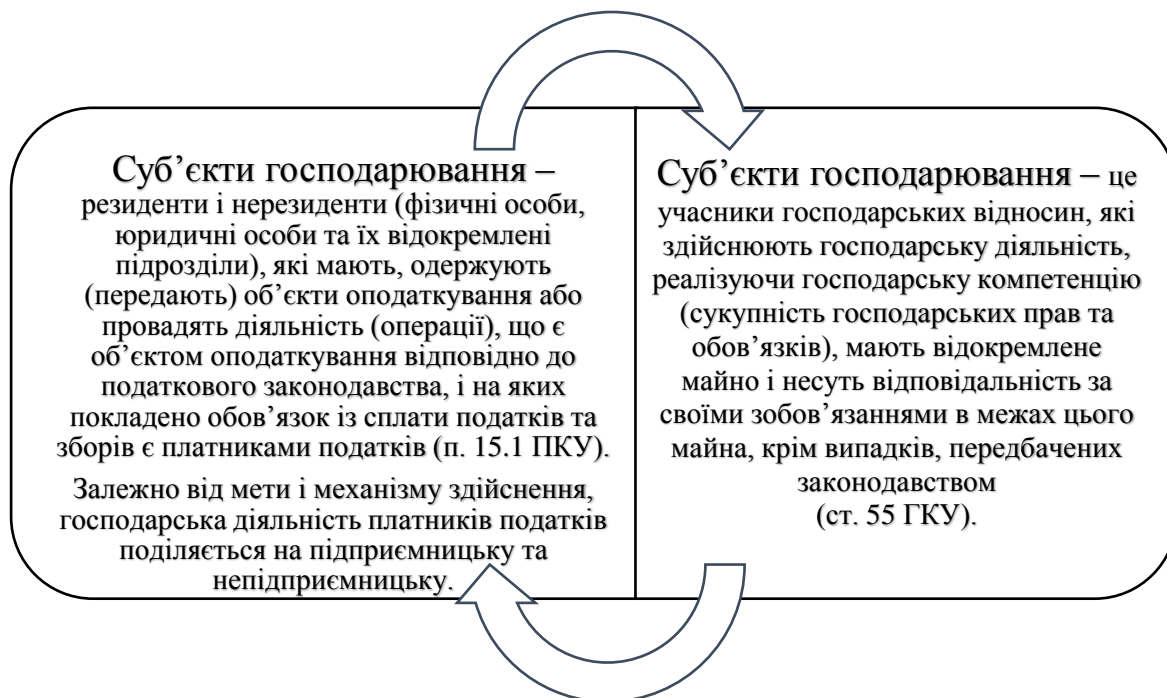
- сплачуються безпосередньо платником до бюджету держави за рахунок його доходів; їх сума залежить від розміру об'єкта оподаткування; сплата податку зумовлює вартісне зменшення об'єкта оподаткування (**податок на прибуток підприємств, ПДФО, податок на майно**)

Непрямі
податки

- сплачуються платниками опосередковано через цінові механізми, причому сума податку не зменшує об'єкта оподаткування, а збільшує ціну товару (**ПДВ, акцизний податок, мито**);

1.3

Суб'єкти господарювання як платники податків і зборів

Суб'єкти господарювання (підприємництва):

(1) Господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку.

(2) Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані як підприємці.

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Права та обов'язки суб'єктів господарювання як платників податків

<i>Права</i>	<i>Обов'язки</i>
<p>✓ безоплатно отримувати у контролюючих органах, у тому числі і через мережу «Інтернет», інформацію про податки та збори і нормативно-правові акти, що їх регулюють, порядок обліку та сплати податків та зборів, права та обов'язки платників податків, повноваження контролюючих органів та їх посадових осіб щодо здійснення податкового контролю;</p> <p>✓ представляти свої інтереси в контролюючих органах самостійно, через податкового агента або уповноваженого представника;</p> <p>✓ обирати самостійно, якщо інше не встановлено ПКУ, метод ведення обліку доходів і витрат;</p> <p>✓ одержувати відстрочення, розстрочення сплати податків або податковий кредит в порядку і на умовах, встановлених ПКУ;</p> <p>✓ бути присутнім під час проведення перевірок та надавати пояснення з питань, що виникають під час таких перевірок, ознайомлюватися та отримувати акти (довідки) перевірок, проведених контролюючими органами, перед підписанням актів (довідок) про перевірки, у разі наявності зауважень щодо змісту складених актів (довідок) підписувати їх із застереженням та подавати контролюючому органу письмові заперечення;</p> <p>✓ оскаржувати в порядку, встановленому цим Кодексом, рішення, дії (бездіяльність) контролюючих органів (посадових осіб), у тому числі індивідуальну податкову консультацію, яка йому надана, а також узагальнюючу податкову консультацію;</p> <p>✓ вимагати від контролюючих органів проведення перевірки відомостей, що можуть свідчити на користь платника податків; на нерозголошення контролюючим органом (посадовими особами) відомостей про такого платника без його письмової згоди та відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, державну, комерційну чи банківську таємницю та стали відомі під час виконання посадовими особами службових обов'язків, крім випадків, коли це прямо передбачено законами;</p>	<p>✓ стати на облік у контролюючих органах в порядку, встановленому законодавством України;</p> <p>✓ вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів;</p> <p>✓ подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів;</p> <p>✓ сплачувати податки та збори у строки та у розмірах, встановлених ПКУ та законами з питань митної справи;</p> <p>✓ подавати на належним чином оформлену письмову вимогу контролюючих органів (у випадках, визначених законодавством) документи з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування, первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, фінансову звітність, інші документи, пов'язані з обчисленням та сплатою податків та зборів. У письмовій вимозі обов'язково зазначаються конкретний перелік документів, які повинен надати платник податків, та підстави для їх надання;</p> <p>✓ подавати контролюючим органам інформацію, відомості про суми коштів, не сплачених до бюджету в зв'язку з отриманням податкових пільг (суми отриманих пільг) та напрями їх використання (щодо умовних податкових пільг – пільг, що надаються за умови використання коштів, вивільнених у госпсуб'єкта внаслідок надання пільги, у визначеному державою порядку);</p> <p>✓ подавати контролюючим органам інформацію в порядку, у строки та в обсягах, встановлених податковим законодавством;</p> <p>✓ виконувати законні вимоги контролюючих органів щодо усунення виявлених порушень законів з питань оподаткування та митної справи і підписувати акти (довідки) про проведення перевірки;</p>

<i>Права платника податків</i>	<i>Обов'язки платника податків</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ на залік чи повернення надміру сплачених, а також надміру стягнутих сум податків та зборів, пені, штрафів; ✓ на повне відшкодування збитків (шкоди), заподіяних незаконними діями (бездіяльністю) контролюючих органів (їх посадових осіб), у встановленому законом порядку; ✓ самостійно обирати спосіб взаємодії з контролюючим органом в електронній формі через електронний кабінет, якщо інше не встановлено ПКУ; ✓ подавати декларацію та інші документи в паперовій формі у разі виникнення технічних проблем у роботі електронного кабінету (наявність помилки має бути підтверджена у порядку, встановленому методологом електронного кабінету або судом). ✓ інші права, передбачені законом. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ не перешкоджати законній діяльності посадової особи контролюючого органу під час виконання нею службових обов'язків та виконувати законні вимоги такої посадової особи; ✓ повідомляти контролюючим органам за місцем обліку такого платника про його ліквідацію або реорганізацію протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення (крім випадків, коли обов'язок здійснювати таке повідомлення покладено законом на орган державної реєстрації); ✓ повідомляти контролюючі органи про зміну місцезнаходження юридичної особи та зміну місця проживання фізичної особи – підприємця; ✓ забезпечувати збереження документів, пов'язаних з виконанням податкового обов'язку, протягом строків, установлених ПКУ; ✓ допускати посадових осіб контролюючого органу під час проведення ними перевірок до обстеження приміщень, територій (крім житла громадян), що використовуються для одержання доходів чи пов'язані з утриманням об'єктів оподаткування, а також для проведення перевірок з питань обчислення і сплати податків та зборів у випадках, встановлених ПКУ; ✓ використовувати електронний кабінет для листування з контролюючими органами в електронній формі у разі подання звітності в електронній формі, а також після проходження електронної ідентифікації он-лайн в електронному кабінеті, крім платників податків, які відмовилися від використання електронного кабінету в порядку, встановленому ПКУ, та платників податків, які не визначили спосіб взаємодії із контролюючим органом.

Класифікація суб'єктів господарювання (підприємництва)

*За Законом
№ 2164-VIII*

За ст. 55 ГКУ

СУБ'ЄКТИ МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВА
(СТАТУС: підприємці, юридичні особи)

Показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом з таких критеріїв:

- балансова вартість активів – до 350 тис. євро;
- **чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 700 тис. євро;**
- середня кількість працівників – до **10 осіб.**

У яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує **10 осіб** та **річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 млн. євро**, визначену за середньорічним курсом НБУ.

СУБ'ЄКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
(СТАТУС: підприємці, юридичні особи)

Які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом з таких критеріїв:

- балансова вартість активів – до 4 млн. євро;
- **чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 млн. євро;**
- середня кількість працівників – до **50 осіб.**

У яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує **50 осіб** та **річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн. євро**, визначену за середньорічним курсом НБУ.

СУБ'ЄКТИ СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
(СТАТУС: підприємці, юридичні особи)

Які не відповідають критеріям для малих підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом з таких критеріїв:

- балансова вартість активів – до 20 млн. євро;
- **чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 40 млн. євро;**
- середня кількість працівників – до **250 осіб.**

Інші суб'єкти господарювання належать до суб'єктів середнього підприємництва.

За <u>Законом № 2164-VIII</u>	За <u>ст. 55 ГКУ</u>
СУБ'ЄКТИ ВЕЛИКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА (<i>СТАТУС: юридичні особи</i>)	
<p>Які не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом з таких критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> • балансова вартість активів – понад 20 млн. євро; • чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – понад 40 млн. євро; • середня кількість працівників – понад 250 осіб. 	<p>У яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 млн. євро, визначену за середньорічним курсом НБУ.</p>

Примітки:

- ✓ За ГКУ при врахуванні кількості працівників враховуються не лише штатні працівники, а й сумісники та працівники, що працюють за цивільно-правовими договорами;
- ✓ За ГКУ при врахуванні масштабів діяльності йдеться про суму доходу за попередній календарний рік від усіх видів діяльності, а не лише про дохід (виручку) від реалізації продукції.

Примітки:

✓ У ПКУ надається визначення «великих платників податків» (пп. 14.1.24 ПКУ).

✓ **Великий платник податків** – юридична особа або постійне представництво нерезидента на території України, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує еквівалент 50 млн. євро, або загальна сума платежів, сплачених до Державного бюджету України, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, за такий самий період перевищує еквівалент 1 млн. євро.

✓ За ПКУ **враховується інформація про доходи за будь-які чотири послідовні квартали.**

✓ Реєстр великих платників податків на 2021 рік розміщено на сайті Державної податкової служби України (у рубриці «Реєстр великих платників податків» <https://tax.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/reestri>).

Класифікація платників податків/ суб'єктів господарювання (суб'єктів підприємництва)

<i>Вид платника податків</i>	<i>Критерії</i>
Суб'єкти малого підприємництва (СМП)	Загальний обсяг доходу не перевищує 10 млн євро за середньорічним курсом НБУ та середня кількість працівників за календарний рік не перевищує 50 осіб (ст. 55 ГКУ)
Інші платники (проміжна категорія)	Усі платники, що не належать до категорії СМП або до категорії великих платників податків
Великий платник податків	Юридична особа або постійне представництво нерезидента на території України, у якій обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує еквівалент 50 млн. євро, або загальна сума платежів, сплачених до Державного бюджету України, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, за такий самий період перевищує еквівалент 1 млн. євро. (пп. 14.1.24 ПКУ)

**Значення
класифікації**

Використовується у бухгалтерській та податковій сферах для вирішення таких питань:

- 1) складу форм фінансової звітності, що мають складати суб'єкти підприємницької діяльності;
- 2) максимальні строки тривалості перевірок, що здійснюються фіскальними органами (крім строків, установлених податковим законодавством для «великих платників податків», – категорія, що визначається в ПКУ), а також іншими органами державного нагляду (контролю);
- 3) обов'язковість застосування електронної податкової звітності до податкових органів (платники податків, що належать до великих та середніх підприємств, подають податкові декларації контролюючому органу в електронній формі з дотриманням вимог законів щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису).

✓ **Контрольні запитання**

1. Як суб'єкту господарювання визначити свій вид суб'єкту господарювання?
2. В яких формах може бути зареєстрований в Україні суб'єкт господарювання (підприємництва)?
3. Які існують обмеження для участі у підприємницькій діяльності (для громадян)?
4. Що таке податкове навантаження?
5. Що розуміється під податковою системою? Назвіть елементи податкової системи.

Завдання 1. Пов'яжіть наведені терміни з їх змістом (табл. 1.1). Для цього проставте ліворуч від номера терміну відповідну літеру.

Таблиця 1.1

Співвідношення та взаємозв'язок понять «підприємницька діяльність», «підприємництво», «бізнес»

Термін	Визначення
___ Бізнес	А) безпосередня самостійна, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг з метою отримання прибутку, яка здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством.
___ Підприємницька діяльність	Б) форма діяльності у сфері виробництва і обміну товарів та надання послуг з метою отримання прибутку.
___ Підприємництво	В) комерційна чи будь-яка інша діяльність, що не може суперечити закону і спрямована на отримання прибутку.

Завдання 2. З метою засвоєння основних **функцій податків та їх змісту**, знайдіть відповідне трактування для наведених функцій:

Сутність функцій податків:

_____ **функція** є визначальною у характеристиці суті податків. З її допомогою забезпечується формування фінансових ресурсів державного бюджету, які є матеріальною базою держави для виконання своїх функцій.

_____ **функція** – за допомогою податків забезпечується формування доходів бюджету з наступним їх спрямуванням на фінансування різноманітних заходів держави. Саме з її допомогою встановлюються пропорції розподілу фінансових ресурсів між платниками податків та державою.

_____ **функція** – полягає у тому, що з допомогою податків держава здійснює систематичний і цілеспрямований вплив на всі сторони діяльності платників. Найефективнішою формою прояву даної функції податків є надання пільг окремим платникам податків або повне звільнення

від оподаткування з окремих видів податків або окремих фізичних чи юридичних осіб.

Завдання 3. Сума податкових зобов'язань – 100000 грн. Сума податкового кредиту – 95000 грн. Сума ПДВ до сплати в бюджет складає ? грн. Проведіть розрахунок податкового навантаження з ПДВ*.

Розв'язок:

1. Розрахунок суми ПДВ, що підлягає сплаті у бюджет
 $100000 \text{ грн.} - 95000 \text{ грн.} = 5000 \text{ грн.}$
2. Розрахунок податкового навантаження з ПДВ:
 $(5000 \text{ грн.} \div 100000 \text{ грн.}) \times 100 \% = 5 \%$.

***Примітки:** Податкове навантаження з ПДВ – співвідношення суми ПДВ до сплати в бюджет до загальної суми податкових зобов'язань за звітний період.

Завдання 4. Проведіть розрахунок податкового навантаження з ПДВ.

Таблиця 1.2

Динаміка податкового навантаження ПДВ підприємства за 2020 рік

Період	Податкове зобов'язання		Податковий кредит		Сума ПДВ до сплати у бюджет	Коефіцієнт податкового навантаження, %
	Дохід від реалізації (без ПДВ)	ПДВ	Вартість придбання без ПДВ	ПДВ		
1 квартал	100000	20000	50000	10000		
2 квартал	150000	30000	100000	20000		
3 квартал	200000	40000	200000	40000		
4 квартал	250000	50000	150000	30000		
Разом						X

Завдання 5. Проведіть розрахунок податкового навантаження з податку на прибуток*. Дохід підприємства складає 150000 грн. Витрати – 130000 грн. Податок на прибуток складає ? грн.

Розв'язок:

1. Розрахунок суми податку на прибуток, що підлягає сплаті у бюджет:
 $(150000 \text{ грн.} - 130000 \text{ грн.}) \times 18 \% = 3600 \text{ грн.}$
2. Розрахунок податкового навантаження з податку на прибуток:
 $(3600 \text{ грн.} \div 150000) \times 100 \% = 2,4 \%$.

***Примітки:** Податкове навантаження з податку на прибуток – співвідношення суми податку на прибуток до сплати в бюджет до суми доходу за звітний період.

Податкове навантаження в загальному вигляді має наступний вигляд (КПН – коефіцієнт податкового навантаження):

$$\frac{C_{\text{под.}}}{C_{\text{дох.}}} \times 100,$$

де $C_{\text{под.}}$ – сума податків, зборів конкретного платника податків;

$C_{\text{дох.}}$ – сума доходів, обрана для розрахунку.

Завдання 6. Проведіть розрахунок податкового навантаження з податку на прибуток.

Таблиця 1.3

Динаміка податкового навантаження з податку на прибуток за 2019 рік

Період	Доход	Матеріали	Зарплата	ЄСВ	Амортизаційні відрахування	Інші	Разом	Прибуток, що підлягає оподаткуванню	Податок на прибуток	Коефіцієнт податкового навантаження, %
1 кв.	100000	50000	10000	2200	2500	-	64700			
2 кв.	150000	100000	15000	3300	2500	-	120800			
3 кв.	200000	200000	20000	4400	2500	-	226900			
4 кв.	250000	150000	25000	5500	2500	-	183000			
Разом										X

Завдання 7. Тестові завдання.

1. Який з цих законодавчих актів регулює відносини у сфері справляння податків і зборів, що стягуються в Україні?

1. Конституція України
2. Закон України “Про державний бюджет на відповідний рік”.
3. Бюджетний кодекс України.
4. Податковий кодекс України.

2. Діяльність держави і платників у процесі нарахування, сплати, зарахування податків, контролю за своєчасністю та повнотою їх надходження до бюджету – це:

1. Податкова робота.
2. Податкова політика.
3. Податкова система.
4. Податкова декларація.

3. Вказати функції податків:

1. Фіскальна, регулювальна і контрольна.
2. Нагромаджувальна і економічна.
3. Накопичувальна і стримулююча.
4. Фіскальна, стимулювальна і змішана.

4. Яка функція податків проявляється під час формування і наповнення бюджету держави?

1. Фіскальна.
2. Регулювальна.
3. Розподільча.
4. Стимулювальна.

5. До якої групи податків належить єдиний податок?

1. Прямі загальнодержавні.
2. Непрямі загальнодержавні.
3. Прямі місцеві.
4. Місцеві, податки на споживання.

6. Обов'язкові платежі фізичних та юридичних осіб до бюджетів, здійснювані у порядку і на умовах, що визначаються законодавчими актами країни – це:

1. Об'єкт оподаткування.
2. База оподаткування.
3. Податки.
4. Ставка податку.

7. Що означає поняття “об'єкт оподаткування”?

1. Майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.
2. Майно.
3. Це розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування.
4. Дохід (прибуток) або його частина.

8. Що означає поняття “податкові пільги”?

1. Це передбачене податковим законодавством звільнення платника податку від нарахування та сплати податку.
2. Це передбачені податковим і митним законодавством звільнення платника податку від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору.
3. Це розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування
4. Це знижка.

9. Які з перелічених податків відносяться до загальнодержавних?

1. Податок на прибуток підприємств
2. Податок на майно.
3. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
4. Туристичний збір.

10. Особи, які мають об'єкти оподаткування або проводять діяльність, що є об'єктом оподаткування, сплачують податки та збори – це:

1. Платники.
2. Суб'єкти оподаткування.
3. Особи.
4. Платники податків.

11. Обов'язки платників податку:

1. Сплачувати податки і збори у встановлені строки.
2. Представляти свої інтереси в контролюючих органах самостійно.

3. Безоплатно отримувати інформацію про податки та збори та нормативно-правові акти, що їх регулюють.
4. Користуватися податковими пільгами за наявності підстав.

12. Права платників податку:

1. Стати на облік у контролюючих органах.
2. Сплачувати податки і збори у встановлені строки.
3. Вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів.
4. Користуватися податковими пільгами за наявності підстав.

13. Система заходів, що вживають контролюючі органи для контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів – це:

1. Податкова система.
2. Податкова політика.
3. Податковий контроль.
4. Податкова робота.

Завдання 8. У світовій практиці визначають декілька способів стягнення податків. **Необхідно:** до кожного з способів стягнення податків підібрати відповідний податок.

Таблиця 1.4

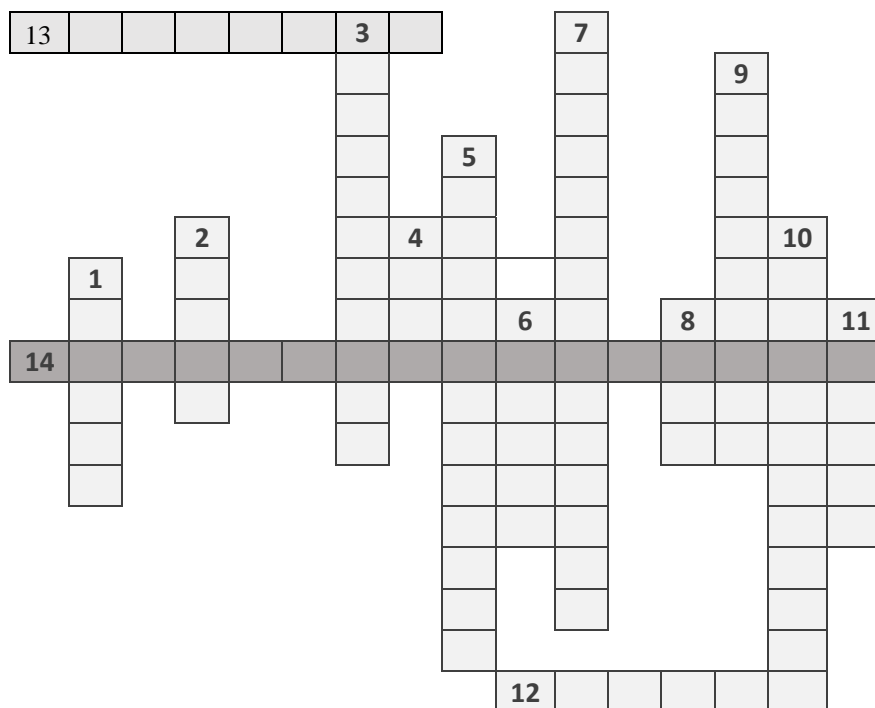
Способи стягнення податків

Спосіб стягнення	Зміст способу стягнення	Типовий приклад податку
Кадастровий спосіб	Стягнення податків передбачає використання кадастрів, тобто реєстрів, які складаються з переліку найтипівіших об'єктів (доходи, земля), які класифікуються за зовнішніми ознаками. Така класифікація дає змогу визначити середню дохідність об'єкта оподаткування податком. До зовнішніх ознак належать: розмір ділянки оподаткування, кількість живності, віддаленість від транспортних шляхів тощо.	
Біля джерела	Сплата податку здійснюється безпосередньо при оплаті доходу платника. Податок/внесок стягується безпосередньо при видачі найманому працівнику заробітної плати або іншого доходу.	
Авансовий спосіб	Сутність цього способу полягає в тому, що платник податку сплачує його частками протягом усього податкового періоду. Кінцева сплата податку відбувається в кінці податкового терміну.	
Кінцевий за результатом	За цим способом сплата податку здійснюється з одночасним заповненням податкової декларації та здачею її в податкові органи.	
При витрачаннях доходів	Цей спосіб стягнення застосовується при обкладанні податками, які входять до ціни виробу і сплачуються кінцевими споживачами при придбанні товарів і виробів	

Завдання 9. Розгадайте кросворд «Основи оподаткування».

По вертикалі: (1) законодавчо визначена величина податкових нарахувань на одиницю вимірювання податкової бази: величина податку з одиниці земельної площі, ваги, кількості товару, частка від вартості об'єкта оподаткування тощо; (2) об'єкт оподаткування; (3) його сплачують громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які перебувають на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної, міської ради або ради ОТГ, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, та тимчасово розміщуються у місцях проживання (ночівлі), визначених пп. 268.5.1 ПК; (4) він потрапляє до первісної вартості придбаного транспортного засобу; (5) принцип оподаткування, за яким кожний громадянин держави повинен брати участь у підтримці своєї країни по можливості та відповідно до доходів, які він отримує під охороною держави; (6) податки, що стягуються у процесі витрати матеріальних благ, визначаються розміром споживання, включаються у вигляді надбавки до ціни реалізації товару і сплачуються споживачем; (7) сукупність норм (правил), методів, засобів і дій, за допомогою яких спеціально уповноважені органи держави здійснюють управлінську діяльність у податковій сфері; (8) один із головних елементів податкового закону (Податкового кодексу України), до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання; (9) збір, що тимчасовий в Україні; (10) наявність легкового автомобіля, з року випуску якого минуло не більше п'яти років та середньоринкова вартість якого становить понад 375 розмірів МЗП – визначає потребу його сплати; (11) передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі;

По горизонталі: (12) його сплачують сільгоспвиробники (у тому числі приватні підприємці – фермери); (13) основна ставка ПДВ в Україні; (14) податки і збори, що їх встановлює Верховна Рада України, що вводяться в дію винятково законами України і діють на всій території України.

Завдання 10. Завдання для самостійної роботи. Підготувати презентацію на тему (вибірково):

1. Фінансова, адміністративна, кримінальна відповідальність за податкові порушення.
2. Модернізація податкової служби України (Модернізація державного управління оподаткуванням).
3. Теоретико-організаційні аспекти адміністрування податків.
4. Взяття на облік платників податків.
5. Еволюція податкової системи України.
6. Податкові системи зарубіжних країн.

Завдання 11. Наведіть категорійні узагальнення складових системи адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів) (табл. 1.5).

Визначення понятійного апарату елементів системи адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів)

<i>Термін</i>	<i>Визначення</i>
___Контрольні дії та заходи	А) Процесуальні дії адміністратора, пов'язані з реалізацією наданих прав та виконанням покладених законодавством обов'язків з метою забезпечення наповнення Державного бюджету України
___Підконтрольний суб'єкт	Б) Державна фіскальна служба України, митні органи, контрольні дії яких спрямовані на діяльність підконтрольних суб'єктів для забезпечення реалізації податкової політики
___Об'єкт адміністрування	В) Усі суб'єкти господарювання, що здійснюють господарську діяльність та мають об'єкти оподаткування
___Предмет адміністрування	Г) Податки, збори (обов'язкові платежі)
___Податкові адміністратори	Д) Первинні, зокрема електронні документи, реєстри бухгалтерського та податкового обліку, фінансова та податкова звітність, які містять відомості за певний період та підлягають контролю (перевірці) у зв'язку із справлянням податків, зборів (обов'язкових платежів) та на які спрямовані контрольні дії адміністраторів

Завдання 12. Гра «ТАК–НІ» (бліц-опитування). На поставлені нижче запитання необхідно дати відповідь «так» або «ні». Викладач ставить питання студентам. Студенти мають швидко, упродовж кількох секунд, дати відповідь на поставлене питання. За правильну відповідь вони отримують бали.

Запитання для проведення гри:

1. Застосування відповідальності за порушення податкового законодавства передбачене невиконанням платником податків/податковим агентом покладеного на нього обов'язку?

2. До протиправних дій платників податків відноситься недотримання термінів сплати?

3. Фінансова відповідальність застосовується у вигляді штрафних пені?

4. Чи настає кримінальна відповідальність особи (ст. 212 Кримінального кодексу України), що займається підприємницькою діяльністю через створення ФОП, за несплату податків, зборів?

5. Одним з тих, хто спробував створити першу наукову теорію оподаткування, став Бенджамін Франклін?

6. У разі зміни адреси в червні поточного року, платник податків сплачує податки (податок на прибуток, ПДВ) за новим місцем обліку/реєстрації?

7. Суб'єкти підприємницької діяльності – юридичні особи, протягом доби від дня одержання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, стають на облік в органі державної податкової

служби?

8. Стати СПД – фізичній особі на облік платників податків в органі державної податкової служби, потрібно у п'ятиденний термін від дня державної реєстрації?

9. Першим етапом розвитку податкової системи України став прийнятий у 1994 р. у новій редакції Закон України “Про систему оподаткування”?

10. З метою зменшення податкового навантаження на підприємства, у 1998 р. запроваджено альтернативні системи оподаткування – єдиний податок та фіксований сільськогосподарський податок?

11. Податковий кодекс України набрав чинності з 02.12.2010 р.?

12. Адміністрування податків та зборів (обов'язкових платежів) здійснюють органи державної податкової служби?

13. В Україні податковий орган висилає декларацію з ПДВ підприємству приблизно за місяць до дати її подання?

14. Органи Державної митної служби України здійснюють адміністрування акцизного податку?

Список використаних джерел

1. Макурін А.А. Теорія оподаткування : навч. посіб. Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с. (дата звернення: 18.09.2020).

2. Малишкін О. Коефіцієнт податкового навантаження на мікро-рівні: розрахунок та застосування. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 1. С. 18–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2015_1_4.

3. Меліхова Т. О., Троян О. В. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 20. С. 33–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_20_8.

4. Податкова система. Тести. URL: http://shatohina-v-i.at.ua/podatkova_sistema.pdf. (дата звернення: 15.02.2021).

5. Податкова система: мультимедійний навч. посіб. В. Ф. Тищенко та ін. Харків, 2021. URL: <http://ebooks.git-elt.hneu.edu.ua/taxsystem/index.html>. (дата звернення: 15.02.2021).

6. Податкова система: навч. посіб. В.Г. Баранова та ін. / за ред. В.Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.

7. Податкова система: навч. посіб. І. С. Волохова та ін./ за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

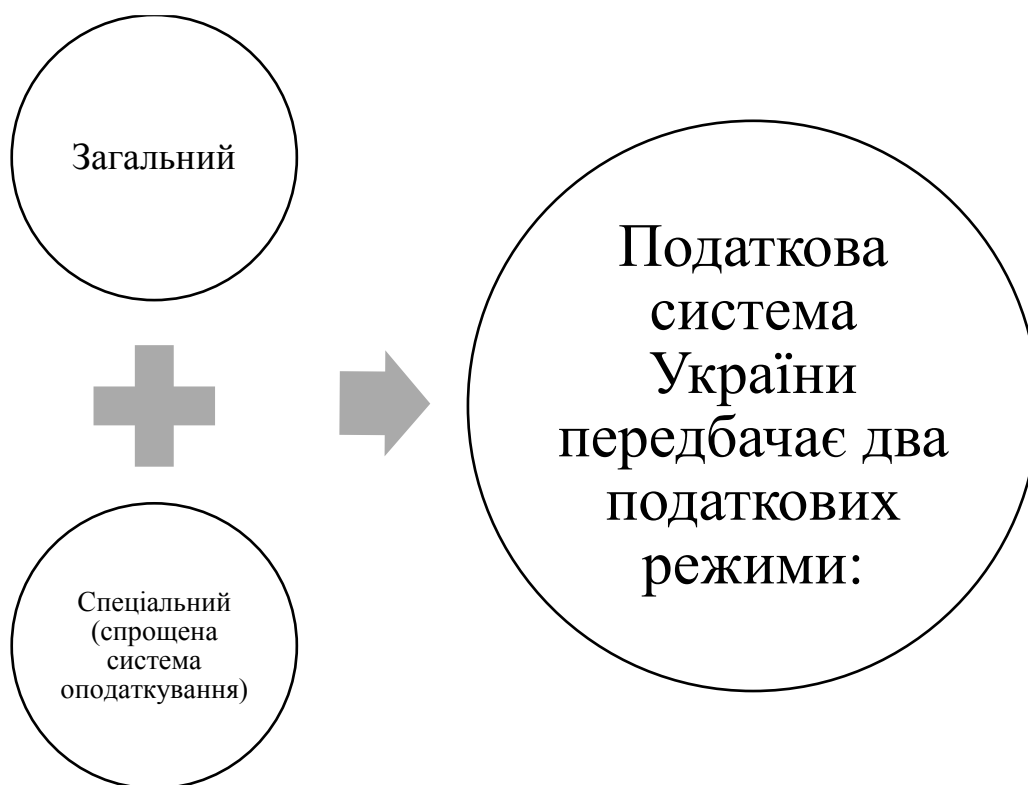
8. Податкові відносини суб'єктів підприємництва : управління та адміністрування : навч. посіб. В. І. Аранчій та ін. Полтава: ПДАА, 2017. 473 с.

9. Про підприємництво : Закон України від 07.02.1991 № 698-ХІІ. Дата оновлення: 29.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>.

Тема 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

2.1

Економічна сутність та необхідність функціонування традиційних та спеціальних систем оподаткування

Спеціальний податковий режим

- спрощена система оподаткування – це особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 ПКУ, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених ПКУ, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Загальний податковий режим

- застосовується при оподаткуванні усіх платників податків, за винятком тих суб'єктів, на яких законодавець прямо розповсюджує спеціальний податковий режим.

Юридична особа чи фізична особа – підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим ПКУ, та реєструється платником єдиного податку в порядку, визначеному розділом XIV ПКУ

СПОСОБИ ПОДАВАННЯ ЗАЯВИ НА ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ:

Заява подається до контролюючого органу за вибором платника податків в один з таких способів:

1) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;

2) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;

3) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством;

4) суб'єкту державної реєстрації як додаток до реєстраційної картки, що подається для проведення державної реєстрації юридичної особи. Електронна копія заяви, виготовлена шляхом сканування, передається державним реєстратором до контролюючого органу одночасно з відомостями з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця згідно із Законом "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

Примітки: при обранні спрощеної системи оподаткування суб'єкт господарювання повинен визначити, до якої групи платників єдиного податку (ЄП) він належить.

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Основні умови роботи і ставки єдиного податку

Групи платників в єдиного податку	Платник єдиного податку	Основні умови перебування в групі			Ставка єдиного податку / єдиного соціального внеску	
		Річний обсяг доходу не вище (грн.)	Кількість працівників не більше (осіб)	Діяльність	Звичайна	Підвищена
1	2	3	4	5	6	7
Перша група	Фізичні особи-підприємці	167 розмірів МЗП, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	0	Виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню	ЄП: у межах до 10 % розміру прожиткового мінімуму ЄСВ «за себе»: 22% від МЗП	15 % (у випадках, визначених п. 293.4 ПКУ: до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування)
Друга група	Фізичні особи-підприємці	834 розміри МЗП, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	10	Господарська діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства (крім надання посередницьких послуг з купівлі, продажу, оренди та оцінювання нерухомого майна, а також здійснення діяльності з виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння)	ЄП: у межах до 20 % розміру МЗП ЄСВ «за себе» для пенсійного стажу: 22% від МЗП	

1	2	3	4	5	6	7
Третя група	Юридичні особи та фізичні особи-підприємці	1167 розмірів МЗП, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	Без обмежень		<p>ЄП: 3 % доходу при сплаті ПДВ; 5 % доходу для неплатників ПДВ ЄСВ «за себе» для пенсійного стажу: 22% від мінімальної заробітної плати</p>	<p>Для ФОП у випадках, визначених п. 293.4 ПКУ: 15 % (до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування);</p> <p>Для юридичних осіб, у випадках, визначених п. 293.5 ПКУ (подвійна ставка): 6 % зі сплатою ПДВ; 10 % без сплати ПДВ (до суми перевищення граничного обсягу доходу; до доходу отриманого у разі застосування негрошової форми розрахунків; до доходу від діяльності не передбаченої спрощеною системою оподаткування)</p>

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

1	2	3	4	5	6	7
Четверта група	Сільськогосподарські товаровиробники – юридичні особи та фізичні особи-підприємці, які провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону України «Про фермерське господарство»	Частка сільськогосподарські товаровиробництва юридичної особи за попередній період $\geq 75\%$	Без обмежень	Для фізичної особи-підприємця за умови виконання сукупності таких вимог: 1) здійснюють виключно виробництво сільськогосподарської продукції, збирання, вилов, переробку такої власновирощеної або відгодованої продукції та її продаж; 2) провадять господарську діяльність (крім постачання) за місцем податкової адреси; 3) не використовують працю найманих осіб; 4) членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї; 5) площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить не менше 2 гектарів, але не більше 20 гектарів.	% до нормативної грошової оцінки 1 га з урахуванням коефіцієнта індексації станом на 1 січня поточного року залежно від категорії (типу) земель, їх розташування	

Розмір мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму у 2021 році

<i>Показники</i>		<i>Сума, грн</i>
Мінімальна заробітна плата за місяць (МЗП)	з 1 січня	6000,00
	з 1 грудня	6500,00
Прожитковий мінімум для працездатної особи (ПМ)	з 1 січня	2270,00
	з 1 липня	2379,00
	з 1 грудня	2481,00

Базові показники для нарахування ЄСВ у 2021 році

<i>Показники</i>		<i>Сума, грн</i>
Мінімальний страховий внесок (ЄСВ) за себе (МЗП × 22 %)	з 1 січня	1320,00
	з 1 грудня	1430,00
Максимальне обмеження бази нарахування ЄСВ (15 розмірів МЗП)	з 1 січня	90000,00
	з 1 грудня	97500,00

Ставки та розміри ЄП у 2021 році

<i>Показники</i>		<i>Максимальна сума, грн</i>	<i>Примітки</i>
Єдиний податок для платників I групи	Січень – травень	0,00	Пункт 52 ⁹ підрозд. 10 розд. ХХ ПКУ
	Червень – грудень	227,00	У межах 10 % ПМ на 1 січня податкового (звітного) року (п. 293.1 ПКУ)
Єдиний податок для платників II групи		1200,00	У межах 20 % МЗП на 1 січня податкового (звітного) року (п. 293.1 ПКУ)

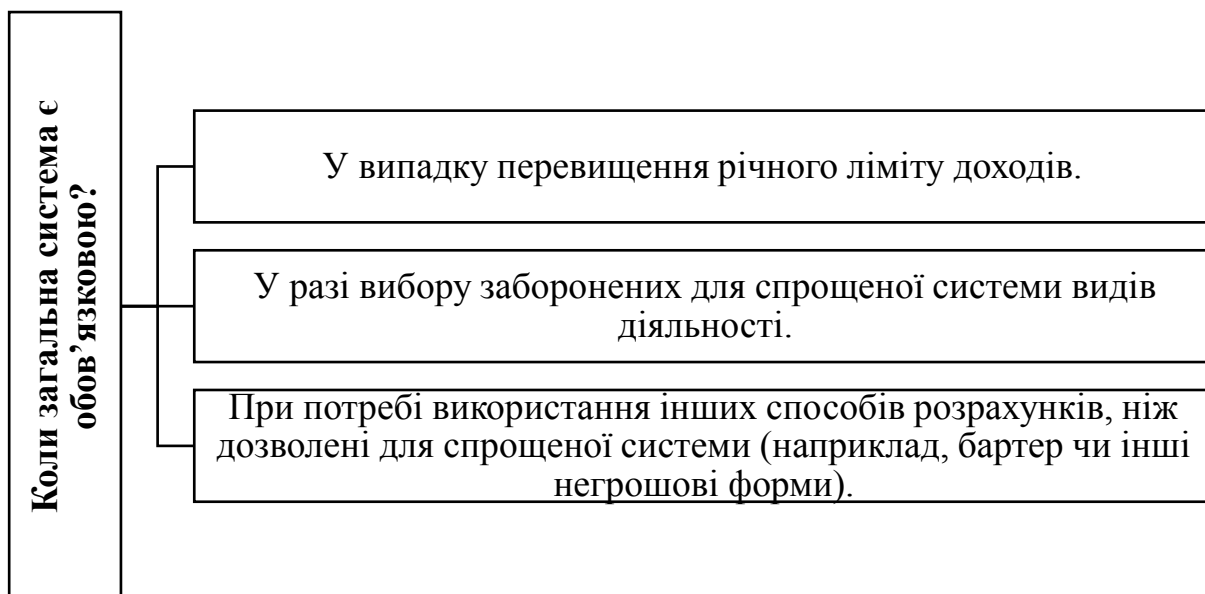
Граничний розмір доходу при обчисленні єдиного податку у 2021

<i>Показники</i>	<i>Граничний розмір доходу</i>	
	<i>розміри МЗП</i>	<i>сума, грн</i>
Єдиний податок для платників I групи	167	1002000,00
Єдиний податок для платників II групи	834	5004000,00
Єдиний податок для платників III групи	1167	7002000,00

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Умови перебування на спрощеній системі оподаткування

<i>Група платників єдиного податку</i>	<i>Наймани працівники</i>	<i>Види діяльності</i>	<i>Обсяг доходу</i>
1 група	Не використовують працю найманих працівників	Виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або господарська діяльність з надання побутових послуг населенню	Протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальної заробітної плати (МЗП) (1002000 грн)
2 група	0-10 осіб	Здійснюють господарську діяльність з надання послуг, в т. ч. побутових, платникам єдиного податку, та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства	Не перевищує 834 розміри мінімальної заробітної плати (5004000 грн)
3 група	Кількість не обмежена	–	Не перевищує 1167 розміри мінімальної заробітної плати (7002 000 грн)
4 група	Не використовують працю найманих працівників, членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї	Здійснюють виключно вирощування, відгодовування сільськогосподарської продукції, збирання, вилов, переробку такої власновирощеної або відгодованої продукції та її продаж	–

Порядок реєстрації платників податків

<i>Система оподаткування</i>	<i>Порядок реєстрації платником податків</i>
Загальна система	Орган ДПС самостійно здійснює взяття на облік не пізніше ніж наступного робочого дня від дня отримання відомостей від держреєстратора. Ніяких заяв до податкової служби не подається.

Обмеження за видами діяльності

<i>Система оподаткування</i>	<i>Обмеження за видами діяльності</i>
Загальна система	Немає спеціальних обмежень (види діяльності, які заборонено провадити ФОП, перераховані в ст. 4 Закону України від 07.02.1991 р. № 698-ХІІ «Про підприємництво»)

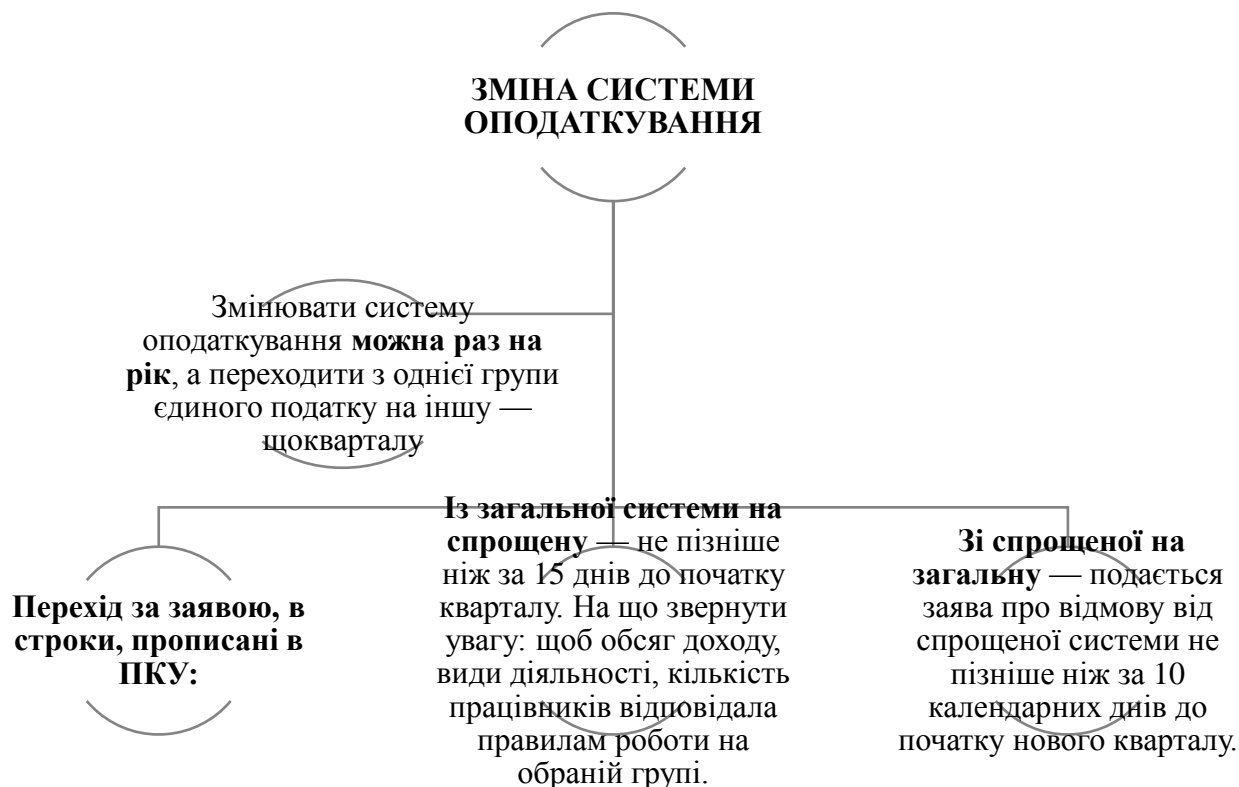
ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Особливості та обмеження загальної та спрощеної систем оподаткування

Особливості та обмеження	Загальна система		Спрощена система	
	юридична особа	фізична особа - підприємець	фізична особа - підприємець	юридична особа
Що оподатковуємо	<u>Прибуток</u> (фінрезультат, скоригований на різниці з ПКУ)	<u>Прибуток (доходи за мінусом витрат, які дозволено ПКУ)</u>	<u>Весь дохід</u> (усі надходження за звітний період)	<u>Весь дохід</u> (усі надходження за звітний період)
Ставка податку	<u>Базова ставка податку - 18 %</u>	<u>18 % - податок на дохід, 1,5 % - військовий збір, 22 % - ЄСВ</u>	<u>5 % без ПДВ або 3 % + ПДВ + 22 % - ЄСВ з МЗП</u>	<u>5 % без ПДВ або 3 % + ПДВ</u>
Коли сплачується	<u>раз на рік</u> (для певних категорій щокварталу)	<u>щокварталу</u>	<u>щокварталу</u>	<u>щокварталу</u>
Податки на зарплату працівників	<u>22 % – ЄСВ</u> , від нарахованого доходу, за рахунок підприємства; 18 % + 1,5 % – <u>ПДФО</u> та <u>ВЗ</u> , за рахунок працівника. <u>Сплачуються щомісяця</u>			
Інші податки	<u>акцизний податок</u> – у разі роздрібного продажу підакцизних товарів, 5 % від вартості товару (сплата інших податків залежить, зокрема, від виду діяльності та права власності на приміщення або на земельну ділянку)			
ПДВ	– добровільно – обов'язково – якщо обсяг оподатковуваних операцій за останні 12 місяців > 1 млн грн.		– добровільно; – обов'язково, якщо обрано ставку 3 % + ПДВ	
Звітність	– <u>податкова</u> ; – зарплатна; (<u>ПДФО + ЄСВ</u>); – <u>фінансова</u> ; – <u>статистична</u>	– <u>податкова</u> ; – зарплатна (<u>ПДФО + ЄСВ</u>)	– <u>податкова</u> ; – зарплатна (<u>ПДФО + ЄСВ</u>)	– <u>податкова</u> ; – зарплатна; (<u>ПДФО + ЄСВ</u>); – <u>фінансова</u> ; – <u>статистична</u>

Переваги загальної системи оподаткування	
<i>Перевага</i>	<i>Пояснення</i>
<i>Податкова оптимізація</i>	Об'єктом оподаткування є прибуток з джерелом походження в Україні. Відповідно, збиткові підприємства податок на прибуток не сплачують
<i>Види діяльності</i>	На загальній системі дозволено усе, що не заборонено законом взагалі
<i>Необмежений дохід</i>	Жодних обмежень щодо обсягів отриманих доходів загальна система не містить. У разі отримання доходу, більшого ніж 40 млн. грн за рік, розраховуються податкові різниці

Переваги спрощеної системи оподаткування	
<i>Переваги</i>	<i>Пояснення</i>
<i>Спрощеність податкового обліку</i>	Відсутність податкового обліку доходів і витрат
	Відсутність податкових коригувань
<i>Статус платника ПДВ</i>	Підприємство може самостійно обирати, чи хоче воно бути платником ПДВ, незалежно від обсягу оподатковуваних операцій
<i>Податкове навантаження</i>	Не платять ПДВ у разі обрання ставки ЄП 5 %
	Не платять земельний податок з ділянок, які використовуються в госпдіяльності
	Не платять податок на прибуток

✓ *Контрольні запитання*

1. *Економічна сутність та історична обумовленість виникнення систем оподаткування.*
2. *Основні етапи становлення систем оподаткування на території України.*
3. *Перелік податків і зборів, що формують традиційну (загальну) систему оподаткування юридичних осіб та фізичних осіб (підприємців).*
4. *Відмінності спеціальної (спрощеної) системи оподаткування фізичних і юридичних осіб від традиційної (загальної).*
5. *Ознаки загальної системи оподаткування.*
6. *Сутність та види спеціальних податкових режимів.*
7. *Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування.*
8. *Переваги та недоліки загальної системи оподаткування.*

Завдання 1. Гра «Так–Ні» (завдання відкритої форми, що передбачає схвальну відповідь на запитання; по типу: так, ні).

1. РРО не використовують, якщо суб'єкт господарювання здійснює розрахунки в безготівковій формі через банківські установи?

2. Оптова торгівля товарами, якщо в місці отримання таких товарів розрахунки в готівковій формі не проводяться, зобов'язує застосовувати РРО ?

3. Продаж газет, журналів у кіосках передбачає застосування РРО?

4. Якщо у ФОП на загальній системі дохід за рік складатиме більше 1 млн. грн, він зобов'язаний зареєструватись платником ПДВ?

5. ФОП на загальній системі необхідно вести книгу обліку доходів та витрат?

6. ФОП на спрощеній системі ведуть книгу обліку доходів?

7. Податки, які сплачує ФОП на загальній системі включають ПДФО (податок з доходів фізичних осіб) – 18% з чистого доходу?

8. Податки, які сплачує ФОП на загальній системі включають військовий збір – 1,5% ?

9. Податки (збори, платежі), які сплачує ФОП на загальній системі, включають ЄСВ (єдиний соціальний внесок)?

10. Якщо фізособа-«єдинник» протягом робочого дня не отримувала дохід, то заповнювати Книгу обліку доходів не потрібно?

11. Чи повинні юрособи-єдинники вести книгу обліку доходів та витрат?

12. Підприємці, які мають кілька магазинів, фіксують у книзі обліку доходів суму виручки з кожної точки окремо?

13. Якщо ФОП займається різними видами діяльності – торгівлею й орендою – то отриманий дохід за день фіксується у книзі обліку доходів єдиною сумою?

14. Якщо у вас салон краси і за день ви отримали від клієнтів п'ять оплат готівкою і три через термінал картками, підсумовуватимете окремо готівкові й безготівкові та окремими рядками вписуватимете в книгу обліку доходів?

15. Якщо ФОП отримав дохід за КВЕД, який не внесено до реєстру платників ЄП, то на ці суми доходу нараховується штраф у 5-ти кратному розмірі?

16. Ви ФОП і ви через раз записували отриманий дохід у книгу обліку доходів, за результатами перевірки це було виявлено – у цій ситуації до вас застосовують адмінштраф в 5-кратному розмірі необлікованої суми?

17. Торгівля підприємством продукцією власного виробництва не потребує застосування РРО?

Завдання 2. Тестові завдання.

1. Платниками єдиного податку четвертої групи можуть бути сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського виробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує:

1. 75 відсотків.
2. 50 відсотків.
3. 25 відсотків.
4. 100 відсотків.

2. Що є об'єктом оподаткування єдиного податку для платників четвертої групи?

1. Площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду, що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника.
2. Площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду, що надана сільськогосподарському товаровиробнику у користування, у тому числі на умовах оренди.
3. Нормативна грошова оцінка сільськогосподарських угідь та земель водного фонду.
4. Дохід сільськогосподарських підприємств.
5. Прибуток.

3. Які встановлені строки подачі податкової декларації з єдиного податку платниками четвертої групи?

1. Щомісяця.
2. Щоквартально.
3. По закінченні календарного року.
4. На початку року станом на 1 січня до 20 лютого.

4. Ставка єдиного податку платників I групи для суб'єктів малого підприємництва – фізичних осіб становить:

1. Від 2 до 20% розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року, в розрахунку на місяць.
2. У межах до 10% розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня звітного року, в розрахунку на місяць.
3. 5% – коли ПДВ включено до складу єдиного податку.
4. 3% доходу – у разі сплати ПДВ платником єдиного податку.

5. В яких розмірах здійснюється сплата єдиного податку четвертої групи у третьому кварталі?

1. 10%.
2. 20%.
3. 30%.
4. 50%.

6. Який порядок сплати єдиного податку для платників четвертої групи?

1. Щороку до 1 лютого поточного року.
2. Щоквартально протягом 30 календарних днів, наступних за звітним кварталом, у розмірі квартальної суми.
3. Щомісяця протягом 30 календарних днів у розмірі третини квартальної суми.
4. Щомісяця рівними частинами.

7. Яку суму єдиного податку повинно сплатити фермерське господарство 4 групи в 2 кварталі, якщо річна сума податку становить 45000 грн?

1. 13500 грн
2. 4500 грн.
3. 22500 грн.
4. 45000 грн.

8. Яку суму податку на прибуток підприємство повинно сплатити, якщо сума прибутку за звітний рік склала 500000 грн?

1. 60000 грн.
2. 18000 грн.
3. 30000 грн.
4. 108000 грн .
5. 120000 грн.

9. До першої групи платників Єдиного податку відносяться:

1. фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 150 000 гривень;
2. фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, не використовують працю найманих осіб та обсяг доходу не перевищує 1 000 000 гривень.

3. фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню, та обсяг доходу яких не перевищує 150 000 гривень;
4. фізичні особи - підприємці, які здійснюють роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню, не використовують працю найманих осіб або кількість таких осіб, одночасно не перевищує 10 осіб та обсяг доходу не перевищує 1 000 000 гривень;
5. правильних відповідей немає.

10. До другої групи платників Єдиного податку відносяться:

1. фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість таких осіб, одночасно не перевищує 10 осіб; здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 1 000 000 гривень;
2. фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та населенню, не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1000000 гривень.
3. юридичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, за умови, що протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або кількість таких осіб не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1 500 000 гривень.
4. фізичні особи - підприємці, які протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або кількість таких осіб не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 3 000 000 гривень;
5. правильних відповідей немає.

11. До третьої групи платників Єдиного податку відносяться:

1. фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, не використовують працю найманих осіб або їх кількість не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1 000 000 гривень.
2. юридичні особи - підприємці, які протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 3 000 000 гривень;
3. фізичні особи - підприємці, які протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з

ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 3 000 000 гривень;

4. юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких середньооблікова кількість працівників не перевищує 50 осіб; обсяг доходу не перевищує 3 000 000 гривень;

5. правильних відповідей немає.

12. До четвертої групи платників Єдиного податку відносяться:

1. фізичні особи - підприємці, використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 50 осіб; обсяг доходу не перевищує 3 000 000 гривень;

2. фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства за умови, що протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1 500 000 гривень;

3. юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких середньооблікова кількість працівників не перевищує 50 осіб;

обсяг доходу не перевищує 3 000 000 гривень;

4. юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких середньооблікова кількість працівників не перевищує 50 осіб; обсяг доходу не перевищує 5 000 000 гривень;

5. правильних відповідей немає.

13. У які строки платники єдиного податку I-II груп мають сплачувати податок?

1. Авансовим внеском не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця.

2. Протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал.

3. Щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу.

14. Хто не може бути єдинником четвертої групи?

1. Сільгоспвиробники: у яких понад 50 % доходу, отриманого від продажу сільгосппродукції власного виробництва та продуктів її переробки, становить дохід від реалізації декоративних рослин (за винятком зрізаних квітів, вирощених на угіддях, які належать сільгосптоваровиробнику на праві власності або надані йому в користування, та продуктів їх переробки), диких тварин і птиці, хутряних виробів і хутра (окрім хутрової сировини).

2. Сільгоспвиробники: які станом на 1 січня базового (звітного) року мають

податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажору – повінь, заморозки, пожежа, посуха, просідання та зсув ґрунту тощо).

3. сільгоспвиробники: незалежно від організаційно-правової форми, у яких питома вага доходу, отриманого від реалізації сільгосппродукції власного виробництва та продуктів її переробки за попередній податковий (звітний) рік, становить не менше 75 % загальної суми доходу за цей же період.

15. Загальна система оподаткування для ФОПа передбачає:

1. Доходи відображаються за методом нарахування, а витрати за касовим методом.
2. Доходи та витрати відображаються за касовим методом, відповідно підтверджуючі документи – мають підтверджувати лише факт оплати.
3. Вони є платниками ПДВ, лише за бажанням (у разі добровільної реєстрації платником).
4. Касові апарати для них не обов'язкові.
5. Жодна відповідь неправильна.

16. Спрощена система оподаткування

1. Не передбачена для суб'єктів ЗЕД.
2. Не передбачена для інтернет магазинів.
3. Не передбачена для фінансових установ.
4. Жодна відповідь неправильна.
5. Усі відповіді правильні.

17. Право на податковий кредит за належним чином зареєстрованою ПН зберігається:

1. Протягом 365 днів з дати виписки ПН.
2. Протягом 365 днів з дати реєстрації ПН.
3. Протягом 180 днів.
4. Протягом 1095 календарних днів з дати складання ПН.

18. Базою нарахування ПДФО ФОП є:

1. ПДФО = (Доходи – Витрати) × 0,18.
2. ПДФО = (Доходи – Витрати) × 0,015.
3. ПДФО = Доходи × 0,22.

19. Ціна реалізації без ПДВ дорівнює 2500 грн. Необхідно нарахувати податкове зобов'язання з ПДВ:

1. 500 грн.
2. 416,66 грн.
3. 450 грн.

20. Податковий кредит 30000 грн. Податкове зобов'язання з ПДВ – 80000 грн. ПДВ до сплати в бюджет?

1. 50000 грн.
2. 30000 грн.
3. 80000 грн.
4. 22000 грн.
5. 19800 грн.

Завдання 3. За надані ІТ– послуги фізична особа – підприємець – платник єдиного податку 3 групи (ставка 5 %) отримав за надання консультацій з питань інформатизації 31 липня 2019 року від контрагента-нерезидента 795 дол. США та 4 вересня 2019 року 2500 дол. США.

Офіційний курс дол. США на 31.07.2019 р. – 26,75 грн.

Офіційний курс дол. США на 04.09.2019 р. – 28,37 грн.

Розрахувати загальну суму єдиного податку до сплати за III квартал п.р.

Завдання 4. Комітент передав товар для реалізації комісіонеру (ФОП – єдинник групи 3, неплатник ПДВ). За умовами договору комісії, комісіонер отримує свою частину винагороди з виручки, що надходить на його рахунок від продажу товару. Ціна продажу одиниці товару становить 12 500 грн. Комісійна винагорода – 10% від ціни продажу.

У червні 2021 року комісіонер реалізував 2 одиниці товару:

– 05.06.2021 р. – на суму 12500 грн;

– 22.06.2021 р. – на суму 12500 грн;

Розрахувати загальну суму єдиного податку до сплати.

Завдання 5. Розрахувати штраф та пеню. Платник 3 групи вчасно не сплатив ЄП у розмірі 2000 грн та згадав про це тільки через 12 днів по закінченні граничного терміну. Облікова ставка Нацбанку дорівнювала 18,5%.

Завдання 6. За надані ІТ-послуги фізична особа – підприємець – платник податку 3 групи (за ставкою 5%) отримав на свій розрахунковий рахунок оплату від іноземного замовника: 30 серпня 2021 р. – 560 євро та 25 вересня 2021 р. – 940 євро. Банк-кореспондент за свої послуги списав з рахунку ФОП винагороду: 30 серпня – 10 євро та 25 вересня – 15 євро. Розрахувати суму єдиного податку.

Завдання 7. Розрахувати суму податку, що повинне сплатити підприємство при загальній системі оподаткування.

Таблиця 2.1

Вихідні дані

<i>Показники</i>	<i>Сума, грн</i>
Амортизація новопридбаних основних засобів	6000
Реклама	2000
Придбання інструментарію	3000
Продукти і пальне, на які є документи	375000
Заробітна плата працівникам	145000
<i>Показники</i>	<i>Сума, грн</i>
Отримання сертифікатів якості та відповідності	4800
Послуги банку	1200
ЄСВ	83492
Разом витрат	?
Виручка за рік	999777
Чистий прибуток до оподаткування	?
Сума податку, належна до сплати у бюджет	?

Завдання 8. Розрахувати суму єдиного податку та ЄСВ платником ЄП, якщо він є пенсіонером за віком та отримує пенсію.

Завдання 9. Підприємство «Дейл» орендує такі земельні ділянки: 100 га ріллі з нормативно грошовою оцінкою 50 тис. грн за гектар та 150 га плодового саду з нормативною грошовою оцінкою 40 тис. грн. за гектар.

Передбачається, що договори оренди діятимуть протягом усього 2021 року.

Розрахувати суму єдиного податку за 4 групою спрощеної системи оподаткування.

Завдання 10. Розрахувати суму єдиного податку та ЄСВ платником ЄП І групи у 2021 році, який не отримав доходу.

Таблиця 2.2

Підприємець на єдиному податку 1-ї групи

Місяці 2021 року	Єдиний податок		ЄСВ	
	сума єдиного податку за місяць, грн.	граничні терміни сплати єдиного податку	сума ЄСВ за квартал, грн.	граничні терміни сплати ЄСВ
Січень				
Лютий				
Березень				
Квітень				
Травень				
Червень				
Липень				
Серпень				
Вересень				
Жовтень				
Листопад				
Грудень				
Всього за 2021 рік				

Завдання 11. Розрахувати суму єдиного податку та ЄСВ платниками ЄП ІІ групи у 2021 році, який не отримав доходу.

Таблиця 2.3

Підприємець на єдиному податку 2-ї групи

Місяці 2021 року	Єдиний податок		ЄСВ	
	сума єдиного податку за місяць, грн.	граничні терміни сплати єдиного податку	сума ЄСВ за квартал, грн.	граничні терміни сплати ЄСВ
Січень				
Лютий				
Березень				
Квітень				
Травень				
Червень				
Липень				
Серпень				
Вересень				
Жовтень				
Листопад				
Грудень				
Всього за 2021 рік				

Завдання 12.

Вихідні дані 1: площа сільгоспугідь – 1000 га; НГО 1 га пашні – 30 000 грн; урожайність – 35 ц/га; ринкова вартість пшениці без ПДВ – 400 грн/ц, крім того ПДВ – 80 грн; податкові зобов'язання з ПДВ, нараховані при реалізації пшениці, – 2800 000 грн (35 000 ц x 80 грн). Сума витрат, понесена на вирощування пшениці, на підприємстві різні (табл. 2.4).

Розрахувати суми податків, належні до сплати (за різних систем оподаткування).

Таблиця 2.4

Вихідні дані

<i>Показники</i>	<i>Сума, грн.</i>
Показники діяльності	
Валовий збір	?
Виручка від реалізації за рік	?
Витрати за рік	9 000 000
Прибуток	?
Рентабельність (відношення прибутку до загальної суми витрат)	?
Податкові зобов'язання з ПДВ	2800 000
Податковий кредит	1 800 000
<i>Показники</i>	<i>Сума, грн.</i>
Податкове навантаження на загальній системі оподаткування	
Сума податку на прибуток	?
Сума ПДВ до сплати в бюджет	?
Сума податків, усього	?
Податкове навантаження на ЄП (четверта група)	
Сума ЄП	?
Сума ПДВ до сплати	?
Сума податків, усього	?
Податкове навантаження на ЄП (третя група, платник ПДВ)	
Сума ЄП	?
Сума ПДВ до сплати	?
Сума податків, усього	?
Податкове навантаження на ЄП (третя група, неплатник ПДВ)	
Сума ЄП	?

Завдання 13.

Вихідні дані 2: площа сільгоспугідь – 1000 га; НГО 1 га пашні – 30 000 грн; урожайність – 35 ц/га; ринкова вартість пшениці без ПДВ – 400 грн/ц, крім того ПДВ – 80 грн; податкові зобов'язання з ПДВ, нараховані при реалізації пшениці, – 2800 000 грн (35 000 ц х × 80 грн). Сума витрат, понесена на вирощування пшениці, на підприємстві різні (табл. 2.5). Розрахувати суми податків, належні до сплати (за різних систем оподаткування).

Таблиця 2.5

Вихідні дані

<i>Показники</i>	<i>Сума, грн.</i>
Показники діяльності	
Валовий збір	?
Виручка від реалізації за рік (без ПДВ)	
Витрати за рік	11 500 000
Прибуток	?
Рентабельність (відношення прибутку до загальної суми витрат)	?
Податкові зобов'язання з ПДВ	2 800 000
Податковий кредит	2 300 000
Податкове навантаження на загальній системі оподаткування	
Сума податку на прибуток	?
Сума ПДВ до сплати в бюджет	?
Сума податків, усього	?
<i>Показники</i>	<i>Сума, грн.</i>
Податкове навантаження на ЄП (четверта група)	
Сума ЄП	?
Сума ПДВ до сплати	?
Сума податків, усього	?
Податкове навантаження на ЄП (третя група, платник ПДВ)	
Сума ЄП	?
Сума ПДВ до сплати	?
Сума податків, усього	?
Податкове навантаження на ЄП (третя група, неплатник ПДВ)	
Сума ЄП	?

Завдання 14.

Вихідні дані 3: площа сільгоспугідь – 1000 га; НГО 1 га пашні – 30 000 грн; урожайність – 35 ц/га; ринкова вартість пшениці без ПДВ – 400 грн/ц, крім того ПДВ – 80 грн.; податкові зобов'язання з ПДВ, нараховані при реалізації пшениці, – 2800 000 грн. (35 000 ц × 80 грн). Сума витрат, понесена на вирощування пшениці, на підприємстві різні (табл. 2.6). Розрахувати суми податків, належні до сплати (за різних систем оподаткування).

Таблиця 2.6

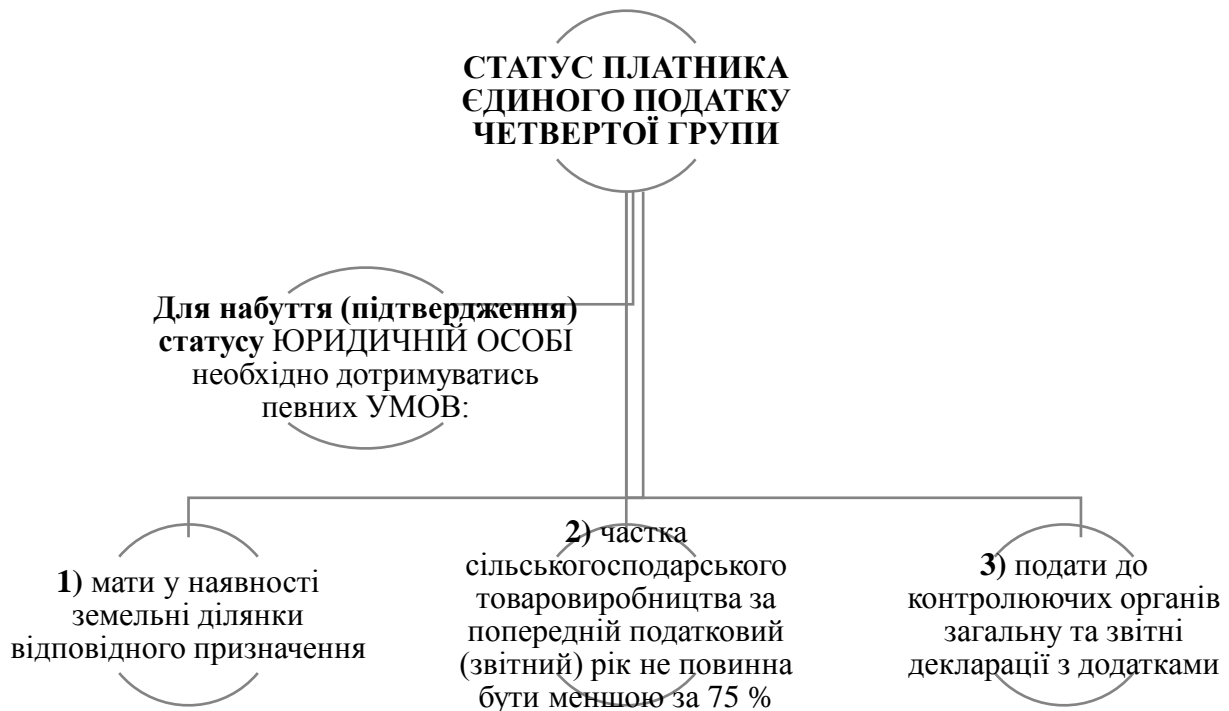
Вихідні дані

<i>Показники</i>	<i>Сума, грн.</i>
Показники діяльності	
Валовий збір	?
Виручка від реалізації за рік (без ПДВ)	
Витрати за рік	13 200 000
Прибуток	?
Рентабельність (відношення прибутку до загальної суми витрат)	?
Податкові зобов'язання з ПДВ	2 800 000
Податковий кредит	2 640 000
Податкове навантаження на загальній системі оподаткування	
Сума податку на прибуток	?
Сума ПДВ до сплати в бюджет	?
Сума податків, усього	?
Податкове навантаження на ЄП (четверта група)	
Сума ЄП	?
Сума ПДВ до сплати	?
Сума податків, усього	?
<i>Показники</i>	<i>Сума, грн.</i>
Податкове навантаження на ЄП (третя група, платник ПДВ)	
Сума ЄП	?
Сума ПДВ до сплати	?
Сума податків, усього	?
Податкове навантаження на ЄП (третя група, неплатник ПДВ)	
Сума ЄП	?

Тема 3. СПЕЦИФІКА ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИКІВ

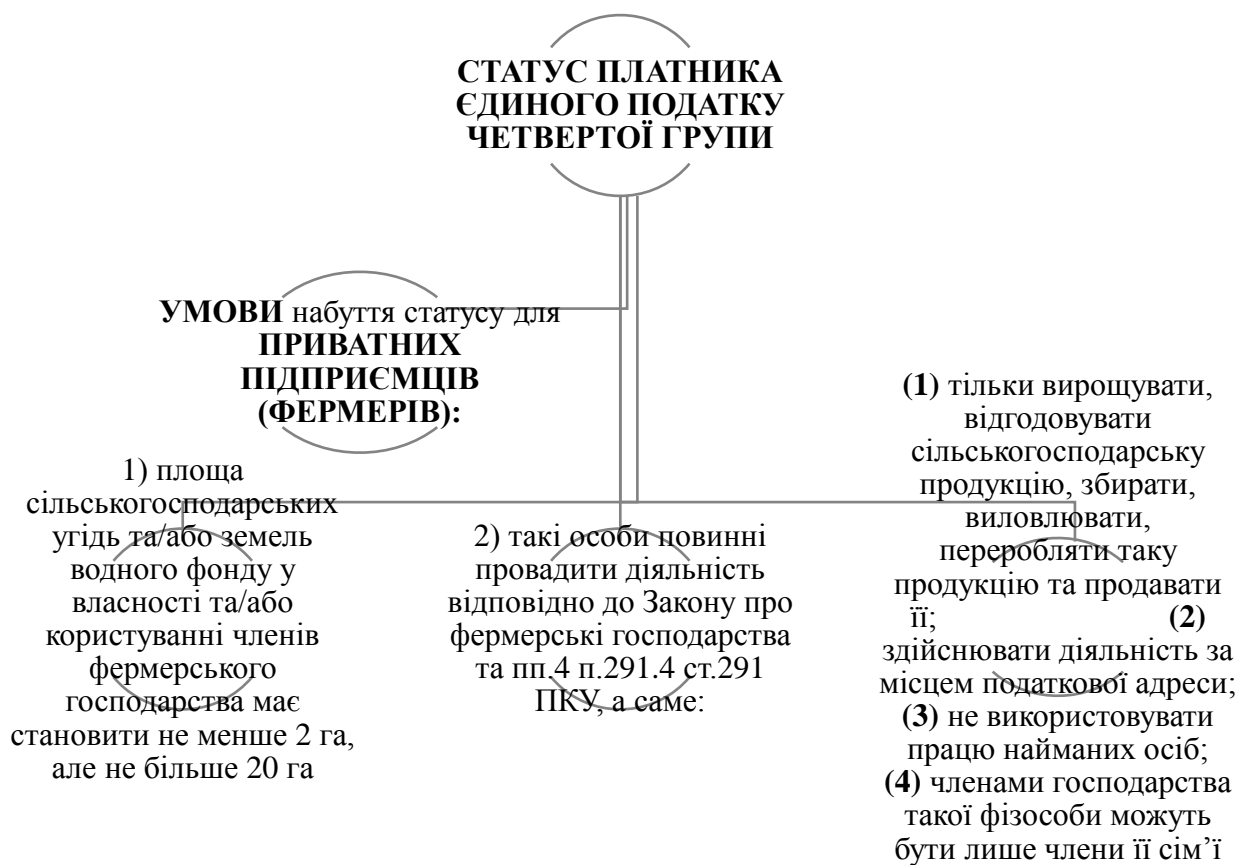
3.1

Спрощена система оподаткування

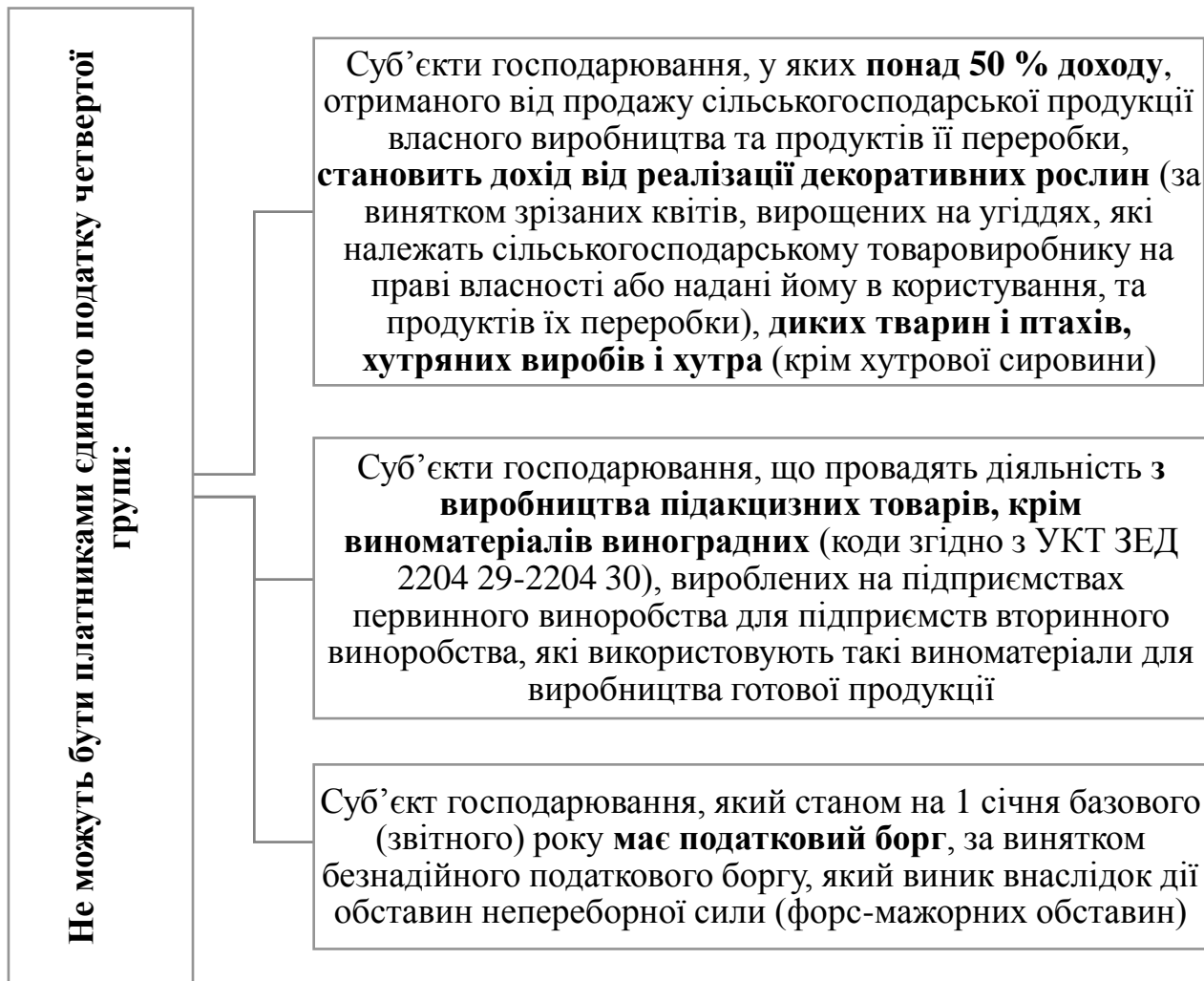
Примітки:

- ✓ Суб'єкти господарювання, які не дотримались хоча б однієї із зазначених умов, не можуть обрати спрощену систему оподаткування.
- ✓ Немає обмежень у частині кількості найманих працівників; розмір податку для цієї групи залежить від **категорії земель**, які належать підприємцям та їх місцезонашуванням.
- ✓ 3. Форма розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва затверджена наказом Мінагрополітики від 26.12.2011 р. № 772 (із змінами та доповненнями).
- ✓ 4. Форма податкової декларації платника єдиного податку четвертої групи затверджена наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2015 р. № 578 (із змінами та доповненнями).

Примітки:

- ✓ *Немає обмежень в частині кількості найманих працівників.*
- ✓ *Обсяг доходу для ФОП (приватних підприємців (фермерів) не обмежений.*
- ✓ *Розмір податку для цієї групи залежить від категорії земель, які належать підприємцям та їх місцезонашуванням.*

ОБЧИСЛЕННЯ СУМИ ЄДИНОГО ПОДАТКУ ЧЕТВЕРТОЇ ГРУПИ

$$\begin{aligned}
 & \text{Річна сума} \\
 & \text{єдиного податку} \\
 & = \\
 & \text{Площа земельної ділянки} \\
 & \times \\
 & \text{Нормативна грошова оцінка одиниці площі земельної ділянки (НГО)} \\
 & \times \\
 & \text{Ставка податку} \\
 & \div \\
 & 100
 \end{aligned}$$

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ЄДИНОГО ПОДАТКУ:

СТОВ “Зірочка” має земельну ділянку 15 га (пасовища). НГО 30251 грн за 1 га. Розрахуємо річну суми єдиного податку та належну до сплати місячну суму податку за **липень** 2021 року та **січень**.

✓ **Розрахунок річної суми податку:**

$$(15 \text{ га} \times 30251 \text{ грн за 1 га} \times 0,95 \%) \div 100 = 43107,67 \text{ грн.}$$

✓ **Розрахунок місячної суми податку:**

1. Липень

$$(43107,67 \times 50\%) \div 100 = 21553,83 \text{ грн.}$$

$$21553,83 \text{ грн.} \div 3 = 7184,60 \text{ грн.}$$

2. Січень

$$(43107,67 \times 10\%) \div 100 = 4310,77 \text{ грн.}$$

$$4310,77 \text{ грн.} \div 3 = 1436,92 \text{ грн.}$$

**Ставки
єдиного
податку 4-ї
групи:**

0,95 – для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту)

0,57 – для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях

0,57 – для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях)

0,19 – для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях

2,43 – для земель водного фонду

6,33 – для ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (вирощуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті, або надані їм у користування, у тому числі на умовах оренди

Примітки:

- ✓ Розмір ставок податку з 1 га сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування.

Документи для звітування платника ЄП 4 групи

<i>Перелік документів</i>	<i>Куди подають</i>
1. Загальна декларація з ЄП та додаток 1 до неї «Відомості (довідка) про наявність земельних ділянок»	органу ДФСУ за своїм місцезнаходженням (місцем перебування на податковому обліку)
2. Звітна декларація з ЄП та додаток 1 до неї «Відомості (довідка) про наявність земельних ділянок»	органу ДФСУ за місцем розташування земділянки
3. Розрахунок сільгоспчастки (75% доходу)	органам ДФСУ за своїм місцезнаходженням та/або за місцем розташування земельних ділянок

Заповнення табличної частини декларації платників ЄП 4 групи

<i>Код колонки</i>	<i>Назва показника</i>	<i>Порядок заповнення</i>
3	Площа земельної ділянки	У цій колонці зазначаєте площу земділянки або групи земділянок, які мають однакову НГО, у гектарах із чотирма десятковими знаками після коми.
4	Нормативна грошова оцінка одиниці площі земельної ділянки	Відображаєте дані про розмір НГО одиниці площі (тобто 1 гектара) по кожній категорії земель або групі земділянок, які мають однакову НГО за 1 га, в гривнях з двома десятковими знаками.
5	Ставка податку	Зазначається розмір ставки ЄП 4 групи для відповідної категорії земель у відсотках. Розмір ставок ЄП 4 групи можна відшукати у п. 293.9 ПКУ.
6	Річна сума податку	У цій колонці наводиться розрахунок річної суми податкових зобов'язань з ЄП 4 групи, за такою формулою: к. 3 × к. 4 × к. 5 / 100.
7–10	I квартал II квартал III квартал IV квартал	Щоб заповнити ці колонки, необхідно загальну річну суму ЄП 4 групи, що відображена у кол. 6, розподілити в розрізі кварталів відповідно до пропорції сплати податкових зобов'язань, що наведена у п.п. 295.9.2 ПКУ. А саме: у I та II кварталі – по 10 % річної суми, у III кварталі – 50 %, а у IV кварталі – 30 %.

Розрахункова частина декларації для юридичних осіб платників ЄП 4 групи

Одиниці виміру: гектари – з чотирма десятковими знаками, гривні – з двома десятковими знаками									
№ з/п	Категорія земель	Площа земельної ділянки	Нормативна грошова оцінка одиниці площі земельної ділянки	Ставка податку (% до нормативної грошової оцінки земельної ділянки)	Річна сума податку (к. 3 × к. 4 × к. 5 ÷ 100)	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
						к. 6 × 10 % ÷ 100 ÷ (кількість календарних днів у кварталі) × (кількість календарних днів користування та/або володіння землею)		к. 6 × 50 % ÷ 100 ÷ (кількість календарних днів у кварталі) × (кількість календарних днів користування та/або володіння землею)	к. 6 × 30 % ÷ 100 ÷ (кількість календарних днів у кварталі) × (кількість календарних днів користування та/або володіння землею)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Землі сільськогосподарського призначення (сільськогосподарські угіддя, у тому числі для сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (вирощуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті)								
1.1	Рілля, всього								
1.2	Сіножаті, всього								
1.3	Багаторічні насадження, всього								
1.4	Пасовища, всього								
2	Землі водного фонду, всього								
3	Нараховано на 20__ рік, усього (сума р. 1, 2 к. 7 - 10)								

3.2

Загальна система оподаткування агробізнесу.

Податки на загальній системі оподаткування:

Юридичні особи (СТОВ) сплачують **податок на прибуток** за ставкою **18% від доходу (чистого прибутку)** звітного періоду, який обчислюється як різниця між доходом і витратами)

ФОПи сплачують податок на доходи фізичних осіб (**ПДФО**) за ставкою **18% від чистого доходу** (дохід мінус витрати на ведення діяльності), а також військовий збір (**ВЗ**) за ставкою 1,5% та **ЄСВ** за ставкою 22% від чистого доходу.

Якщо ФОП/СТОВ протягом року отримує дохід більше 1 000 000 грн, встановлений обов'язок зареєструватись як платник податку на додану вартість (**ПДВ**).

Основні обмеження і особливості перебування на загальній системі оподаткування юридичними особами (СТОВ)

№ з/п	Елемент системи оподаткування	Загальна система оподаткування
1	Строк подавати декларації	<p>Піврічна – протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (півріччя) (пп. 49.18.2 ПКУ). Тобто, за перше півріччя звітного (податкового) року – до 10.08 звітного року включно.</p> <p>Річна – протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року (пп. 49.18.6 ПКУ). Тобто, за особливий річний період з 01.07.2021 по 30.06.2022 р. – до 30.08.2022 р. включно.</p>
2	Хто може бути платником	Усі сільгосптоваровиробники, без обмежень
3	Критерії частки сільгосптоваровиробництва	Більше 50 % доходу від продажу сільгосппродукції в загальній сумі доходу. Дає право перебувати на річному податковому періоді, а також обрати спеціальний звітний податковий річний період
4	Що відноситься до сільгосппродукції для визначення частки сільгосптоваровиробництва	Товари, послуги власного виробництва. Відповідно до пп. 14.1.234 ПКУ сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари) – це продукція/товари, що підпадають під визначення груп 1-24 УКТ ЗЕД, якщо при цьому такі товари (продукція) вирощуються, відгодовуються, виловлюються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були придбані або вироблені на власних або орендованих потужностях (площах) для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання.
5	Об'єкт оподаткування	Прибуток (фінансовий результат), визначений у бухгалтерському обліку, скоригований на податкові різниці
6	База оподаткування	Грошове вираження об'єкта оподаткування (п. 135.1 ст. 135 Податкового кодексу України)

Шляхи розрахунку суми податку на прибуток (із застосуванням коригування фінрезультату (ФР) на податкові різниці та без такого коригування)

Спосіб	Умова застосування	Варіант розрахунку
1-й	Дохід платника податку ≤ 40 млн грн	ФР до оподаткування з фінзвітності* × 0,18
2-й	Дохід платника податку > 40 млн грн	ФР до оподаткування ± податкові різниці за розділом III ПКУ × 0,18
Звітний період	Календарний рік	Календарний квартал

Примітки: за першого способу розрахунку ФР може бути зменшений також на збитки минулих років.

РОЗРАХУНОК ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК

$$ОП = ФР - З \pm Р,$$

де ОП – об'єкт обкладення податком на прибуток;
 ФР – бухгалтерський фінрезультат до оподаткування
 (ФР = Доходи – Витрати);
 З – збитки минулих років;
 Р – усі інші різниці, установлені ПКУ.

Примітки: якщо дохід підприємства від усіх видів діяльності за останній звітний рік не перевищить 40 млн грн., підприємство не коригує фінрезультат до оподаткування на різниці і повідомляє про це податковий орган.

Класифікація доходів та витрат, що враховуються при визначенні об'єкту оподаткування

<i>Класифікація доходів та витрат</i>	<i>Дата визнання</i>
<p>Доходи, що враховуються при визначенні об'єкту оподаткування:</p> <p>1) дохід від операційної діяльності, що включає дохід від реалізації товарів, виконаних робіт, наданих послуг та дохід банківських установ;</p> <p>2) інші доходи, що включають доходи у вигляді дивідендів, отриманих від нерезидентів, процентів, роялті, володіння борговими вимогами, доходи від операцій оренди/лізингу, доходи за операціями в іноземній валюті, доходи від торгівлі цінними паперами та деривативами, суми штрафів, неустойки чи пені, суми безповоротної фінансової допомоги, безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг).</p>	<p>1) дохід від реалізації товару визнається за датою переходу покупцеві права власності на такий товар;</p> <p>2) дохід від надання послуг та виконання робіт визнається за датою складення акта або іншого документа, оформленого відповідно до вимог діючого законодавства, який підтверджує виконання робіт або надання послуг.</p>
<p>Витрати, що враховуються при визначенні об'єкту оподаткування:</p> <p>1) собівартість товарів (робіт, послуг) до складу якої включатиметься вартість запасів;</p> <p>2) інші витрати.</p>	<p>1) витрати, що формують собівартість товарів (робіт, послуг), визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації таких товарів (робіт, послуг);</p> <p>2) інші витрати визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони були здійснені з урахуванням окремих особливостей. Так, наприклад, нараховані податки і збори включаються до витрат того звітного періоду, за який проводиться таке нарахування.</p>

Алгоритм розрахунку податку на прибуток

Крок 1	Складається Звіт про фінансові результати (ф. № 1).		
Крок 2	Розраховується загальний обсяг доходу за звітний період. <i>Примітка:</i> необхідно додати усі доходи із ф. № 2: 1) чистий дохід (виручка) від реалізації (ряд. 2000); 2) інші операційні доходи (ряд. 2120); 3) дохід від участі в капіталі (ряд. 2120); 4) фінансові доходи (ряд. 2220); 5) інші доходи (ряд. 2240). Дохід рахується без непрямих податків (ПДВ, акциз тощо), тобто рахується чистий дохід (ЧД).		
Крок 3	Порівнюється загальний обсяг доходу та межа (40 млн грн) та приймається відповідне рішення.		
Якщо підприємство не використовує податкові різниці з розділу III ПКУ:		Якщо підприємство використовує податкові різниці з розділу III ПКУ:	
Крок 4	Зменшується ФР на податкові збитки минулих років, якщо вони є.	Крок 4.1	Враховуються податкові різниці (“+” або “-”)
		Крок 4.2	Зменшується ФР на податкові збитки минулих років, якщо вони є.
Крок 5	Розраховується прибуток.		
Крок 6	Розраховується податок на прибуток (множенням прибутку на ставку 18%).		
Крок 7	Зменшуємо податок на прибуток на авансовий внесок з податку на прибуток, якщо він був.		

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Підприємство має наступні показники за I квартал 2021 р.: виручка від реалізації з ПДВ – 1800000 грн, у т.ч. ПДВ – 300000 грн; собівартість реалізації – 700000 грн; інший операційний дохід – 250000 грн; інші операційні витрати – 140000 грн; адміністративні витрати – 150000 грн; витрати на збут – 110000 грн; фінансові витрати – 50000 грн.

Чистий дохід (ЧД) = Виторг – ПДВ = 1800000 – 300000 = 1500000 грн.

Сума загального доходу = 1500000 + 250000 = 1750000 грн.

ФР (прибуток) до оподаткування = 1750000 – 700000 – 140000 – 150000 – 110000 – 50000 = 600000 грн.

Підприємство не визначає податкових різниць та не має збитків минулих років,

Сума податку на прибуток = 600000 × 0,18 = 108000 грн.

Документи, на підставі яких визнають податковий кредит з ПДВ

№ з/п	Назва документа	Вимоги до документа
1.	Податкова накладна	1. Наявність усіх обов'язкових реквізитів, визначених п. 201.1 ПКУ, заповнених без помилок. 2. Наявність реєстрації в ЄРПН.
2.	Митна декларація	Згідно з п. 201.12 ПКУ в разі ввезення товарів на митну територію України документом, що посвідчує право на віднесення сум податку до податкового кредиту, вважається митна декларація, оформлена відповідно до вимог законодавства, яка підтверджує сплату податку.
3.	Касовий чек	Повинен містити: — суму отриманих товарів/послуг; — загальну суму нарахованого ПДВ; — фіскальний номер; — податковий номер постачальника. У разі використання платниками для розрахунків зі споживачами РРО касовий чек повинен містити дані про загальну суму коштів, що підлягає сплаті покупцем з урахуванням ПДВ, та суму цього ПДВ, яку сплачують у складі загальної суми.
4.	Транспортний квиток	Повинен містити: — загальну суму платежу; — суму ПДВ; — податковий номер продавця; — фіскальний номер – для електронних проїзних (перевізних) документів

Транспортний квиток (реквізити, в т.ч. сума ПДВ)

22 U3 АСК «ЕКСПРЕС» АСУ «ЭКСПРЕСС» ПРОІЗН. ДОКУМЕНТ ДР № 276539
 ПРОЕЗДНОЙ ДОКУМЕНТ

ПОЇЗД ПОЕЗД	ВІДПРАВЛЕННЯ ОТПРАВЛЕНИЕ	ВАГОН ВАГОН	ЦІНА, грн. ЦЕНА, грн.	КІЛЬКІСТЬ ОСОБ КОЛИЧЕСТВО ЧЕЛОВЕК	ВИД ДОКУМЕНТА ВИД ДОКУМЕНТА
№ шифр шифр	число число	місяць месяц	година годин	хвилин мин.	№ тип
091 КА	04.12	22:26	16 К	00015.58 00022.76 01	ПОВНИЙ
КИЇВ ПАС - ЛЬВІВ (2200001-2218000) ФІРМ 1КЛ ШВИД					
МІСЦЯ 020 Льв					
ДР 276539 34Ц Н1 5780541 281105 0942 ШШ01Л04 /22-1558Н/Н					
ЗАХАРКО-МЕ					
Г- 51.58 ГРН. =ТАР.38.34+ПДВ.7.67+СТР.0.57+КЗБ.5.00					
ПРИБУТТЯ 05.12 В 06:39					
СТР.ВІД Н/В 500 Н.М.СК"ІНТЕРТРАНСПОЛІС"КІЇВ, ВОЛОДИМИРСЬКА 69 Т2204988					

Загальна сума платежу

Сума податку

чек (реквізити, в т.ч. ставка ПДВ, назва податку, сума податку)

Назва реалізованого товару

Назва СГ

Адреса ГО

Податковий номер РРС

Особа відповідальна за проведе розрахунків

Сума покупки

Сума знижки

Ставка податку

Сума податку

Назва податку

Фіскальний номер РРС

Дата та час проведення розрахункової операції

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ПДВ:

Приклад 1. Ціна 1 ц сільськогосподарської продукції (овочів) 2700 грн. Крім того ПДВ. Знайдіть ПДВ.

Розрахунок:

При розрахунку ПДВ виробник продукції додає до вартості продукції 20% ПДВ: $\text{ПДВ} = (C \times 20\%) \div 100\%$,

де С – ціна виробу

$$\text{ПДВ} = (2700 \times 20\%) \div 100\% = 540 \text{ грн.}$$

Приклад 2. Ціна 1 ц м'яса 3400 грн., в тому числі ПДВ. Знайдіть ПДВ.

Розрахунок:

Якщо необхідно зворотнім шляхом виділити «ПДВ у тому числі», використовується відношення $20\% \div 120\%$:

$$\text{ПДВ} = (C \times 20\%) \div 120\%,$$

де С – ціна виробу

$$\text{ПДВ} = (3400 \times 20\%) \div 120\% = 566,67 \text{ грн.}$$

РОЗРАХУНОК ПДВ, ЩО СПЛАЧУЄТЬСЯ У БЮДЖЕТ

ПДВ – це непрямий податок на додану вартість, створювану на всіх стадіях виробництва та обігу, який включається у вигляді надбавки в ціну товарів, робіт, послуг.

База оподаткування ПДВ визначається виходячи з договірної вартості, визначеної по вільним або регульованим цінам.

Для визначення суми ПДВ до сплати до бюджету необхідно від суми податкових зобов'язань відняти суму податкового кредиту.

ПДВ до сплати в бюджет (додатний результат) = ПЗ – ПК,

де ПЗ – податкові зобов'язання,

ПК – податковий кредит

Податкові зобов'язання – це сума ПДВ, отриманого від покупців продавцем, сплаченого в ціні реалізованих товарів, робіт, послуг.

Податковий кредит – це сума ПДВ, сплаченого постачальникам в ціні отриманих товарів, робіт, послуг.

Базова ставка ПДВ складає 20 % від об'єкту оподаткування.

✓ *Контрольні запитання*

1. *Історія оподаткування агробізнесу.*
2. *Загальна система оподаткування: податок на прибуток, податок на додану вартість, земельний податок.*
3. *Спрощена система оподаткування: єдиний податок IV групи.*

Завдання 1. Гра «Так–Ні».

1. Платники земельного податку (сільськогосподарські підприємства) самостійно обчислюють суму податку?
2. Платники земельного податку (фермерські господарства) самостійно обчислюють суму податку?
3. Платники земельного податку обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня?
4. Платники земельного податку обчислюють суму податку щороку не пізніше 20 лютого поточного року?
5. Платники земельного податку подають декларацію з плати за землю за 2020 рік – до 20 лютого 2021 року?
6. У декларації з плати за землю площа земельної ділянки зазначається або в гектарах, або в квадратних метрах залежно від того, у яких одиницях виміру визначено нормативну грошову оцінку землі?

7. Фермери (підприємці), здійснюючи діяльність, мають право використовувати працю членів їх сім'ї?

8. Фермери (підприємці), у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва (доходу від сільгоспвиробництва) за попередній податковий (звітний) рік < 75%, можуть бути платниками єдиного податку 4 групи?

9. Якщо підприємство (платник єдиного податку 4 групи) в попередньому звітному році мало справу з обставинами непереборної сили (засуха), то частка сільгоспвиробництва може бути меншою за 75%?

10. Площа земельної ділянки × Нормативна грошова оцінка одиниці площі земельної ділянки (грн) × Ставка податку (%) – це формула розрахунку річної суми земельного податку?

11. Річну суму єдиного податку 4 групи розраховують за такою формулою: Площа земельної ділянки × Нормативна грошова оцінка одиниці площі земельної ділянки × Ставка податку?

12. Платники ЄП четвертої групи сплачують земельний податок?

13. Рішенням селищної ради встановлено на 2021 рік земельний податок за землі сільськогосподарського призначення, нормативно-грошову оцінку яких проведено, у розмірі 5 %. Чи можуть платники земельного податку сплачувати земельний податок у вказаному розмірі?

14. Чи сплачується земельний податок за сільськогосподарські угіддя зон радіоактивно забруднених територій, визначених такими, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи ?

Вказані земельні ділянки, не підлягають оподаткуванню земельним податком

15. Чи сплачується земельний податок за сільськогосподарські угіддя, що перебувають у тимчасовій консервації?

Завдання 2. Тестові завдання.

1. Податкове зобов'язання з ПДВ визнають/визначають з моменту виникнення першої події. Перша подія – це:

- а) оплата за товар або послуги;
- б) факт здійснення відвантаження товару чи надання послуги, що підтверджується видатковою накладною або актом наданих послуг.

2. Коли підприємство отримує дохід за надані послуги або продані товари – у нього виникають зобов'язання по ПДВ. Крім того:

- а) підприємство повинно зареєструвати податкову накладну на цю суму;
- б) покупець повинен зареєструвати податкову накладну на цю суму;

3. ПДВ визнають/визначають з моменту виникнення першої події. Якщо перша подія — це оплата, то податкову накладну потрібно:

- а) виписати на оплату;
- б) виписати на факт здійснення відвантаження товару чи надання послуги.

4. Якщо підприємство є платником ПДВ, то все, що воно продає – воно продає з ПДВ. Якщо підприємство не є платником ПДВ — усі товари та послуги воно продає без ПДВ.

- а) так; б) ні.

5. На дату виникнення податкових зобов'язань платник ПДВ зобов'язаний скласти податкову накладну в електронній формі:

- а) так; б) ні.

6. Датою виникнення права платника податку на віднесення сум ПДВ до податкового кредиту вважається дата події, що відбулася раніше:

а) дата списання коштів з банківського рахунка платника на оплату товарів/послуг;

б) дата зарахування коштів від покупця на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, а в разі постачання товарів/послуг за готівку – дата оприбуткування коштів у касі платника податку.

7. ПН складається у день виникнення податкового зобов'язання:

- а) окремо на кожне повне постачання товару;
- б) окремо на кожне часткове постачання товару;
- в) окремо на повну суму авансу від покупця;
- г) окремо на часткову суму авансу від покупця.

Завдання 3. Підприємство, яке надає послуги з обробітку ґрунту і є платником ПДВ, отримало дохід 10000 тис. грн, у тому числі ПДВ – ?

Витрати у підприємства наступні:

- а) зарплата працівникам та податки (ЄСВ);
- б) оренда офісу. Орендодавець не є платником ПДВ.

У цьому випадку податкове зобов'язання виникає на яку суму? До бюджету необхідно сплатити ПДВ у якому розмірі?

Завдання 4. Знайдіть помилки, допущені сільськогосподарським підприємством при складанні електронної податкової накладної:

1. Бухгалтер у ПН заповнював англійською мовою назви товарів. Бухгалтер округлював грошові показники у податковій накладній до цілого числа.

2. Ставилися прочерки в порожніх комірках?

3. Складалася одна ПН на ставки 20% та 7% одночасно.

4. Підприємство є платником ПДВ, а покупці його товарів звичайні фізичні особи/громадяни (не платники ПДВ), тому ПН підприємство не складало і не зареєструвало.

Завдання 5. СТОВ «Соль» продала 16.01.2020 р. ТОВ «Орхідея» дві номенклатури товарів (ціни вказано з ПДВ):

1) пшениця 2 клас (гр. А) – 4750 грн/т;

2) пшениця 3 клас (гр. А) – 4700 грн/т.

Поставка зерна відбулася в таких обсягах:

1) пшениця 2 клас (гр. А) – 60 т;

2) пшениця 3 клас (гр. А) – 40 т.

Розрахувати суму ПДВ по кожній номенклатурній позиції.

Завдання 6. СТОВ «Зірочка» (платник податку на прибуток) має земельну ділянку 20 га. НГО 30390 грн за 1 га (з урахуванням індексації за 2020 рік, коефіцієнт 1). Ставка земельного податку – 1%. Розрахувати річну суми земельного податку та місячну суму податку за липень 2020 року.

Завдання 7. СТОВ “Зірочка” (платник єдиного податку 4 групи) має земельну ділянку 150 га (пасовища). НГО 6232,31 грн за 1 га. Розрахувати річну суми єдиного податку та належну до сплати місячну суму податку за липень 2020 року та січень.

Завдання 8. Визначити суму податкових зобов'язань, податкового кредиту та ПДВ до сплати в бюджет, якщо:

1. Вартість придбаної сировини та матеріалів складає 115560 грн (з ПДВ)

2. Вартість відвантаженої і оплаченої продукції на експорт складає 18000 грн.

3. Підприємством сплачена вартість послуг сторонніх організацій у сумі 8400 грн (з ПДВ).

4. Підприємством отримана попередня оплата за продукцію, вартість якої по оптовим цінам складає 180000 грн.

5. Підприємство отримало оплату за оренду обладнання 560 грн (з ПДВ).

Рішення оформіть таблицею.

Таблиця 3.1

Вихідні дані

<i>Податкові зобов'язання</i>		<i>Податковий кредит</i>	
№ операції та розрахунок	Сума ПДВ, грн.	№ операції та розрахунок	Сума ПДВ, грн.
Всього		Всього	

Завдання 9. Визначити суму податкових зобов'язань, податкового кредиту та ПДВ до сплати в бюджет, якщо підприємство здійснило наступні господарські операції (табл. 3.2):

Таблиця 3.2

Вихідні дані

<i>Умовне позначення</i>	<i>Зміст господарської операції</i>
	1. Придбало сировину, використану на основне виробництво на суму 42000 грн (з ПДВ)
	2. Реалізовано зайві верстати, що знаходяться на балансі підприємства на суму 1200 грн (з ПДВ)
	3. Реалізовано цінні папери вартістю 5000 грн. (не є об'єктом оподаткування)
	4. Реалізовано сільськогосподарську продукцію на суму 18000 грн. (з ПДВ)
	5. Експортовано сільськогосподарську продукцію на суму 2400 грн.
	6. Продано продукцію ритуального призначення на суму 600 грн.
	7. Зроблені витрати по сплаті податку, не підтверджені митною декларацією на суму 1300 грн.
	8. Виплачено зарплату на суму 3600 грн.

Рішення оформіть таблицею:

Таблиця 3.3

Вихідні дані

<i>Податкові зобов'язання</i>			<i>Податковий кредит</i>		
№ операції та розрахунок	Сума ПДВ, грн.	№ операції та розрахунок	Сума ПДВ, грн.		
Всього		Всього			

Завдання 10. Ціна 1 ц сільськогосподарської продукції (овочів) 2700 грн. Знайдіть ПДВ.

Завдання 11. Ціна 1 ц м'яса 3400 грн. з урахуванням ПДВ. Знайдіть ПДВ.

Завдання 12. Підприємство для виготовлення продукції купило насіння на суму 5100 грн. (з урахуванням ПДВ), а вартість виготовленої та реалізованої продукції складає 9000 грн. (з урахуванням ПДВ). Визначте суму податкового зобов'язання та податкового кредиту. Визначте суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету.

Тема 4. СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ

4.1

Податкове регулювання діяльності фінансових установ

Фінансова установа – юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку (Згідно *Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.2001 р.*)

ДО ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ НАЛЕЖАТЬ:

(1) банки (2) кредитні спілки (3) ломбарди (4) лізингові компанії, (5) довірчі товариства (6) страхові компанії (7) установи накопичувального пенсійного забезпечення (8) інвестиційні фонди і компанії (9) інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг

Визначення економічної сутності фінансових установ:

Страхові компанії – спеціалізовані інститути, що виконують функції страхування, тобто за рахунок підприємств, організацій, установ, населення формують цільові грошові фонди та здійснюють виплати з них за настання певних подій (страхових випадків). Мобілізація коштів страховими компаніями здійснюється залученням страхових внесків від юридичних та фізичних осіб на підставі укладених з ними угод. Страхові компанії спеціалізуються **на таких видах страхування:** майновому, особистому, страхуванні відповідальності чи перестрахованні.

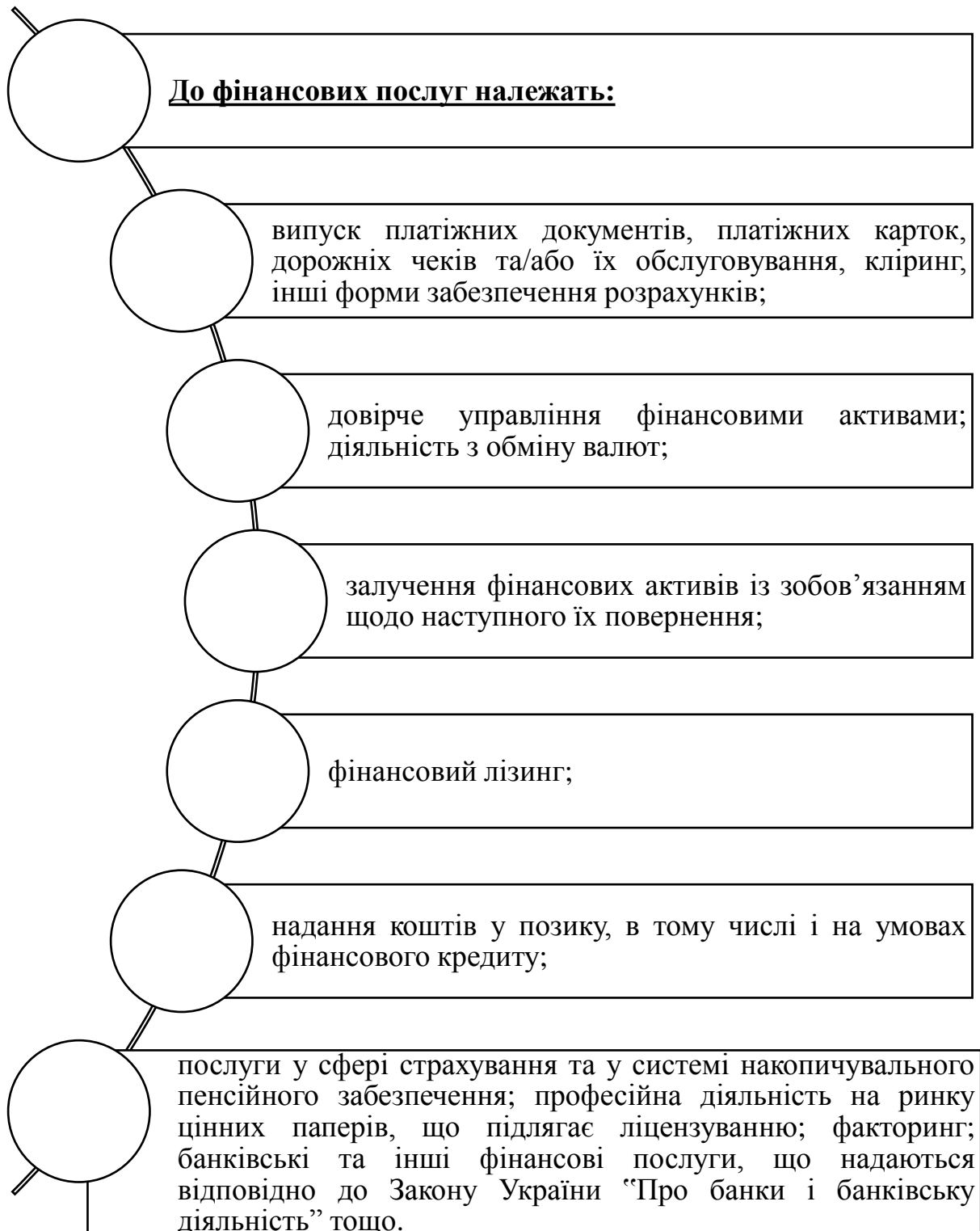
Пенсійні фонди – спеціалізовані фінансові установи, основним завданням яких є збирання/акумуляція грошових коштів, призначених для пенсійного забезпечення громадян після досягнення ними певного віку. За формою власності вони бувають **приватні або державні.**

Інвестиційні фонди – особливий вид фінансово-кредитних установ, що забезпечують посередництво в інвестиційному процесі. Випускаючи власні цінні папери, інвестиційні фонди акумулюють грошові кошти приватних інвесторів та вкладають їх в акції та облігації різних підприємств у власній країні чи за кордоном.

Фінансові компанії – небанківські інститути кредитної системи, що спеціалізуються **на кредитуванні продажу споживчих товарів з відстрочкою платежу.** Можуть бути створені як самостійні юрособи на акціонерних пайових засадах або як окремі структурні підрозділи, філії, дочірні підприємства банків і страхових компаній.

Кредитна спілка — **неприбуткова організація,** заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки (ст. 1 Закону України «Про кредитні спілки»). **Кредитна спілка є фінансовою установою, виключним видом діяльності якої є надання фінансових послуг, передбачених Законом України «Про кредитні спілки».**

Ломбард – кредитна установа, що здійснює видачу позик під заставу рухомого майна (цінних речей). Специфіка ломбардних позичкових операцій полягає у видачі приватним особам невеликих сум позичок на відносно короткі строки (переважно до трьох місяців).

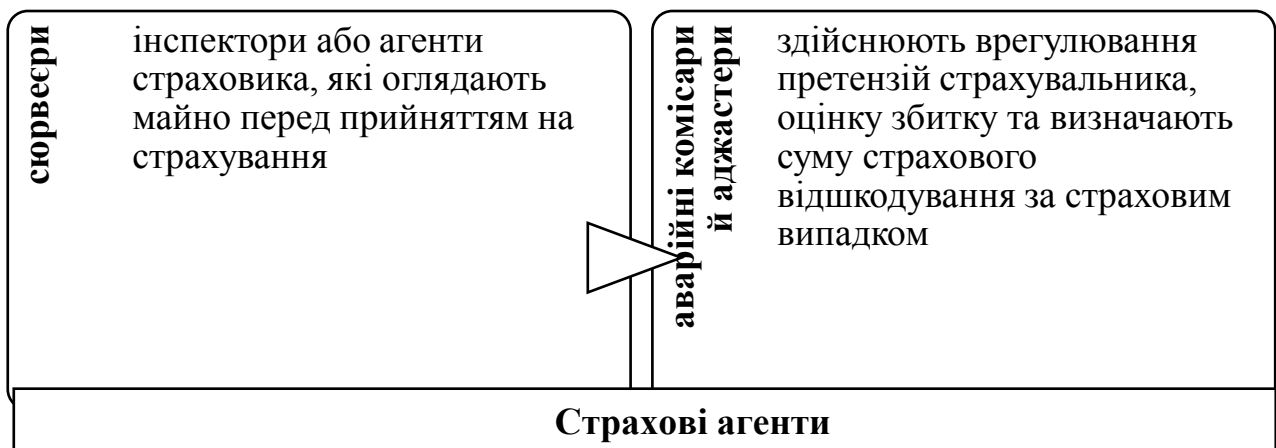
**ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ НАПРАВЛЕНО
НА ВИКОНАННЯ НАСТУПНИХ ЗАВДАНЬ:**

☐	
--------------------------	--

- забезпечення держави фінансовими ресурсами;
- стимулювання вкладення коштів у реальний сектор економіки;
- створення умов для регулювання фінансового сектора економіки країни;
- збільшення кредитного та інвестиційного потенціалу фінансових посередників;
- нейтралізація економічних нерівностей, що виникають у процесі ринкових відносин;
- обмеження можливості використання різних схем оптимізації фінансових потоків як самих фінансових посередників, так і підприємств-клієнтів;
- розробка раціональної та справедливої системи оподаткування.

Фінансові установи, що **не можуть перебувати на спрощеній системі** (бути платниками єдиного податку):

- страхові (перестрахові) брокери
- банки
- кредитні спілки
- ломбарди
- лізингові компанії
- довірчі товариства
- страхові компанії (**винятки: діяльність у сфері страхування, яку здійснюють страхові агенти**)
- установи накопичувального пенсійного забезпечення;
- інвестиційні фонди і компанії;
- інші фінансові установи, визначені законом.

4.2

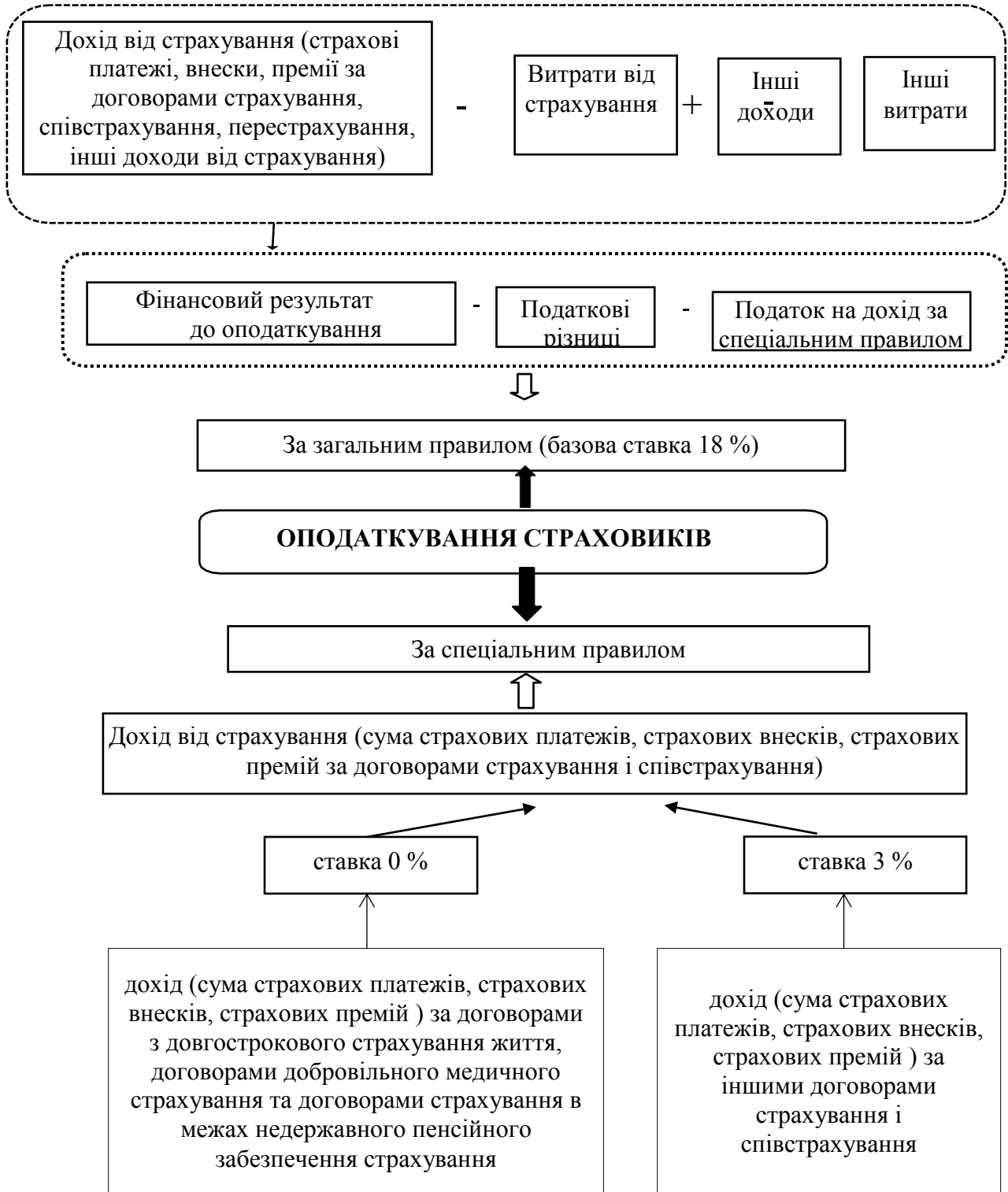
Система оподаткування страхових організацій.

Страховання – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) (*Згідно Закону України "Про страхування"*)

ДО СТРАХОВИКІВ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО ЗДІЙСНЮВАТИ СТРАХОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ, ВІДНОСЯТЬ:

(1) фінансові установи, які створені у формі товариств;

(2) постійні представництва у формі філій іноземних страхових компаній, які також одержали у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності.

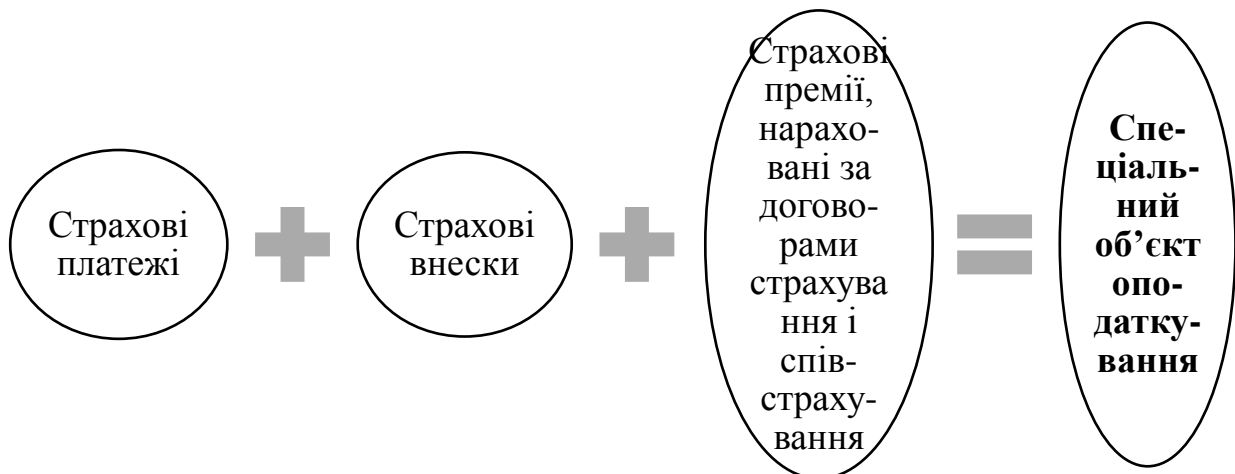
ОБ'ЄКТИ ОПОДАТКУВАННЯ:

1

Відповідно до загальних правил – прибуток від страхової і нестрахової діяльності, що оподатковується за загальною ставкою 18%;

2

Відповідно до спеціальних правил – дохід від страхової діяльності, для оподаткування якого застосовуються різні ставки.

4.3

Оподаткування ломбардної діяльності

Ломбард є фінансовою установою – юридичною особою, що надає одну або декілька фінансових послуг, що є виключним видом їх діяльності

ДО НОРМАТИВНО_ПРАВОВИХ АКТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ЛОМБАРДІВ, ВІДНОСЯТЬСЯ:

- (1) Цивільний кодекс України
- (2) Господарський кодекс України
- (3) Податковий кодекс України
- (4) Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг"
- (5) Закон України "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень"
- (6) Закон України "Про заставу"

ВИНЯТКОВІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОМБАРДІВ:

- **надання** на власний ризик **фінансових кредитів** фізичним особам за рахунок власних або залучених коштів, під заставу майна на визначений строк і під відсоток;
- **надання супутніх послуг ломбарду** (оцінка заставленого майна; надання посередницьких послуг зі страхування предмета застави на підставі агентського договору із страховою компанією; реалізація заставленого майна).

Кредитодавець/Заставодержатель/Ломбард

- є стороною договору про надання фінансового кредиту, який видає фінансовий кредит та приймає в заставу майно

Позичальник/Заставаодавець

- фізична особа, котра є стороною договору про надання фінансового кредиту **та є отримувачем** від Ломбарду **грошових коштів** у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту і передає в заставу власне майно в якості забезпечення виконання своїх зобов'язань

Договір

- письмовий документ, що встановлює відповідні права та обов'язки **Споживача** та **Ломбарду**, під час надання фінансового кредиту та отримання майна в якості предмета застави

Предмет застави

- майно, яке належить Позичальнику/**Заставаодавцю** виключно на праві власності, яке набуто ним правомірно і прав у третіх осіб на це майно немає; майно, яке відповідно до законодавства України може бути відчужено. **В якості предмета застави можуть виступати:** вироби (ювелірні) з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, брухт дорогоцінного металу; інше майно, не заборонене та не обмежене чинним законодавством у цивільному обігу.

Особливості оподаткування ломбардної діяльності податком на додану вартість та податком на прибуток

<i>Нарахування ПДВ</i>	<i>Нарахування податку на прибуток</i>
<i>I етап. Одержання ломбардом майна в заставу та надання заставодавцю позички</i>	
Не є об'єктом оподаткування операції з передачі майна в заставу кредитору.	Вартість залученого ломбардом у заставу майна від заставодавця не включається до складу доходів . Сума наданої ломбардом позички заставодавцю не включається до складу витрат
<i>II етап. Одержання ломбардом поверненої позички (основної суми боргу)</i>	
Не є об'єктом оподаткування операції з Одержання ломбардом поверненої позички	Повернена заставодавцем сума раніше наданої позички не включається до складу доходів ломбарду
<i>III етап. Отримання ломбардом від заставодавця відсотків за користування позичкою та плати за зберігання заставленого майна</i>	
Не є об'єктом оподаткування операції з надання послуг з розміщення і повернення грошових коштів за договорами позики.	Сума плати за користування позичкою (як проценти за користування кредитом) та сума плати за зберігання заставленого майна (як дохід від надання послуг) включається до складу доходу під час нарахування процентів згідно умов договору . Послуги зі зберігання (схову) заставленого майна, які надає ломбард, підпадають під визначення поставки робіт (послуг) і включаються до складу доходів під час фактичного надання послуги зі зберігання (схову) заставленого майна . Витрати на проведення дій щодо збереження прийнятого майна від заставодавця формують суму витрат .
<i>IV етап. Отримання ломбардом від заставодавця суми пені, нарахованої останньому за порушення терміну повернення боргу</i>	
Стягнення із заставодавця суми неустойки (пені) за прострочення строків повернення позички (кредиту) або ж за прострочення строків сплати відсотків за його користування, не відносять до складу податкових зобов'язань з ПДВ ломбарду	Якщо умовами договору передбачено стягнення із заставодавця суми неустойки (пені) за прострочення терміну повернення позички (кредиту) або ж за прострочення терміну сплати відсотків за його користування, цю неустойку (пеню) потрібно включати до складу доходів у період їх одержання ломбардом (а не нарахування)

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>V етап. Повернення заставодавцю майна із застави</i>	
Не є об'єктом оподаткування операції з повернення майна заставодавцю.	Вартість повернення майна із застави не включається до складу доходів та витрат
<i>Нарахування ПДВ</i>	<i>Нарахування податку на прибуток</i>
<i>VI етап. Отримання ломбардом виручки від реалізації заставленого майна</i>	
Звільняються від оподаткування операції фінансових установ з постачання (продажу, відчуження іншим способом) майна, що передане фізичними особами, а також СПД, які не є платниками податку, у заставу, та на яке було звернено стягнення. Звільняються від оподаткування операції фінансових установ з постачання майна, набутого ними у власність внаслідок звернення стягнення на таке майно. Звільнення від оподаткування стосується тієї частини вартості майна, за якою воно було набуто у власність в рахунок погашення зобов'язань за договором кредиту (позики).	Якщо в договорі застави вказано, що не викуплене майно переходить у власність ломбарду, що об'єкт застави може відчужуватися у власність заставодержателя (ломбарда) у рахунок погашення боргових зобов'язань (наприклад, при не поверненні позички та/або відсотків за його користування заставодавцем). Тобто відчуження прирівнюється до купівлі ломбардом об'єкта застави у податковий період такого відчуження, а основна сума кредиту та нарахованих на неї процентів, що залишилися неповерненими ломбарду, є ціною придбання такої застави. Якщо ломбард у подальшому продає заставлене майно, його доходи визнаються у загальному порядку. Витрати ломбарда, у даному випадку, складаються з основної суми кредиту та нарахованих на неї процентів, що не повернув заставодавець.
<i>VII етап. Повернення заставодавцю суми, що є перевищенням суми виручки від реалізації заставленого майна над сумою заборгованості заставодавця за позичкою, а також за процентами, за платою за зберігання заставленого майна та пені.</i>	
Не підпадає під об'єкт ПДВ	Якщо внаслідок реалізації предмета застави виручена грошова сума перевищує розмір забезпечених цією заставою вимог заставодержателя (ломбарду), то різниця, яка повертається платнику податку, включається до його загального місячного (річного) оподатковуваного доходу як інші доходи і є об'єктом оподаткування ПДФО і ВЗ. Включається до складу витрат ломбарду.

✓ **Контрольні запитання**

1. Які є тлумачення терміну «фінансові компанії» відповідно до законодавства України?

2. Які види фінансово-кредитних установ існують?

3. Які податки сплачують небанківські фінансові установи?

4. Визначте особливості оподаткування страхових компаній.

5. Які доходи відносять до оподатковуваних доходів страхової компанії?

6. За якою ставкою податку на прибуток оподатковують прибуток страхової компанії?

7. Чи оподатковуються страхові компанії податком на додану вартість?

Завдання 1. Тестові завдання.

1. **Не можуть бути платниками єдиного податку першої-третьої груп (п.291.5 ПКУ), суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи - підприємці), які здійснюють:**

- а) діяльність у сфері фінансового посередництва;
- б) діяльності у сфері страхування, яка здійснюється страховими агентами (сюрвейєрами, аварійними комісарами та аджастерами).

2. **Можуть бути платниками єдиного податку першої-третьої груп (п.291.5 ПКУ), наступні суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи - підприємці), які здійснюють діяльності у сфері страхування:**

- а) страхові компанії;
- б) страхові агенти (сюрвейєри, аварійні комісари, аджастери).

3. **Не можуть бути платниками єдиного податку:**

- а) банки; б) кредитні спілки;
- в) ломбарди; г) страхові компанії;
- д) інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом.

4. **Послуги страхових агентів з реалізації в інтересах страхових компаній договорів страхування (полісів) є об'єктом оподаткування податку на додану вартість?:**

- а) так; б) ні.

5. **Агентська винагорода, яка отримується страховим агентом від страхової компанії за надані послуги, включається до бази оподаткування податком на додану вартість?:**

- а) так; б) ні.

6. Для цілей оподаткування під доходом від страхової діяльності розуміється сума доходів страхової компанії, нарахована протягом звітного періоду, у тому числі у вигляді:

а) страхових внесків; б) курсових різниць; в) кредиту.

7. Об'єктом оподаткування за спеціальним правилом є сума:

а) прибутку від страхової і нестрахової діяльності, скоригована на податкові різниці;

б) доходу від страхової діяльності;

в) немає правильної відповіді.

8. При отриманні доходу внаслідок виконання договорів з довгострокового страхування життя ставки податку на прибуток установлюються у таких розмірах:

а) 0%; б) 3%; в) 18%; г) 20%.

9. Для визначення обсягу доходу страховика від будь-якої діяльності, враховуються:

а) чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);

б) інші операційні витрати; в) втрати від участі в капіталі.

10. Деякі страховики-платники податку на прибуток мають право не коригувати фінансовий результат до оподаткування. У кого це право виникає?:

а) у платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період **не перевищує 20 млн гривень**;

б) у платників податку, у яких річний дохід (зменшений на суму нарахованого податку на дохід за ставкою 3%) від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період **не перевищує 20 млн гривень**.

Завдання 2. Гра «Так–Ні».

1. За надану послугу з кредитування ломбард нараховує проценти. Сума процентів обкладається ПДВ?

2. Ломбардна операція – це операція, що здійснюється юрособою, з отримання нею коштів від юридичної особи, що є фінансовою установою?

3. Протягом строку дії відповідного договору основна сума кредиту, отриманого платником податку від ломбарду, оподатковується податком на доходи фізичних осіб та військовим збором?

4. У разі неповернення грошових коштів у вигляді фінансового кредиту у термін, встановлений договором, сума такого кредиту включається податковим агентом до оподатковуваного доходу платника податку та оподатковується на загальних підставах?

5. Відмова позичальника від страхування предмета застави є підставою

для відмови в наданні фінансового кредиту?

6. Якщо ломбард за прострочення платежу нараховує штрафні санкції, то такі суми підлягають обкладенню ПДВ?

7. Ломбарди плату за послуги з оцінки заставного майна справляють?

8. Для ломбардної діяльності діє спеціальна ставка податку на прибуток, яка становить 3% від об'єкта за договорами?

9. Плату за послуги з оцінки майна ломбардами звільняється від ПДВ?

10. Ломбарди є платниками єдиного податку першої-третьої груп?

Завдання 3. Страхова компанія «Аеробус» здійснила виплату страхового відшкодування застрахованій особі за пошкоджене застраховане рухоме майно (транспортний засіб) – 3000 грн. Факт нанесення шкоди застрахованій особі документально не підтверджений. Здійсніть нарахування відповідних податків, зборів та платежів.

Завдання 3. Визначити суму доходів та витрат страховика, суму прибутку до оподаткування, суму податку на прибуток.

1. Доход від здавання в оренду приміщення 186500 грн без ПДВ.

2. Комунальні послуги 9730 грн з ПДВ.

3. Вартість придбаної техніки, меблів, канцтоварів 145200 грн з ПДВ.

4. Позитивні курсові різниці 7200 грн.

5. Отримані штрафи 13240 грн.

6. Сума фонду оплати праці 12000 грн.

7. Сума обов'язкових нарахувань 4200 грн.

Завдання 4. Загальна сума надходжень страхових премій компанії зі страхування життя за квартал становить 900 тис. грн., у тому числі:

1) за договорами страхування життя, укладеними на термін до 10 років – 700 тис. грн.;

2) за договорами довгострокового страхування життя, укладеними на термін 10 років і більше – 200 тис. грн.

Визначте податок на прибуток зі страхування життя.

Завдання 5. Здійсніть оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором викупної суми, виплаченої платнику податку — страхувальнику в поточному році у зв'язку з достроковим розірванням договору довгострокового страхування життя – 11120 грн.

Визначте суму викупної суми, що виплачує страхувальнику страховик та суму податків, що будуть сплачені у бюджет.

Завдання 6. У травні 2019 року ломбард надав громадянину під заставу майна (телефон) кредит у сумі 1800 грн., який він не повернув у встановлений договором термін до 9 червня. У зв'язку з цим ломбард реалізував заставлене майно 23 червня. З урахуванням усіх витрат ломбарду виручена грошова сума перевищила розмір виданого кредиту під заставу майна на 500 грн.

Тема 5. СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ

5.1

Економічна сутність та особливості діяльності нерезидентів.

До нерезидентів належать пп. 14.1.122 ПКУ

- іноземні **компанії**, організації, створені згідно із законодавством інших держав, а також їх філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, зареєстровані (акредитовані або легалізовані) згідно із законодавством України;
- дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні;
- фізособи, які не є резидентами України.

СТАТУС ФІЗОСОБИ

УМОВИ набуття статусу
нерезидента :

Працює правило від
зворотного, тобто
нерезидентом визнається
особа, яка не є
резидентом (пп. «в» пп.
14.1.122 ПК).

(1) має більш тісні
особисті або економічні
зв'язки (центр життєвих
інтересів) в Україні.
Умовою визначення місця
знаходження центру
життєвих інтересів
фізособи є місце
постійного проживання
членів її сім'ї або її
реєстрації як суб'єкта
підприємницької
діяльності;

(2) знаходиться в Україні
не менше 183 днів
(включаючи день приїзду
та від'їзду) протягом
звітного року, якщо
країну, у якій особа має
центр життєвих інтересів,
не можна визначити або
фізособа не має місця
постійного проживання в
жодній із держав.

Примітки:

- ✓ фізособи, які мають податкову адресу (місце проживання) у Криму, прирівнюються до нерезидентів (п. 5.3 Закону № 1636);
- ✓ достатньою підставою для визнання особи резидентом служить самостійне визначення нею основного місця проживання на території України в порядку, установленому ПКУ, або її реєстрація як самозайнятої особи;
- ✓ якщо фізособа не підтверджує свій резидентський статус, то її доходи для цілей оподаткування визнаються доходами нерезидента в Україні;
- ✓ місце проживання – житло, розташоване на території адміністративно-територіальної одиниці, у якому особа проживає, а також спеціалізовані соціальні установи, установи соціального обслуговування та соціального захисту, військові частини (ст. 3 Закону № 1382);
- ✓ іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, зобов'язані зареєструвати нове місце проживання протягом 30 календарних днів із моменту зняття з реєстрації за попереднім місцем проживання та прибуття на нове місце проживання (ст. 6 Закону № 1382).

Будь-який відокремлений підрозділ іноземних суб'єктів господарювання називають представництвом – ПН – представництвом нерезидента. Представництвом іноземного СГ вважається установа або особа, що представляє інтереси такого суб'єкта в Україні на основі повноважень, оформлених належним чином.

Визнання ПН постійним (комерційним) або некомерційним важливе для оподаткування його діяльності.

Постійне представництво нерезидента – це постійне місце діяльності, через яке повністю або частково ведеться господарська діяльність нерезидента в Україні. Місцем діяльності нерезидента на території України є: місце управління; філія; офіс; фабрика; майстерня; установка або споруда для розвідки природних ресурсів; шахта, нафтова/газова свердловина, кар'єр або будь-яке інше місце видобутку природних ресурсів, склад або приміщення, що використовується для доставки товарів, сервер.

Некомерційне представництво – таке представництво повинне провадити діяльність, що носить підготовчий або допоміжний характер стосовно діяльності нерезидента. Це, зокрема, використання постійного місця діяльності виключно для зберігання, демонстрації або доставки товарів, що належать нерезиденту, або закупівлі товарів та їх зберігання для нерезидента, а також для збору інформації для нерезидента тощо.

Примітки:

- ✓ **Постійні представництва** провадять господарську діяльність, **реєструються** в органах ДФС як **платники податку на прибуток**, сплачують податок і подають податкову звітність.
- ✓ **Видами діяльності ПН можуть бути** виробництво, торгівля тощо. Види діяльності ПН можуть збігатися з видами діяльності материнської компанії нерезидента. Некомерційні представництва нічого цього не роблять.
- ✓ Якщо некомерційне представництво починає провадити господарську діяльність, то воно повинне зареєструватися в органі ДФС як постійне представництво. **Некомерційне представництво має можливість користуватися пільгами** відповідної конвенції (Модельної податкової конвенції ОЕСР), тобто звільненням від обкладення податком на прибуток на території держави його місцезнаходження.

5.2

Порядок визначення та оподаткування податком нерезидентів

Нерезидент може здійснювати діяльність на території України як **безпосередньо**, так і **опосередковано**.

Порядок оподаткування доходів, виплачених нерезиденту або його постійному представництву, визначено ст. 160 ПК України.

Згідно пп. 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 ПКУ під час будь-якої виплати доходу з джерелом його походження з України, здійсненої резидентом або постійним представництвом нерезидента на користь нерезидента, утримується податок (нерезидентний податок/податок на репатріацію).

Податок спрямовується до бюджету під час здійснення виплати доходу на користь нерезидента з її фактичної суми та за рахунок суб'єктів, які здійснюють такі виплати.

Важливо! Нерезидент самостійно не сплачує податок, а лише за фактом отримує зменшену суму доходу (прибутку) на цей податок.

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

**Перелік оподатковуваних доходів нерезидента і ставки податку
(«нерезидентний податок»/податок на репатріацію)**

№ n / n	Найменування доходу і норма ПК	Ставка податку
Податок утримується з доходу нерезидента		
1	Проценти, які сплачуються резидентом на користь нерезидента (у т. ч. проценти за позиками і борговими зобов'язаннями, випущеними (виданими) резидентом) (пп. «а» пп. 141.4.1, пп. 141.4.11). Крім процентів, зазначених у пп. 141.4.10 ПК	5 %, 15 %
2	Дисконтні доходи, які сплачуються резидентом на користь нерезидента* (пп. «а» пп. 141.4.1, пп. 141.4.3). Крім дисконтних доходів, зазначених у пп. 141.4.10 ПК	18 %
3	Дивіденди, роялті, які сплачуються резидентом (пп. «б» та «в» пп. 141.4.1)	15 %
4	Доходи від інжинірингу (пп. «г» пп. 141.4.1)	15 %
5	Фрахт (пп. «г» пп. 141.4.1)	6 %
6	Лізингова/орендна плата, яка вноситься резидентами або постійними представництвами на користь нерезидента – лізингодавця/орендодавця за договорами оперативного лізингу/оренди (пп. «г» пп. 141.4.1)	15 %
7	Доходи від продажу нерухомого майна, розташованого на території України, яке належить нерезиденту, у т. ч. майна постійного представництва нерезидента (пп. «д» пп. 141.4.1)	
8	Прибуток від продажу або іншого відчуження ЦП, деривативів або інших корпоративних прав, визначений згідно з розд. III ПК (пп. «е» пп. 141.4.1)	
9	Доходи, отримані від спільної діяльності на території України, доходи від виконання довгострокових контрактів на території України (пп. «е» пп. 141.4.1)	
10	Винагорода за ведення нерезидентами або уповноваженими ними особами культурної, освітньої, релігійної, спортивної, розважальної діяльності на території України (пп. «ж» пп. 141.4.1)	
11	Брокерська, комісійна або агентська винагорода, отримана від резидентів або постійних представництв інших нерезидентів за брокерські, комісійні або агентські послуги, надані нерезидентом або його постійним представництвом на території України на користь резидентів (пп. «з» пп. 141.4.1)	15 %
12	Доходи, отримані від діяльності у сфері розваг (крім діяльності від проведення лотереї) (пп. «і» пп. 141.4.1)	
13	Доходи у вигляді благодійних внесків і пожертвувань на користь нерезидентів (пп. «ї» пп. 141.4.1)	
14	Інші доходи від ведення нерезидентом (постійним представництвом цього або іншого нерезидента) господарської діяльності на території України (пп. «й» пп. 141.4.1). За винятком доходів у вигляді виторгу тощо	

№ п / п	Найменування доходу і норма ПК	Ставка податку
Податок сплачується за рахунок власних коштів резидента		
15	Дохід від виготовлення та/або розповсюдження реклами (пп. 141.4.6)	20 %
16	Внески і премії на страхування або перестраховання ризиків в Україні (у т. ч. страхування ризиків життя) або страхування резидентів від ризиків за межами України (пп. «и» пп. 141.4.1, пп. 141.4.5)	0 %, 4 %, 12 %

Примітки:

- ✓ Доходи безпроцентних (дисконтних) облігацій чи казначейських зобов'язань – за ставкою 18 % – це виняток з правил оподаткування доходів нерезидентів. Такі доходи оподатковуються у наступному порядку: базою оподаткування є прибуток, який розраховується як різниця між номінальною вартістю безпроцентних (дисконтних) цінних паперів, сплаченою або нарахованою їх емітентом, та ціною їх придбання на первинному чи вторинному фондовому ринку.

Податок на репатріацію сплачується до бюджету під час виплати доходу нерезиденту

- За загальним правилом податок утримується із суми доходу.
- Виняток: резидент сплачує «нерезидентний» податок за свій рахунок.

Нерезиденти, що сплачують податок на прибуток

Юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України

Постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників

За загальним правилом, об'єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається за **формулою**:

$$П = Д - Сс - В,$$

де Д – суми доходів звітного (податкового) періоду (визначаються відповідно до статей 135 – 137 ПК України);

Сс – собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг;

В – сума інших витрат звітного (податкового) періоду (визначається відповідно до статей 138 – 143 зазначеного ПК України з урахуванням правил, встановлених ст. 152 цього ПК України).

Базою оподаткування податком на прибуток постійного представництва є грошове вираження прибутку як об'єкта оподаткування, яке визначається за нормою ст. 134 з урахуванням статей 135 – 143 ПК України.

Доходи та витрати, які враховуються для визначення об'єкта, визначаються на підставі первинних документів, що підтверджують отримання платником податку доходів та здійснення ним витрат, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачені правилами ведення бухгалтерського обліку, та інших документів, установлених розділом II ПКУ (пункти 135.2, 138.2 Кодексу).

Господарська діяльність нерезидента на митній території України, що здійснюється через його представництво, підлягає обов'язковій реєстрації платником ПДВ у разі, якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такому представництву протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 млн. грн. (без урахування податку на додану вартість).

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ПОДАТКУ НА РЕПАТРІАЦІЮ

Ситуація 1 (податок утримується з доходу нерезидента)
Отримано короткостроковий кредит від нерезидента у сумі 10000\$. За користування кредитом нараховано щомісячні проценти у розмірі 1 %. З процентів утримано податок на репатріацію (перераховано 500 грн. податку до бюджету достроково – ще до виплати процентів нерезиденту).

При виплаті процентів нерезиденту (за курсом НБУ на дату виплати) сплачено податок на репатріацію.

Таблиця 1

Виплата нерезиденту процентів за кредитом

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
Отримано кредит від нерезидента (курс НБУ — 28,00 грн./\$)	<u>\$10000</u> 28000
Нарахування процентів (курс НБУ – 28,10 грн./\$)	
Нараховано щомісячні проценти за кредитом	<u>\$100</u> 2810
Перераховано до бюджету податок на репатріацію авансом	500
Виплата процентів (курс НБУ – 28,20 грн./\$)	
Утримано з процентів податок на репатріацію 15 % [$\$100 \times 28,20 \text{ грн./\$} \times 15 \% = 423 \text{ грн.}$, що становить 15 \$]	423
Виплачено проценти нерезиденту [$28,20 \times \$85 = 2397 \text{ грн.}$] де 85 \$ = 100 \$ - 15 \$	<u>\$85</u> 2397

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ПОДАТКУ НА РЕПАТРІАЦІЮ

Ситуація 2 (податок сплачується за рахунок власних коштів резидента)

Платник податку на прибуток у вересні 2019 року виплатив компанії – резиденту Польщі передоплату за рекламні послуги в сумі 1000 євро. На дату виплати курс НБУ становив 31 грн. за 1 євро. Повна вартість рекламних послуг згідно з угодою – 3 000 євро, послуги будуть надані протягом 2019–2020 років.

Таблиця 1

Надання послуг з реклами-нерезидентом

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
Перераховано передоплату нерезиденту за рекламні послуги Примітка: перераховується передоплата на всю суму, бо з цих платежів податок на репатріацію не утримується/сплачується, він сплачується власним коштом резидента. (€1 000 × 31 грн/євро)	<u>€1 000</u> 31 000
Нараховано податок на дохід нерезидента на дату виплати доходу Примітка: податок нараховується не на всю суму 3000 євро, а на суму передоплати в сумі 1000 євро (€1 000 × 31 грн/євро × 20 %)	6 200
Перераховано резидентом до бюджету податок з доходу нерезидента	6 200

✓ **Завдання для самостійної роботи**

Підготувати презентацію на тему (вибірково):

1. *Фрахт: оподаткування.*
2. *Інжинірингові послуги: оподаткування.*
3. *Роялті: оподаткування.*
4. *Дивіденди нерезидентам: оподаткування.*
5. *Оподаткування нерезидентів фізичних осіб.*

✓ **Контрольні запитання**

1. *Податкове регулювання діяльності фінансових установ.*
2. *Система оподаткування страхових організацій.*
3. *Оподаткування ломбардної діяльності.*
4. *Особливості оподаткування інших фінансових установ.*

Завдання 1. Отримано короткостроковий кредит від нерезидента у сумі \$ 10000. За користування кредитом нараховано щомісячні проценти у розмірі 1 %. З процентів утримано податок на репатріацію (перераховано 500 грн. податку до бюджету достроково – ще до виплати процентів нерезиденту).

Таблиця 5.1

Виплата нерезиденту процентів за кредитом (податок на репатріацію перераховано до виплати процентів – «авансом»)

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, €/грн.
1.	Отримано кредит від нерезидента (курс НБУ — 28,00 грн./\$)	\$10000
Нарахування процентів (курс НБУ — 28,10 грн./\$)		
2.	Нараховано щомісячні проценти за кредитом	\$100
3.	Перераховано до бюджету податок на репатріацію авансом	
Виплата процентів (курс НБУ — 28,20 грн./\$)		
4.	На дату розрахунків (виплати процентів нерезиденту) відображено курсову різницю	
5.	Утримано з процентів податок на репатріацію	
6.	Виплачено проценти нерезиденту	

Завдання 2. Підприємство у січні 2017 року нарахувало дивіденди засновникам-нерезидентам за 2015 рік в сумі 144000 грн., у тому числі:

- засновнику – юридичній особі – у сумі 104000 грн.;
- засновнику – фізичній особі – у сумі 40000 грн.

Із країнами нерезидентів укладені міжнародні договори, але нерезиденти не підтвердили свій нерезидентський статус довідками, тому дивіденди, що їм виплачуються, оподатковуються за українськими правилами в порядку,

передбаченому ПКУ.

Дивіденди виплачені засновникам 16.02.2017 р. Офіційний курс НБУ на цю дату – 26,99 грн./\$. Прийнято рішення виплачувати дивіденди в іноземній валюті:

Таблиця 5.2

Нарахування та виплата дивідендів засновникам-нерезидентам

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
1. Нараховано дивіденди засновникам-нерезидентам: – засновнику-юрособі – засновнику-фізособі	
2. Утримано та перераховано до бюджету з «нерезидентських» дивідендів:	
– податок з доходів нерезидентів (ПДН) з дивідендів юридичної особи	
– ПДФО з дивідендів фізичної особи	
– військовий збір з дивідендів фізичної особи	
3. Дивіденди, що фактично підлягають виплаті: – нерезиденту - юридичній особі – нерезиденту - фізичній особі	
4. Дивіденди, що фактично підлягають виплаті в інвалюті: – засновнику-юрособі – засновнику-фізособі	
5. Перераховано до бюджету авансовий внесок з дивідендів (АВ), що виплачуються нерезиденту-юрособі	
6. Виплачено дивіденди засновникам-нерезидентам: – засновнику-юрособі – засновнику-фізособі	

Завдання 3. Сільгоспідприємство повинне виплатити роялті в розмірі 1000 євро нерезиденту Білорусії (юридичній особі), який є їх фактичним власником. Нерезидент підтвердив свій статус довідкою.

Таблиця 5.3

Виплата нерезиденту роялті

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
1. Нараховано роялті нерезиденту у розмірі €1000 (курс НБУ – 24,94 грн. за €1)	
2. Утримано податок на репатріацію за ставкою 10 %	
3. Перераховано податок до бюджету	
4. Проведено розрахунки з нерезидентом за мінусом утриманого податку	

Завдання 4. Підприємство отримало агентські послуги від нерезидента на суму 1000 USD. Сума утриманого податку на репатріацію становить 150 USD. На дату отримання послуг курс долара 26,10 грн за 1 долар. На дату утримання податку на репатріацію курс долара 27,00 грн за 1 долар. На дату придбання валюти для оплати послуг курс долара 26,20 грн за 1 долар.

Таблиця 5.4

Виплати нерезиденту та їх оподаткування

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
1. Отримано агентські послуги від нерезидента	
2. Утримано податок на репатріацію з доходу нерезидента	
3. Сплачено податок на репатріацію до бюджету	
4. Перераховано дохід нерезиденту	

Завдання 5. Платник податку на прибуток у вересні 2019 року виплатив компанії – резиденту Польщі передоплату за рекламні послуги в сумі 1000 євро.

На дату виплати курс НБУ становив 31 грн. за 1 євро, нерезидент не подав довідку про своє резидентство. Повна вартість рекламних послуг згідно з угодою – 3 000 євро, послуги будуть надані протягом 2019-2020 років.

Таблиця 5.5

Надання послуг з реклами-нерезидентом

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
Нараховано податок на дохід нерезидента на дату виплати доходу	
Перераховано передоплату нерезиденту за рекламні послуги	
Перераховано до бюджету податок з доходу нерезидента	

Завдання 6. Знайдіть невідомі величини.

Таблиця 5.6

Нарахування та сплати процентів нерезиденту за користування позикою

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
1. Курс НБУ – 30,5680 грн. за €1. Нараховано проценти за червень	<u>€480,00</u> ?
2. Курс НБУ – 31,2608 грн. за €1. Нараховано проценти за липень	<u>€500,00</u> ?
3. Нараховано податок на дохід нерезидента, отриманий у вигляді процентів. <i>Примітка:</i> Згідно з п. 2 ст. 11 Угоди між Україною і Федеральною Республікою Німеччиною про уникнення подвійного оподаткування щодо податків на дохід і майно від 03.07.1995 р. податок на дохід фінансової установи ФРН від процентів за позиками будь-якого виду не повинен перевищувати 2 % від валової суми таких отриманих процентів.	
4. Перераховано нерезиденту проценти	

Завдання 7. Вартість транспортних послуг перевізника-нерезидента – €1000. З країною нерезидента укладено міжнародний договір, проте довідку про резидентство в цій країні перевізник-нерезидент не надав.

З виплачуваної нерезиденту винагороди за перевезення експедитор-резидент утримав податок на фрахт. На дату отримання послуг від перевізника-нерезидента (курс НБУ – 28,00 грн./€).

На дату оплати послуг перевізнику-нерезиденту (курс НБУ – 28,50 грн./€).

Таблиця 5.7

Виплати фрахту перевізнику-нерезиденту

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
Отримано транспортні послуги від перевізника-нерезидента	
На дату оплати послуг перевізнику-нерезиденту	
– утримано податок на фрахт з доходу нерезидента	
– перераховано до бюджету податок на фрахт	
– виплачено дохід (фрахт) нерезиденту	
Відображено курсові різниці на дату здійснення оплати за послуги перевезення	

Завдання 8. Нерезидентом (його постійним представництвом в Україні) отримано дохід у вигляді виручки від продажу продукції резиденту на суму 2000\$. На дату отримання продукції курс долара 26,10 грн за 1 доллар.

Завдання 9. Гра «ТАК–НІ» (бліц-опитування). На поставлені нижче запитання необхідно дати відповідь «так» або «ні». Викладач ставить питання студентам. Студенти мають швидко, впродовж кількох секунд, дати відповідь на поставлене питання. За правильну відповідь вони отримують бали.

1. При виплаті дивідендів юрособі-нерезиденту резидент України зобов'язаний нарахувати авансовий внесок, незалежно від того, чи є він платником податку на прибуток?

1. Виплата дивідендів фізособі-нерезиденту від авансового внеску звільнена?

2. З дивідендів, виплачених юрособі-нерезиденту, утримується податок на репатріацію?

3. З дивідендів, виплачених фізособі, утримується ПДФО?

4. Резидент України, який виплачує дивіденди нерезиденту, є його податковим агентом?

5. У разі, якщо Україна має з країною нерезидента угоду про уникнення подвійного оподаткування, можна застосувати умови цієї міжнародної угоди?

6. Представництва нерезидентів, які займаються господарською діяльністю в Україні, є платниками податку на прибуток?

7. Представництва нерезидентів, які займаються господарською діяльністю в Україні, зобов'язані зареєструватися у фіскальному органі як постійне ПН?

8. Доходи нерезидентів-фізосіб із джерелом походження з України підлягають оподаткуванню за правилами та ставками, визначеними для резидентів?

9. Постійне представництво нерезидента – це місце управління; офіс; фабрика; майстерня тощо?

Тема 6. МЕХАНІЗМ ОПОДАТКУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1

**Туристична діяльність в Україні та її державне регулювання. Туроператори та турагенти як платники податків та зборів.
Порядок оподаткування туроператорської та турагентської діяльності ПДВ, ЄП та податком на прибуток**

Туризм – тимчасовий виїзд особи з місця проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає.

Туристична діяльність в Україні має певні особливості відносно оподаткування основними податками і зборами. Це обумовлено особливим характером операцій по наданню туристичних послуг, які передбачають широке використання посередницьких схем і наявністю спеціальних норм щодо оподаткування ПДВ та податком на прибуток.

Учасниками відносин, що виникають при здійсненні туристичної діяльності, є:

(1) юридичні та фізичні особи, які створюють туристичний продукт, надають туристичні послуги (перевезення, тимчасового розміщення, харчування, екскурсійного, курортного, спортивного, розважального та іншого обслуговування) чи здійснюють посередницьку діяльність із надання характерних та супутніх послуг;

(2) громадяни України, іноземці та особи без громадянства (туристи, екскурсанти, відвідувачі та інші), в інтересах яких здійснюється туристична діяльність.

**СУБ'ЄКТАМИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ТА/АБО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ
ТУРИСТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ Є:**

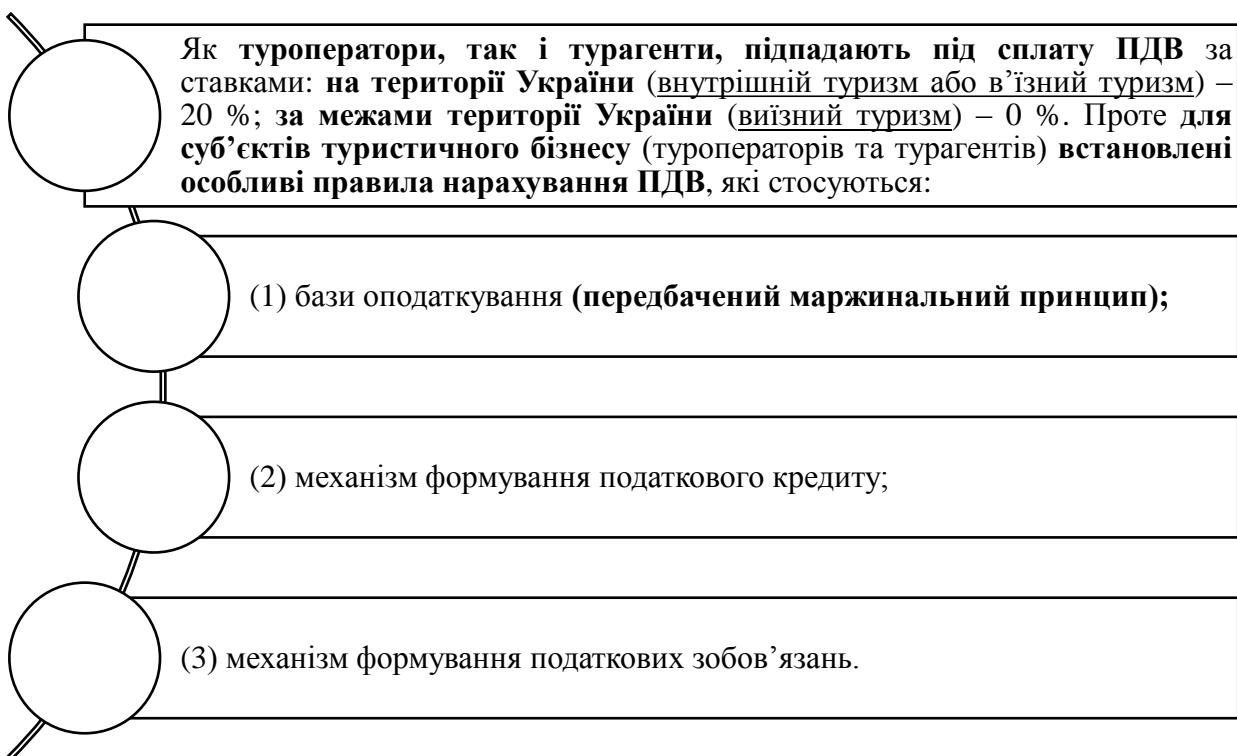
1. Туристичні оператори (туроператори) - це...

юридичні особи, створені згідно із законодавством України, які отримали в установленому порядку ліцензію на туроператорську діяльність і **для яких винятковою діяльністю є:** організація і забезпечення створення *туристичного продукту*; реалізація і надання *туристичних послуг*; посередницька діяльність з *надання характерних і супутніх послуг*.

2. Туристичні агенти - це

юридичні особи, створені згідно із законодавством України, а також **фізичні особи** – підприємці, які здійснюють: посередницьку діяльність з реалізації туристичного продукту туроператорів та туристичних послуг інших суб'єктів туристичної діяльності; посередницьку діяльність щодо реалізації характерних та супутніх послуг.

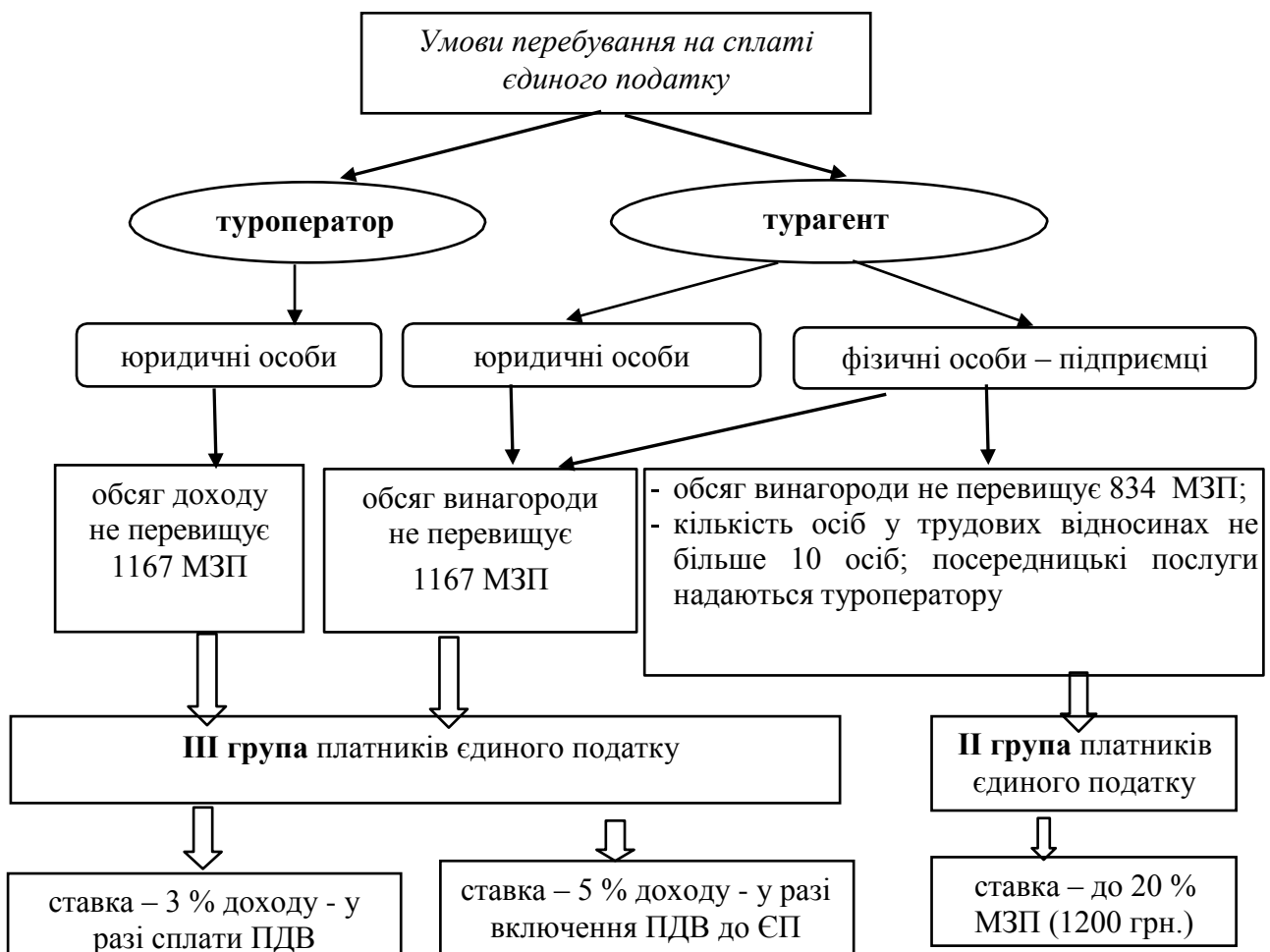
3. Інші суб'єкти підприємницької діяльності та фізичні особи.

Спільні та відмінні риси основних суб'єктів, які здійснюють і забезпечують туристичну діяльність

<i>Туристичні оператори</i>	<i>Туристичні агенти</i>
Правовий статус особи	
– юридичні особи.	– юридичні особи; – фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності.
Розмір суб'єкта	
– більші за турагента (як правило); – структуру можуть формувати декілька філіалів, утворюючи агентську сітку.	– менші за розмірами туристичні підприємства. – складаються, як правило, з одного офісу, або можуть мати 2-3 філії.
Види діяльності	
– туроператорська діяльність; – турагентська діяльність.	– турагентська діяльність
Обмеження виду діяльності	
– винятковий вид діяльності – туроператорська; – загальний розмір частки в статутних фондах інших операторів України не може перевищувати 20% їх статутного фонду.	– відсутні.

Відношення до створення туристичного продукту	
– самостійно розробляють та створюють туристичний продукт; – реалізують створений туристичний продукт як безпосередньо споживачам, так і залучаючи туристичних агентів.	– самостійно не створюють туристичний продукт, виступають у ролі посередників; – реалізують створений туристичними операторами туристичний продукт споживачам.
Формування доходів (прибутку)	
– різниця між вартість сформованого туристичного продукту та вартістю його окремих елементів.	– комісійні від туристичних операторів за послуги посередництва.
Взаємодія зі споживачами туристичних послуг	
– пряма (досить обмежена); – непряма (через туристичних агентів).	– пряма.
Процес просування туристичного продукту	
– виступає <u>оптовим постачальником</u> туристичного продукту.	– виступає <u>роздрібним постачальником</u> туристичного продукту.
Приналежність туристичного продукту	
– завжди має запас туристичного продукту.	– запасу туристичного продукту не має, робить замовлення туристичного продукту під конкретного споживача.

База ПДВ у туроператора

Вид туризму:		База обкладення (як розраховується):	
на території України (п. 207.2 ПКУ):	внутрішній в'їзний	винагорода = вартість поставленого турпродукту (турпослуги) - витрати на придбання (створення) турпродукту (турпослуги)*	
за межами України (п. 207.3 ПКУ):	виїзний		

Примітка 1: Для туроператорів установлений маржинальний принцип визначення бази оподаткування (об'єкт – тільки винагорода).

До собівартості туристичного продукту включаються витрати на: тимчасове розміщення (проживання); харчування; екскурсійне, курортне, спортивне, розважальне та інше обслуговування туристів; перевезення; страхування; надання характерних і супутніх туристичних послуг. Таким чином, **якщо витрати є частиною (складовою) турпродукту, то їх враховують у собівартість** незалежно від того, на підставі яких договорів вони отримуються: прямих (договорів купівлі-продажу) чи посередницьких (агентських договорів, договорів доручення або комісії).

Витрати, які включаються до вартості туру за договором на туробслуговування і впливають на розмір винагороди, беруться включаючи суму ПДВ.

Примітка 2: не включають до собівартості туристичного продукту і не впливають на розмір оподаткованої винагороди витрати туроператора на:

- заробітну плату та виплати прирівняні до неї;
- перерахування ЄСВ;
- оренду приміщень;
- комунальні послуги;
- послуги зв'язку;
- рекламу;
- винагороду за посередницьку діяльність турагента;
- витрати на страхування;
- витрати на перевезення;
- інші витрати, які не включені до договору на туробслуговування.

У туроператора є свої особливості, пов'язані з визначенням як податкових кредитів, так і зобов'язань.

•Що стосується дати виникнення податкових зобов'язань, то правило першої події для туроператора не працює.

Механізм складання податкової накладної по ПДВ для туроператорів

Відображення вхідного ПДВ у туроператора

Купівля товарів/послуг, які		Відображення «вхідного» ПДВ (п. 207.6 ПКУ)	Відображення в декларації з ПДВ
✓ входять	у вартість турпродукту	не включається в ПК (враховується у складі витрат на формування турпродукту)	у декларації купівлі взагалі не відображають
✓ не входять	у вартість турпродукту	включається в ПК (за датою отримання (!) товарів/послуг, тобто правило першої події не працює)	придбання відображають у ряд. 10, 11 декларації з ПДВ

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ПДВ У ТУРАГЕНТА

Надійшов покупцю від турагенства рахунок за туристичну путівку (тур по Україні) на суму 9600 грн. Рахунок турист оплатив. З оплати, що надійшла від туриста, турагентство отримало свою винагороду в розмірі 10 % – 960 грн., у тому числі ПДВ – 160 грн.). Решту коштів перераховано туроператору.

Турагентство на підставі агентської угоди з туроператором реалізувало туристу путівку вартістю 9600 грн. (тур по Україні).

Таблиця 1

ПДВ у турагента

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
Надійшла від туриста оплата за путівку	9600
Турагентство отримало свою винагороду $9600 \times 10\% = 960$ грн	960
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ (виходячи із суми винагороди турагента) $960/6 = 160$ грн.	160
Перераховано туроператору грошові кошти $(9600 - 960) = 8640$	8640

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ПДВ У ТУРАГЕНТА

Надійшов покупцю від турагенства рахунок за туристичну путівку (тур по Україні) на суму 9600 грн. Рахунок турист оплатив. З оплати, що надійшла від туриста, турагентство отримало свою винагороду в розмірі 10 % – 960 грн., у тому числі ПДВ – 160 грн.). Решту коштів перераховано туроператору.

Турагентство на підставі агентської угоди з туроператором реалізувало туристу путівку вартістю 9600 грн. (тур по Україні).

Таблиця 1

ПДВ у турагента

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, €/грн.</i>
Надійшла від туриста оплата за путівку	9600
Турагентство отримало свою винагороду $9600 \times 10\% = 960$ грн	960
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ (виходячи із суми винагороди турагента) $960/6 = 160$ грн.	160
Перераховано туроператору грошові кошти $(9600 - 960) = 8640$	8640

ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ПДВ У ТУРОПЕРАТОРА

Витрати туроператора включають витрати на проїзд, проживання, харчування і страхування туристів. Визначити: базу нарахування ПДВ, визначити суму ПДВ для двох варіантів:

Таблиця 1

ПДВ у туроператора

Витрати		Вартість турпродукту, грн.	
		варіант 1 (страховка входить у вартість турпродукту)	варіант 2 (страховка не входить у вартість турпродукту)
вид витрат	сума, грн.	<i>Вирішується з викладачем</i>	<i>Самостійне виконання студентом</i>
– проїзд	720 грн. (у тому числі ПДВ — 120 грн.)	11840 (турпродукт зі страховкою)	11610 (турпродукт без страховки) = 11840 - -230 (страховка з агентською винагородою)
– проживання, харчування	9120 грн. (у тому числі ПДВ — 1520 грн.)		
– страховка	200 грн. (без ПДВ)		
– винагорода за продаж страхового полісу за агентським договором	30 грн. (без ПДВ)		
Податкове зобов'язання з ПДВ			
База нарахування ПДВ варіант 1 $11840 - (720 + 9120 + 200) = 1800$ варіант 2 $11610 - (720 + 9120) = 1770$ у тому числі:		1800	1770
– ПДВ варіант 1 $1800 : 6 = 300$ варіант 2 $1770 : 6 = 295$		300	295
– винагорода (база — без ПДВ)		$1800 - 300 = 1500$ (або $1800 : 1,2 =$	$1770 - 295 = 1475$ (або $1770 : 1,2 =$

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ТУРАГЕНТІВ ТА ТУРОПЕРАТОРІВ

Відповідно до ст. 134 ПКУ об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НПСБО або МСФЗ, на різниці, які виникають відповідно до положень ПКУ.

Жодних особливих для туристичної діяльності податкових різниць чинним Податковим кодексом України не передбачено.

Для туристичних операторів / туристичних агентів – юридичних осіб діє базова ставка податку на прибуток – **18 %**.

6.2

Суб'єкти туристичного бізнесу як податкові агенти при сплаті туристичного збору

Туристичний збір

Туристичний збір – це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.

Платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної та міської ради про встановлення туристичного збору, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк.

Платниками збору не можуть бути особи, які:

- а) постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено такий збір;
- б) особи, які прибули у відрядження;
- в) інваліди, діти-інваліди та особи, що супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше одного супроводжуючого);
- г) ветерани війни;
- г) учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;
- д) особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають ліцензію на медичну практику та акредитацію центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я; е) діти віком до 18 років;
- є) дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади.

Примітки: Сплата платником певної суми коштів у рахунок збору відбувається в межах договірних відносин між двома суб'єктами (надавачем та споживачем послуг), що регулюються ЦКУ.

СТАВКА ЗБОРУ ДЛЯ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ:

- у розмірі до **0,5 %** (до 23,62 грн. у 2020 р.)

СТАВКА ЗБОРУ ДЛЯ В'ЇЗНОГО ТУРИЗМУ:

- у розмірі до **5 %** (до 236,15 грн. у 2020 р.)
- Ставки туристичного збору **встановлюються** за рішенням місцевих рад в межах ставок, встановлених ПКУ, **за кожну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання у відсотках від розміру МЗП, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.** МЗП станом на 01.01.2020 р. становить **4723** гривні.

Примітки:

Сплата платником певної суми коштів у рахунок збору відбувається в межах договірних відносин між двома суб'єктами (надавачем та споживачем послуг), що регулюються ЦКУ.

Згідно з рішенням рад, **справляння збору може здійснюватися з тимчасового розміщення у таких місцях проживання (ночівлі):**

– готелі, кемпінги, мотелі, гуртожитки для приїжджих, хостели, будинки відпочинку, туристичні бази, гірські притулки, табори для відпочинку, пансіонати та інші заклади готельного типу, санаторно-курортні заклади;

– житловий будинок, прибудова до житлового будинку, квартира, котедж, кімната, садовий будинок, дачний будинок, будь-які інші об'єкти, що використовуються для тимчасового проживання (ночівлі).

Тимчасове розміщення може здійснюватися лише в місцях проживання згідно з рішенням місцевої ради, тобто перелік місць проживання має встановлюватись у відповідному рішенні місцевої ради.

Розміщення платника збору у місцях проживання (ночівлі) здійснюється виключно за наявності у платника збору документа, що підтверджує сплату ним збору, та рішення відповідної ради (пп. 268.6.2 ст. 268 ПКУ).

Примітка 1: Коли виникає зобов'язання з нарахування турзбору?

Звітувати про туристичний збір потрібно щокварталу (пп. 268.7.1 ПК), тобто протягом **40 календарних днів**, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу.

Звітний період із туристичного збору – квартал.

Звітування відбувається за формою **декларації туристичного збору** з наказу Мінфіну від 08.05.2019 р. № 186.

Щодо сплати збору – передбачено два строки.

1. **Перший** (як для квартального звітного податкового періоду) – протягом **10 днів** після граничного строку звітування.

2. Або до **30-го числа (включно) кожного місяця** (у лютому – до **28-го (29) включно** – авансовими внесками (пп. 268.7.1 ПК). Про сплату збору авансом має бути відповідне рішення місцевої ради.

Примітка 2:

З метою підтвердження правомірності визначення **форми туризму (внутрішній, виїзний)** податковий агент повинен мати копії відповідних документів, що підтверджують належність особи (**резидент та нерезидент**).

2. **Проживання осіб, якими з податковими агентами укладено договір найму/оренди житла на строк, що перевищує один місяць, не відноситься до послуг з тимчасового проживання, тому не є підставою для справляння туристичного збору.**

3. ПКУ не встановлено вимог щодо наявності у податкового агента - юридичної особи права власності або права користування на місця проживання (ночівлі).

4. **Форма сплати туристичного збору ПКУ не регулюється.** Особливість справляння туристичного збору полягає у тому, що обов'язок щодо нарахування податкового зобов'язання зі туристичного збору та сплати його до відповідного місцевого бюджету у встановлені ПКУ терміни має податковий агент, а платник цього збору сплачує його податковому агенту.

6.3

Оподаткування торговельної діяльності

Відповідно до п. 1 ст. 263 ГКУ господарсько-торговельною є діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері товарного обігу, спрямована на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжна діяльність, яка забезпечує їх реалізацію шляхом надання відповідних послуг.

Торговельна діяльність регулюється ГКУ та ЦКУ, Законом України «Про захист прав споживачів», іншими актами законодавства.

Відповідно до пп. 4.4 п. 4 ДСТУ 4303:2004 роздрібна торгівля – це вид економічної діяльності у сфері товарообігу, що охоплює купівлю-продаж товарів кінцевому споживачу та надання йому торговельних послуг.

Оптова торгівля – це вид економічної діяльності у сфері товарообігу, що охоплює купівлю-продаж товарів за договорами поставки партіями для подальшого їх продажу кінцевому споживачеві через роздрібну торгівлю, для виробничого споживання та надання пов'язаних із цим послуг (пп. 4.5 п. 4 ДСТУ 4303:2004).

Примітки:

Оптова торгівля здійснюється, як правило, за договором поставки. Згідно з п. 1 ст. 712 ЦКУ за договором поставки продавець (постачальник), зобов'язується передати у встановлений строк товар у для використання його у підприємницькій діяльності.

Відповідно до п. 3 ст. 265 ГКУ сторонами договору поставки можуть бути тільки суб'єкти господарської діяльності, а саме:

- ✓ господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність і зареєстровані в установленому законом порядку;

- ✓ громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Податок на прибуток. Об'єкт оподаткування податком на прибуток визначається як фінансовий результат, отриманий в бухобліку, зменшений/збільшений на податкові різниці, які виникають відповідно до ПКУ (пп. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 ПКУ). При цьому не всі платники застосовують коригування на різниці, для них об'єктом оподаткування є фінрезультат. Отже, у момент придбання товарів їх вартість ще не враховується до складу фінрезультату, а тому такі товари не впливають на об'єкт оподаткування податком на прибуток.

Податок на додану вартість. У разі, якщо підприємство оптової торгівлі є платником ПДВ і купує товари у платника ПДВ, воно відображає податковий кредит у загальному порядку відповідно до п. 198.1 ст. 198 Податкового кодексу. Податковий кредит визначається виходячи з договірної (контрактної) вартості товарів (п. 198.3 цієї статті).

Відповідно до п. 198.2 зазначеної статті датою віднесення сум податку до податкового кредиту вважається дата тієї події, що відбулася раніше:

- ✓ дата списання коштів з банківського рахунку платника податку на оплату товарів/послуг;
- ✓ дата отримання платником податку товарів/послуг.

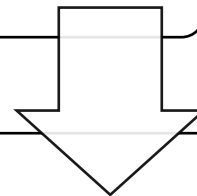
Підставою для покупця для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту, є податкова накладна, складена та зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, або інший документ, наведений у п. 201.11 ст. 201 ПКУ.

Відповідно до п. 187.1 ст. 187 ПКУ датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів є дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

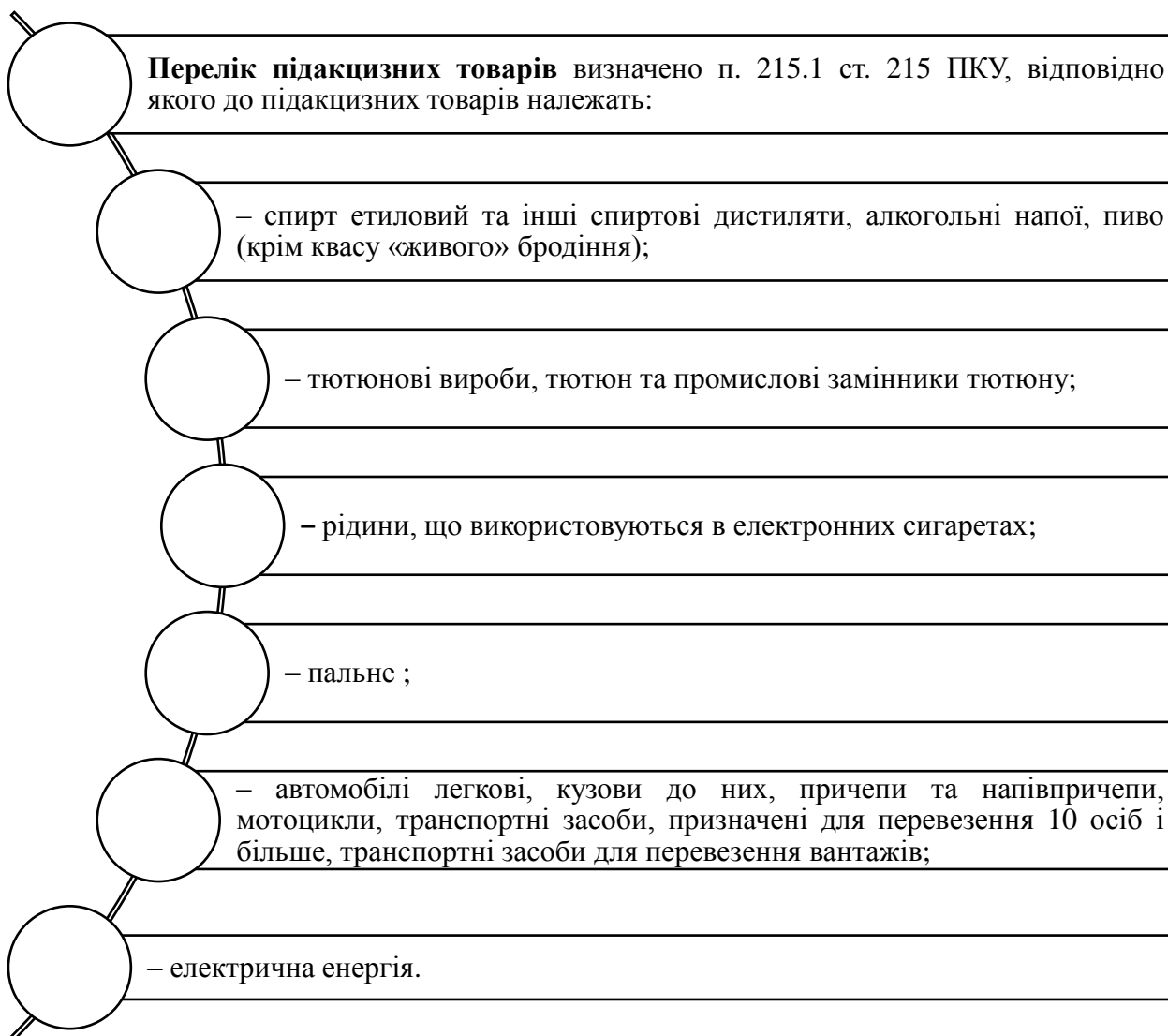
- дата зарахування коштів від покупця на банківський рахунок платника податку як оплата товарів, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів за готівку – дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої – дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;
- дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів – дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетину митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства.

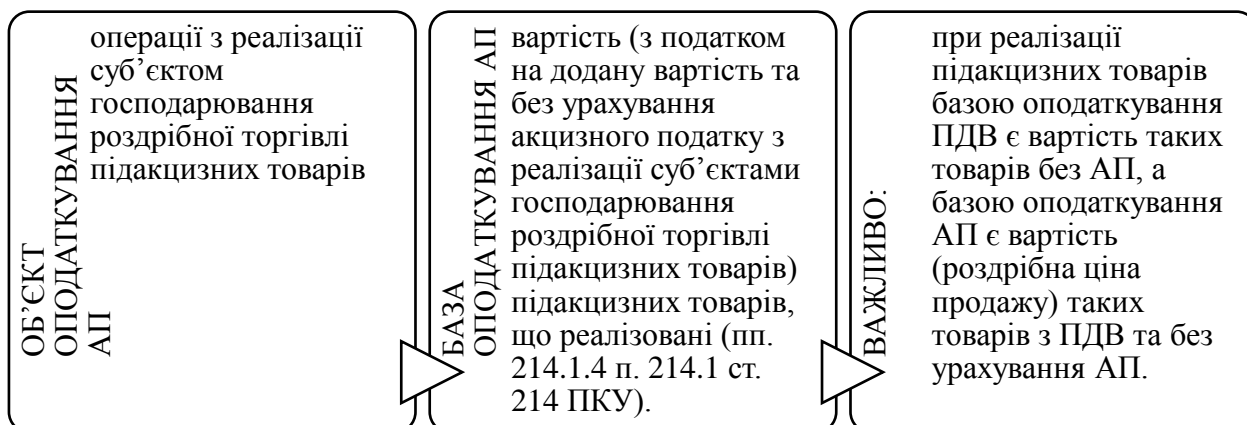
Якщо оплата ще не відбулася і першою подією є відвантаження товарів, то фактично такою датою є не перехід права власності на товари від продавця до покупця, а дата початку передачі товару від постачальника або безпосередньо покупцю, або організації, яка здійснюватиме доставку покупцю цього товару. Підтвердженням цієї дати буде дата, вказана у документах на перевезення (переміщення).

Акцизний податок відповідно до ПКУ – це непрямий податок, яким обкладаються підакцизні товари. Сума податку включається в ціну цих предметів. Формально виплачують його платники, встановлені законом, але фактично матеріальна відповідальність перекладається на споживача.

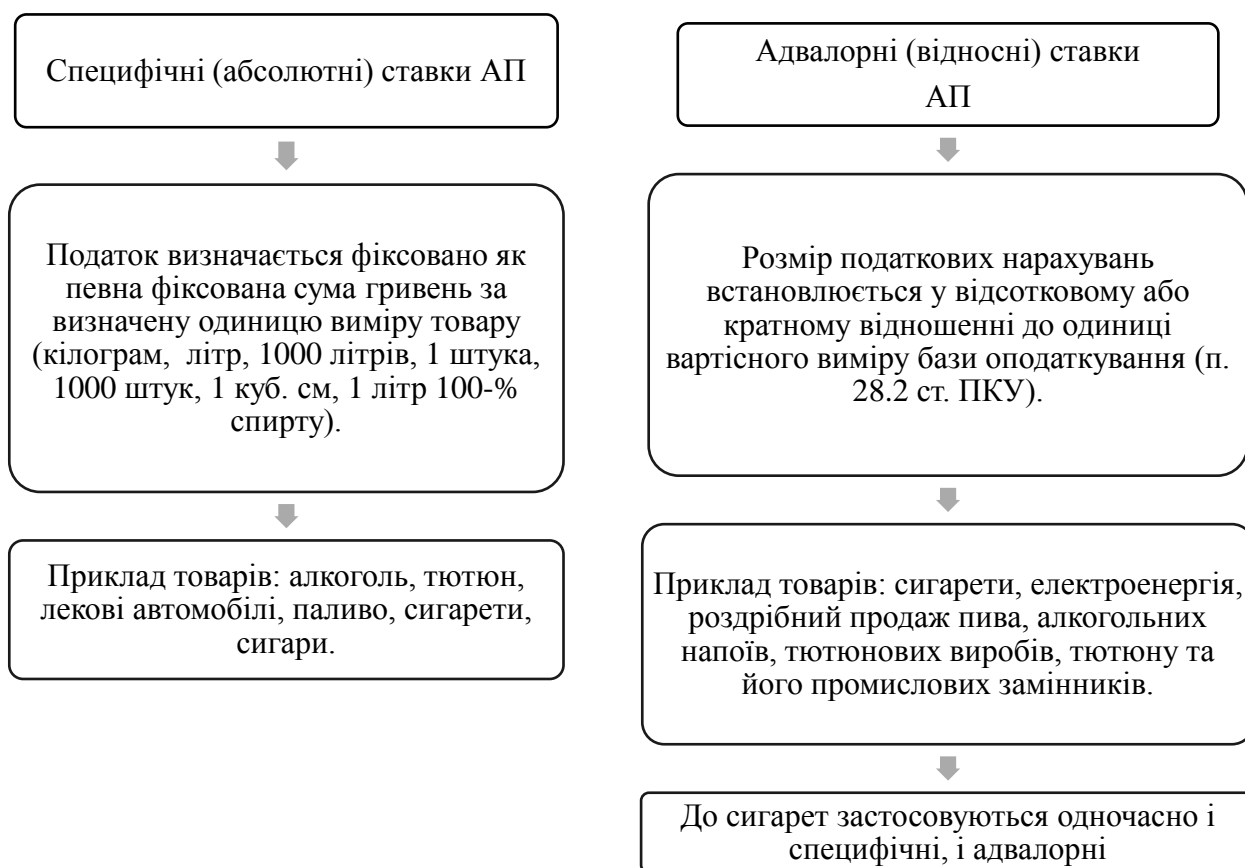
Підакцизні товари в Україні – це група товарів, які обкладаються непрямыми (непрямим) податком у формі акцизу. Акциз використовують як для штучного підвищення цін, так і для підтримки їх на середньому рівні.

**ПЛАТНИКАМИ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ,
ПІСЛЯ ЗМІН ДО ПКУ (ЗА ЗМІНАМИ ВІД
01.07.2019 Р.), ВВАЖАЮТЬСЯ:**

- 1) особа, яка виробляє підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини;
- 2) особа – суб'єкт господарювання, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України;
- 3) фізична особа – резидент або нерезидент, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню, відповідно до митного законодавства;
- 4) особа, яка реалізує конфісковані підакцизні товари (продукцію), підакцизні товари (продукцію), визнані безхазайними, підакцизні товари (продукцію), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизні товари (продукцію), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави, якщо ці товари (продукція) підлягають реалізації (продажу) в установленому законодавством порядку;
- 5) особа, на яку покладається дотримання вимог митних режимів, що передбачають звільнення від оподаткування, у разі порушення таких вимог;
- 6) особа, на яку покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції), на які встановлено ставку податку 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту, 0 євро за 1000 кг нафтопродуктів у разі порушення таких умов;
- 7) особа, на яку при здійсненні операцій з підакцизними товарами (продукцією), які не підлягають оподаткуванню або звільняються від оподаткування, покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції) в разі порушення таких умов;
- 8) особа – суб'єкт господарювання роздрібною торгівлі, яка здійснює реалізацію підакцизних товарів;
- 9) оптовий постачальник електричної енергії;
- 10) виробники електричної енергії, які мають ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії і продають її поза оптовим ринком електричної енергії.

База оподаткування (ст. 214 ПКУ)

- ✓ Для **адвалорних ставок** – вартість товару за максимальними роздрібними цінами (МРЦ), що включають ПДВ і акцизний податок за специфічними ставками;
- ✓ Для **специфічних ставок** – натуральні одиниці виміру.
- ✓ Для **легкових автомобілів застосовується особливо формула** з пп. 215.3.5 ПКУ: базова ставка × коефіцієнт двигуна × коефіцієнт віку автомобіля.

Ставка податку (Ставка) для відповідного транспортного засобу визначається за формулою:

$$\text{Ставка} = \text{Ставка}^{\text{базова}} \times K^{\text{двигун}} \times K^{\text{вік}},$$

де $\text{Ставка}^{\text{базова}}$ – ставка податку в євро за 1 штуку транспортного засобу:

з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та кривошипно-шатунним механізмом з об'ємом циліндрів до 3000 куб. сантиметрів (включно) – **50,0**;

з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та кривошипно-шатунним механізмом з об'ємом циліндрів понад 3000 куб. сантиметрів – **100,0**;

з двигуном внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем) з об'ємом циліндрів до 3500 куб. сантиметрів (включно) – **75,0**;

з двигуном внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем) з об'ємом циліндрів понад 3500 куб. сантиметрів – **150,0**;

$K^{\text{двигун}}$ – коефіцієнт, що визначається діленням об'єму циліндрів двигуна внутрішнього згоряння відповідного транспортного засобу в куб. сантиметрах на 1000 куб. сантиметрів;

$K^{\text{вік}}$ – коефіцієнт, що дорівнює кількості повних календарних років з року, наступного за роком виробництва відповідного транспортного засобу, до року визначення ставки податку (для нових транспортних засобів та транспортних засобів, що використовувалися до одного повного календарного року, коефіцієнт дорівнює 1, а для транспортних засобів, що використовувалися понад п'ятнадцять повних календарних років, коефіцієнт дорівнює 15).

✓ **Контрольні запитання**

1. Туристична діяльність в Україні: сутність та законодавча база.
2. Державне регулювання туристичної діяльності в Україні.
3. Туроператори та турагенти як платники податків та зборів.
4. Спільні та відмінні риси туристичних операторів та туристичних агентів.
5. Особливості оподаткування ПДВ туроператорської діяльності.
6. Особливості оподаткування ПДВ турагентської діяльності.
7. Особливості оподаткування податком на прибуток туристичної діяльності.
8. Особливості перебування на спрощеній системі оподаткування.
9. Особливості нарахування та сплати туристичного збору.

Завдання 1. Туроператор TEZ Tour (Тез Тур) реалізовує закордонний тур за 261000 грн. (у тому числі 3000 грн. за страховий поліс). До вартості турпродукту ціна страхового поліса не входить.

Витрати туроператора на формування закордонного туру:

- (а) міжнародні авіаквитки – 12000 грн.;
- (б) турпослуги нерезидента (проживання, харчування, трансфер і екскурсійне обслуговування) – £1000 (курс НБУ на дату оплати послуг нерезидента курс НБУ 33,10 – грн./£).

Визначити: базу нарахування ПДВ, визначити суму ПДВ.

Таблиця 6.1

Оподаткування ПДВ виїзного туризму

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.
1	Турпослуги нерезидента (проживання, харчування, трансфер і екскурсійне обслуговування)	£1000 ?
2	Міжнародні авіаквитки	
3	Сформовано собівартість туристичних послуг	
4	Надано турпослуги (тур завершено) – визнано дохід	
5	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ на базу оподаткування згідно з п. 207.3 ПКУ	

Завдання 2. Туроператор реалізував турпродукт (внутрішній туризм) туристу за 1 210 грн (у тому числі страховий поліс – 310 грн, який не входить до турпродукту). Від туриста оплата одержана повністю.

Витрати туроператора на формування турпродукту:

- вартість проживання і харчування – 6000 грн (у тому числі ПДВ – 1000 грн);

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

- вартість проїзду – 1 200 грн (у тому числі ПДВ – 200 грн);
- вартість екскурсійного обслуговування – 300 грн (без ПДВ).

Оплата праці співробітників, зайнятих формуванням турпродукту, – 200 грн., сума єдиного внеску – 44 грн, змінні ЗВВ – 56 грн.

Визначити суму винагороди туроператора, з метою оподаткування ПДВ. Визначити суму ПДВ.

Таблиця 6.2

Оподаткування ПДВ внутрішнього туризму

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.
1	Сформовано витрати діяльності	
2	Сформовано собівартість турпродукту	
3	Надано турпослуги (тур завершено) – визнано дохід	
4	Сума винагороди туроператора з метою оподаткування ПДВ	
5	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ на базу оподаткування (винагороду туроператора)	

Завдання 3. Турагентство на підставі агентської угоди з туроператором реалізувало туристу путівку вартістю 9600 грн. (тур по Україні).

Надійшов покупцю від турагенства рахунок за туристичну путівку на суму 9600 грн. Рахунок турист оплатив. З оплати, що надійшла від туриста, турагентство отримало свою винагороду в розмірі 10 % – ? грн., у тому числі ПДВ – ? грн.). Решту коштів перераховано туроператору.

Таблиця 6.3

ПДВ у турагента

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1	Надійшла від туриста оплата за путівку	
2	Турагентство отримало свою винагороду	
3	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ (виходячи із суми винагороди турагента)	
4	Перераховано туроператору грошові кошти	

Завдання 4. Турагент згідно з посередницьким договором з туроператором реалізував туристу тур за 8400 грн. Агентську винагороду 10 % турагент утримує із суми, внесеної туристом.

Таблиця 6.4

ПДВ у турагента

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1	Надійшла від туриста оплата за путівку	
2	Турагентство отримало свою винагороду	
3	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ (виходячи із суми винагороди турагента)	
4	Перераховано туроператору грошові кошти	

Завдання 5. Початкова вартість туру складає 14800 грн. Передбачена туроператором винагорода для турагента за продаж туру – 4800 грн. (сума перевищення над 10000 грн).

Завдання:

1. Нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ у турагента на суму його винагороди.

2. Визначити розмір винагороди турагента за умови продажу турпутівки зі знижкою – за 12400 грн.

3. Нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ у турагента на суму його винагороди (за умови продажу турпутівки зі знижкою – за 12400 грн.).

Завдання 6. Витрати туроператора включають витрати на проїзд, проживання, харчування і страхування туристів. Визначити: базу нарахування ПДВ, визначити суму ПДВ для двох варіантів:

Таблиця 6.5

Оподаткування ПДВ

<i>Витрати</i>		<i>Вартість турпродукту, грн.</i>	
<i>вид витрат</i>	<i>сума, грн.</i>	<i>варіант 1</i>	<i>варіант 2</i>
		<i>(страховка входить у вартість турпродукту)</i>	<i>(страховка не входить у вартість турпродукту)</i>
		<i>Вирішується з викладачем</i>	<i>Самостійне виконання студентом</i>
1	2	3	4
– проїзд	720 грн. (у тому числі ПДВ – 120 грн.)	11840 (турпродукт зі страховкою)	? (турпродукт без страховки)
– проживання, харчування	9120 грн. (у тому числі ПДВ – 1520 грн.)		
– страховка	200 грн. (без ПДВ)		
1	2	3	4
– винагорода за продаж страхового полісу за агентським договором	30 грн. (без ПДВ)		
Податкове зобов'язання з ПДВ			
База нарахування ПДВ у тому числі:		?	?
– ПДВ		?	?
– винагорода (база — без ПДВ)		?	?

Завдання 7. Підприємство ТОВ «РуЖ» виробляє та продає пиво через власну роздрібну мережу та сплачує 2 алкогольні акцизи:

- 1) як виробник – за ставкою ? грн за 1 л пива (пп. 215.3.1 ПКУ);
- 2) як суб'єкт господарювання роздрібною торгівлі, що здійснює реалізацію підакцизних товарів – за ставкою 5 % вартості реалізованого пива через роздрібну мережу на власних торговельних майданчиках (з ПДВ і без урахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів) (пп. 213.1.9 ПКУ, пп. 215.3.10 ПКУ).

Вироблено та продано 1000 л за 24000 грн з ПДВ.

Розрахувати: акциз за специфічною ставкою та адволярною, всього до сплати акцизного податку.

Завдання 8. 03 травня 2020 року розмитнено автомобіль Ford Fusion 2014 року випуску, об'єм двигуна 2500 см куб, бензин, митна вартість 8000\$.

Базові дані:

- 1) ставка акцизного податку для автомобіля з бензиновим ДВЗ з об'ємом до 3000 см куб становить ?;
- 2) коефіцієнт двигуна = ?;
- 3) коефіцієнт віку = ?;
- 4) курс євро НБУ на 03.05.2020 р. становить 27,6075 грн / 1 євро.

Розрахувати АП на імпортований автомобіль.

Завдання 9. Станом на 07.05.2020 р., для 6-річної автомобіля на дизельному двигуні з об'ємом двигуна 1500 см³, розрахувати акцизний податок. Курс НБУ – Євро 29,1017 грн.

Завдання 10. Підприємство – платник ПДВ придбало товари у кількості 10 шт. по ціні 1000 грн на суму 12000 грн. (у тому числі ПДВ – ? грн). Розрахувати суму податкового кредиту з ПДВ.

Завдання 11. Підприємство придбало рибу охолоджену (хек) 1000 кг за ціною без ПДВ 50 грн/кг. Крім того, ПДВ – ? грн, усього – на суму ? грн. Хек продавався у роздріб за ціною 120 грн/кг (у тому числі ПДВ – ? грн).

Таблиця 6.6

Розрахунок ПДВ при придбанні товарів та їх продажу

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн
1	Вартість придбаного хеку без ПДВ	
2	Податковий кредит з ПДВ	
3	Вартість проданого хеку з ПДВ	
4	Податкове зобов'язання з ПДВ	
5	ПДВ, що відшкодовується з бюджету	

Завдання 12. Підприємство роздрібною торгівлі «Талісман» продало алкоголь загальною вартістю 63000 грн. (у тому числі ПДВ – ? грн., акциз – ? грн.). Реалізацію і суми податків відобразить у табл. 7:

Таблиця 6.7

**Розрахунок акцизного податку і ПДВ при роздрібному продажу
алкоголю**

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн
1	Загальна вартість проданого алкоголю	
2	Податкове зобов'язання за роздрібним акцизним податком	
3	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	

Завдання 13. Підприємство «Візит» 07.05 поточного року придбало у постачальника товар: цукерки вартістю 120000 грн. (у тому числі ПДВ – ? грн.) і зефір вартістю 180000 грн. (у тому числі ПДВ – ? грн.). Вартість їх доставки становила 15000 грн. (постачальник транспортних послуг – неплатник ПДВ).

08.05 поточного року підприємство «Візит» придбало товари: печиво і тістечка вартістю 360000 грн. (у тому числі ПДВ – ? грн.). Доставка – 12000 грн. (у тому числі ПДВ – ? грн.).

Таблиця 6.8

Розрахунок ПДВ при придбанні товарів

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн
Придбання товарів 07.05 п.р.		
1	Загальна вартість придбаного товару з ПДВ	
2	Податковий кредит з ПДВ	
Придбання товарів 08.05 п.р.		
3	Загальна вартість придбаного товару з ПДВ	
4	Податковий кредит з ПДВ з операції придбання	
5	Податковий кредит з ПДВ з оплати по доставці	

Завдання 14. Підприємство «Юлія» реалізувало товар за загальною вартістю 240000 грн. (у тому числі ПДВ – ? грн.). За умовами договору доставку товару на склад покупця здійснює продавець. Вартість доставки становить 18000 грн. (у тому числі ПДВ – ? грн.).

Таблиця 6.9

Розрахунок ПДВ при продажу товарів на умовах предоплати

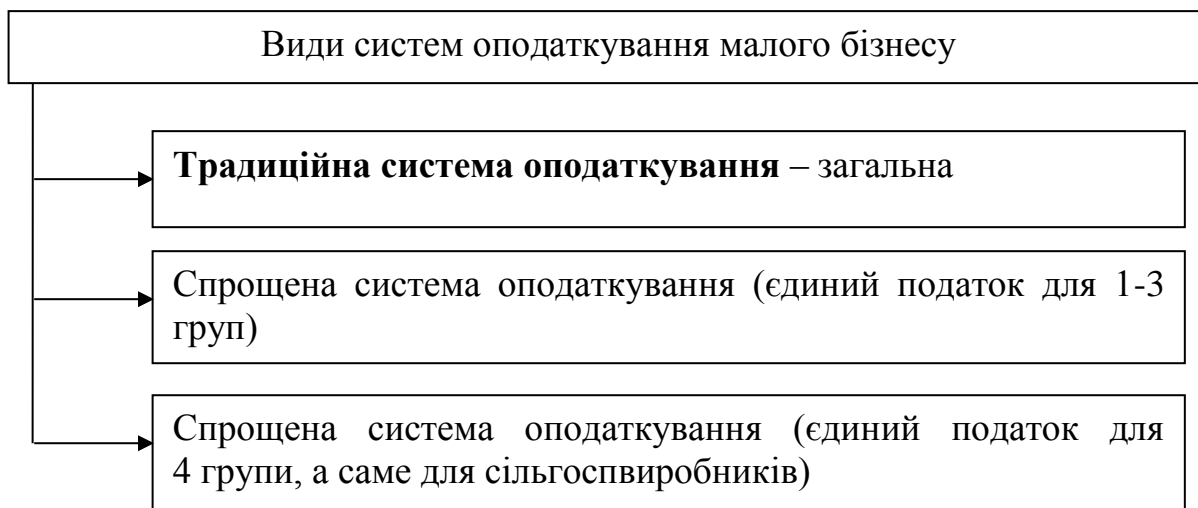
№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн
1	Отримано передоплату за товар	
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ (на суму отриманої предоплати складено податкову накладну)	
3	Відображено дохід від реалізації (відвантажено товар покупцю)	
4	Отримано акт наданих транспортних послуг	
5	Відображено ПК з ПДВ	

**Тема 7. ПОРЯДОК ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ****7.1****Системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу.**

Малий бізнес (мале підприємництво) – певна господарська діяльність, яка провадиться або планується для провадження на засадах самостійності, ініціативності, систематичності, на власний ризик та здійснюється суб'єктами підприємництва, у яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік і обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період не перевищують встановлену законодавством межу, з метою досягнення економічних і соціальних результатів.

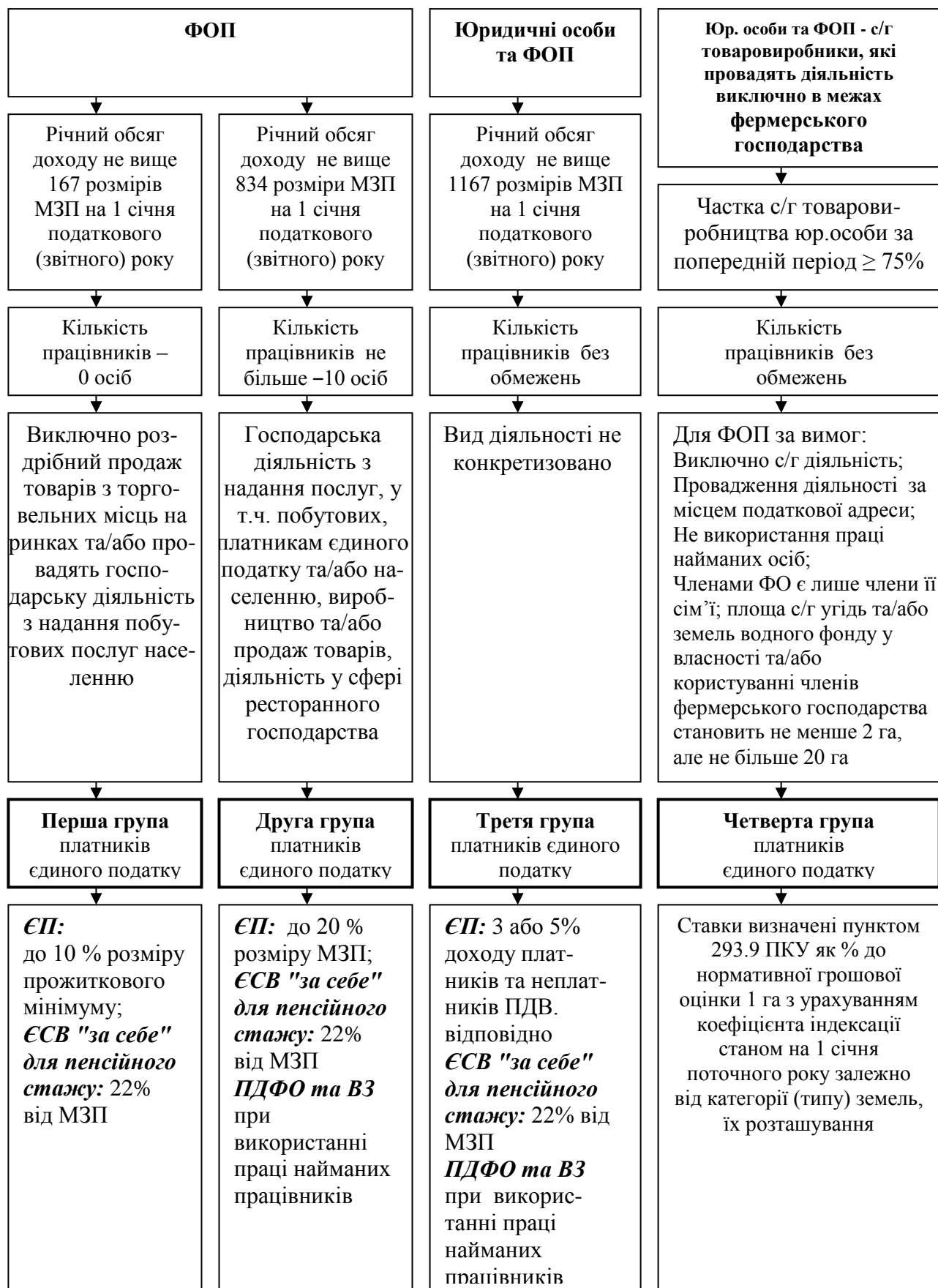
Система оподаткування – це спосіб оподаткування, який обрав для себе суб'єкт господарювання (один чи декілька видів податків та зборів) сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів, що справляються у встановленому законами України порядку

Традиційна система оподаткування, обліку та звітності – сукупність податків, зборів, інших обов’язкових платежів до бюджетів та внесків до державних цільових фондів, що справляються в установленому порядку. Передбачає, що підприємство є платником: податку на прибуток; інших податків, установлених Податковим кодексом, зокрема земельного податку, податку на нерухоме майно, транспортного податку, рентної плати за спецводокористування тощо, за умови, що воно має об’єкти обкладення такими податками

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності (далі – спрощена система оподаткування) – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 Податкового кодексу України, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених гл. I Розділу XIV ПКУ, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Переваги та недоліки систем оподаткування

<i>Система оподаткування</i>	<i>Переваги</i>	<i>Недоліки</i>
<i>Загальна</i>	відсутність обмежень у видах діяльності та обсягу доходу і кількості працівників; розмір сплачуваного податку на прибуток прямо залежить від обсягу прибутку за звітний період	складність адміністрування (більш суворі вимоги до ведення обліку та складання звітності); досить високе податкове навантаження, особливо за наявності найманих працівників тощо
<i>Спрощена</i>	простота нарахування єдиного податку; спрощене ведення обліку і відносна простота заповнення звітності; витрати на оплату продукції платників єдиного податку-юридичних осіб можуть бути віднесені на витрати контрагентами-платниками податку на прибуток	базою оподаткування є весь обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), без вирахування витрат підприємства

7.2

**Порядок оподаткування суб'єктів
малого бізнесу та звітність****Порядок взяття на облік суб'єктів малого бізнесу платників податків ФОП та
ЮО:**

- Підставою для взяття ФОП та ЮО на облік в органі ДПІ є надходження до цього органу відомостей з відповідної реєстраційної картки на проведення державної реєстрації ФОП та ЮО.
- Про отримання повідомлення від державного реєстратора підрозділом з обліку платників податків органу ДПІ щодо кожної ФОП та ЮО робиться запис у журналі обліку платників податків – за формою № 2-ОПП (для ЮО) та формою № 7-ОПП.
- Після взяття ФОП та ЮО на облік платників податків вони автоматично стають платниками податків на загальних підставах для ФОП – податок з доходів фізичних осіб за ставкою- 15 % для ЮО – податок на прибуток за ставкою – 25 %

Форми фінзвітності за НП(С)БО 25

Фінансова звітність малого підприємства	Фінансова звітність мікропідприємства
Баланс форма № 1-м	Баланс форма № 1-мс
Звіт про фінансові результати форма № 2-м	Звіт про фінансові результати форма № 2-мс
Використовують	Використовують
– малі підприємства (крім платників єдиного податку 3 групи);	– мікропідприємства;
– представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності	– підприємства – платники єдиного податку 3 групи;
	– непідприємницькі товариства (тобто неприбуткові організації)

Порядок переходу на спрощену систему оподаткування

Подання до контролюючого органу за місцем податкової адреси заяви.

Способи подання заяви:

- 1) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;
- 2) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;
- 3) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації кваліфікованого електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством;
- 4) державному реєстратору під час державної реєстрації створення юридичної особи або державної реєстрації фізичної особи - підприємця. Відповідна заява або відомості передаються до контролюючого органу у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань». тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій (згідно пп. 6.2 ПКУ).

Рекомендації щодо вибору системи оподаткування

1. За результатами діяльності за минулий рік розраховується податкове навантаження (суми податків, які треба сплатити) на кожній із систем оподаткування.

2. Аналізуються особливості провадження господарської діяльності підприємством.

3. Аналізуються особливості провадження господарської діяльності конкретного підприємства. Розраховується економія на податках, які не платять спрощенці (особливо земельний податок, а також рентну плату за спецводокористування, яку не платять одиниці четвертої групи)

✓ Юридична особа чи фізична особа - підприємець (ФОП) може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим гл. І Розділу XIV ПКУ (пункт 291.3 статті 291), та реєструється платником єдиного податку у визначеному порядку.

✓ Відмова від спрощеної системи оподаткування платниками єдиного податку першої - третьої груп здійснюється в порядку, визначеному підпунктами 298.2.1-298.2.3 ПКУ.

✓ Для відмови від спрощеної системи оподаткування суб'єкт господарювання не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку нового календарного кварталу (року) подає до контролюючого органу заяву (підпункт 298.2.1. пункту 298.2. статті 298 ПКУ).

✓ Платники єдиного податку можуть самостійно відмовитися від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів, визначених ПКУ, з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому подано заяву щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів (пп. 298.2.2. пункту 298.2. ст. 298 ПКУ).

7.3

**Обмеження щодо спрощеної системи
оподаткування суб'єктів малого бізнесу**

**Обмеження за суб'єктним складом для першої – третьої групи
спрощеної системи оподаткування**

Суб'єкти господарювання (ФОП та юридичної особи), які на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку мають податковий борг, крім безнадійного податкового боргу, що виник у результаті дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

Фізичні та юридичні особи – нерезиденти

Юр. особи, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать юридичним особам, які не є платниками єдиного податку, дорівнює або перевищує 25 %

Представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платниками єдиного податку

Суб'єкти господарювання, а саме: страхові (перестрахові) брокери; банки; кредитні спілки; ломбарди; лізингові компанії; довірчі товариства; страхові компанії; установи накопичувального пенсійного забезпечення; інвестиційні фонди і компанії; інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів.

Інші суб'єктні обмеження

Обмеження за видами діяльності	
→	Діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей (крім поширення лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора)
→	Обмін іноземної валюти
→	Виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів і діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива і столових вин).
→	Видобуток, виробництво, реалізація дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення (крім виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних і побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння).
→	Видобуток, реалізація корисних копалин (крім реалізації корисних копалин місцевого значення)
→	Діяльність у сфері фінансового посередництва, крім діяльності у сфері страхування, що здійснюється страховими агентами, визначеними Законом України "Про страхування", сюрвейерами, аварійними комісарами і аджастерами
	Діяльність з управління підприємствами
→	Діяльність з надання послуг пошти (крім кур'єрської діяльності), діяльність з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного), діяльність з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного), діяльність з надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку, діяльність з надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж. Діяльність з управління підприємствами
→	Діяльність з продажу предметів мистецтва та антикваріату, діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування чи антикваріату
→	Діяльність з організації, проведення гастрольних заходів

Додаткові обмеження
→ Технічні випробування та дослідження
→ Діяльність у сфері аудиту
→ Надання в оренду: <ul style="list-style-type: none">✓ земельних ділянок, загальна площа яких перевищує 0,2 га;✓ житлових приміщень та/або їх частин, загальна площа яких перевищує 400 кв. м;✓ нежитлових приміщень (споруд, будівель) та/або їх частин, загальна площа яких перевищує 900 кв. м.

Податковий (звітний) період

Податковий період (статті 294 Податкового кодексу України):
• Податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку першої, другої та четвертої груп є <i>календарний рік</i> .
• Податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку третьої групи є <i>календарний квартал</i> .
• Податковий (звітний) період починається з першого числа першого місяця податкового (звітного) періоду і закінчується останнім календарним днем останнього місяця податкового (звітного) періоду.
• Для суб'єктів господарювання, які перейшли на сплату єдиного податку із сплати інших податків і зборів, встановлених ПКУ, перший податковий (звітний) період починається з першого числа місяця, що настає за наступним податковим (звітним) кварталом, у якому особу зареєстровано платником єдиного податку, і закінчується останнім календарним днем останнього місяця такого періоду.
• Для зареєстрованих в установленому порядку <i>ФОП</i> , які до закінчення місяця, в якому відбулася державна реєстрація, подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для першої або другої групи, перший податковий (звітний) період починається з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому особу зареєстровано платником єдиного податку.
• Для зареєстрованих в установленому законом порядку суб'єктів господарювання (новостворених), які протягом 10 календарних днів з дня державної реєстрації подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для третьої групи, а також четвертої групи (фізичні особи), перший податковий (звітний) період починається з першого числа місяця, в якому відбулася державна реєстрація.

Податковий період (статті 294 Податкового кодексу України):

• Для суб'єктів господарювання, які утворюються в результаті реорганізації (крім перетворення) будь-якого платника податку, що має непогашені податкові зобов'язання чи податковий борг, які виникли до такої реорганізації, перший податковий (звітний) період починається з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому погашено такі податкові зобов'язання чи податковий борг і подано заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування.

• У разі державної реєстрації припинення юридичних осіб та державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, які є платниками єдиного податку, останнім податковим (звітним) періодом вважається період, у якому подано до контролюючого органу заяву щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з припиненням провадження господарської діяльності.

• У разі зміни податкової адреси платника єдиного податку останнім податковим (звітним) періодом за такою адресою вважається період, у якому подано до контролюючого органу заяву щодо зміни податкової адреси.

Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку

Платники єдиного податку першої і другої груп сплачують єдиний податок шляхом здійснення авансового внеску не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця.

Платники єдиного податку третьої групи сплачують єдиний податок протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал.

Платники єдиного податку четвертої групи: самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 ПКУ; сплачують податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах:

- у I кварталі – 10 відсотків;
- у II кварталі – 10 відсотків;
- у III кварталі – 50 відсотків;
- у IV кварталі – 30 відсотків.

✓ *Контрольні запитання*

1. *Як суб'єкту господарювання визначити систему оподаткування?*
2. *Які існують системи оподаткування малого бізнесу?*
3. *Які умови переходу на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності ?*
4. *Які існують обмеження для спрощеної системи оподаткування ?*
5. *Для якої групи оподаткування податковим періодом є календарний квартал ?*
6. *Що є підставою для переходу на загальну систему оподаткування для фізичної особи -підприємця ?*
7. *Як визначити, на якій системі оподаткування знаходиться підприємець?*
8. *Які податки платить ФОП на спрощеній системі оподаткування?*

Завдання 1. Пов'яжіть наведені питання з відповідями за їх змістом (табл. 7.1). Для цього проставте ліворуч від номера питання відповідну літеру.

Таблиця 7.1

Співвідношення питань та відповідей

Питання	Визначення
___ єдиний податок – це	Б) спеціальний режим оподаткування, факт перебування на якому підтверджується внесенням ФОП до реєстру платників єдиного податку.
___ спрощена система оподаткування – це	Б) фізичні особи - підприємці, обсяг доходу протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року
___ перша група платників податку	В) основний податок підприємців

Завдання 2. Визначити розмір єдиного соціального внеску за загальною системою оподаткування, якщо чистий дохід підприємця за 2019 рік складав 65000 грн.

Розв'язання.

У 2019 р. мінімальна зарплата дорівнювала 4173 грн, за рік це:

$$4173 \times 12 = 50\,076 \text{ грн.}$$

Беремо суму чистого доходу та рахуємо різницю:

$$65\,000 - 50\,076 = 14\,924 \text{ грн}$$

На цю суму треба додатково нарахувати ЄСВ.

$$14\,924 \times 22\% = 3\,283,28 \text{ грн (треба доплатити).}$$

Згідно термінів, це необхідно зробити до 9 лютого, ця дата співпадає з граничним строком подачі річної звітності по ЄСВ.

Завдання 3. Є інформація по підприємствам А, Б, В: площа сільгоспугідь – 1 000 га; НГО 1 га пашні – 30 000 грн; урожайність – 35 ц/га; ринкова вартість пшениці без ПДВ – 400 грн/ц, крім того ПДВ – 80 грн; податкові зобов'язання з ПДВ, нараховані при реалізації пшениці, – 2 800 000 грн (35 000 ц x 80 грн).

Сума витрат, понесена на вирощування пшениці, у кожного підприємства різна (див. таблицю). Визначити суму податку за різною системою оподаткування.

Розв'язання.

Для розрахунку суми податків, яку кожне підприємство сплатить на тій чи іншій системі оподаткування, заповнимо табл. 7.2. – 7.4:

Таблиця 7.2
(грн.)

Показники	Підприємство А	Підприємство Б	Підприємство В
1	2	3	4
Показники діяльності			
Валовий збір	35 000 ц (1 000 га × 35 ц)	35 000 ц (1 000 га × 35 ц)	35 000 ц (1 000 га × 35 ц)
1	2	3	4
Виручка від реалізації за рік	14 000 000 (35 000 ц × 400)	14 000 000 (35 000 ц × 400)	14 000 000 (35 000 ц × 400)
Витрати за рік	9 000 000	11 500 000	13 200 000
Прибуток (ряд. 2290 Звіту про фінрезультати)	6 000 000 (14 000 000 – – 9 000 000)	2 500 000 (14 000 000 – – 11 500 000)	800 000 (14 000 000 – – 13 200 000)
Рентабельність (відношення прибутку до загальної суми витрат)	66,67 % (6 000 000 : : 9 000 000 × 100)	21,7 % (2 500 000 : : 11 500 000 × 100)	6,06 % (800 000 : : 13 200 000 × 100)
Податкові зобов'язання з ПДВ	2 800 000	2 800 000	2 800 000
Податковий кредит	1 800 000	2 300 000	2 640 000

Таблиця 7.3
(грн.)

Показники	Підприємство А	Підприємство Б	Підприємство В
Податкове навантаження на загальній системі оподаткування			
Сума податку на прибуток	1 080 000 (6 000 000 × 18 %)	450 000 (2 500 000 × 18 %)	144 000 (800 000 × 18 %)
Сума ПДВ до сплати в бюджет	1 000 000 (2 800 000 – 1 800 000)	500 000 (2 800 000 – 2 300 000)	160 000 (2 800 000 – 2 640 000)
Сума податків, усього	2 080 000	950 000	304 000

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Таблиця 7.4
(грн.)

Показники	Підприємство А	Підприємство Б	Підприємство В
1	2	3	4
Податкове навантаження на ЄП (четверта група)			
Сума ЄП	285 000 (1 000 га × 30 000 × × 0,95/100)	285 000 (1 000 га × 30 000 × × 0,95/100)	285 000 (1 000 га × 30 000 × × 0,95/100)
Сума ПДВ до сплати	1 000 000 (2 800 000 – 1 800 000)	500 000 (2 800 000 – 2 300 000)	160 000 (2 800 000 – 2 640 000)
Сума податків, усього	1 285 000	785 000	445 000
Податкове навантаження на ЄП (третя група, ставка 3 %)			
Сума ЄП	420 000 (14 000 000 × 3 %)	420 000 (14 000 000 × 3 %)	420 000 (14 000 000 × 3 %)
1	2	3	4
Сума ПДВ до сплати	1 000 000 (2 800 000 – 1 800 000)	500 000 (2 800 000 – 2 300 000)	160 000 (2 800 000 – 2 640 000)
Сума податків, усього	1 420 000	920 000	580 000
Податкове навантаження на ЄП (третя група, ставка 5 %)			
Сума ЄП	700 000 (14 000 000 × 5 %)	700 000 (14 000 000 × 5 %)	700 000 (14 000 000 × 5 %)

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
2. Іванов Ю. Б., Крисоватий А. І., Кізима А. Я., Карпова В. В. Оподаткування суб'єктів підприємництва: підручник. К.: Знання, 2013. 526 с.
3. Заболотний В. С., Понедільчук Т. В., Холодна О. В. Оподаткування сільськогосподарських підприємств в Україні: спеціальний режим чи єдиний податок. Хуманитарни Балкански изследвания. 2019. Т.3. № 2(4). С.116–119.
4. Зайцев О. В. Оподаткування суб'єктів підприємництва: підручник. Суми: СумДУ, 2017. 412 с.
5. Податкова система: навч. посіб. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська та ін. / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Діса плюс, 2019. 402 с.
6. Сідельникова Л. П., Чижова Т. В., Якуша Я. В. Оподаткування суб'єктів підприємництва: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2013. 424 с.
7. Суб'єкти господарювання: оподаткування, контроль та аудит: навч. посіб. Г. М. Давидов, І. К. Дрозд, В. М. Іванков та ін. / за ред. Г. М. Давидова. К.: ТОВ Видавництво «Сова», 2016. 590 с.
8. Організація податкового процесу: навч. посіб. О. Є. Найденко, К. В. Давискіба. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 268 с.
9. Кузьома В.В. Актуальні аспекти організації обліку та оподаткування суб'єктів малого підприємництва. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2014. Вип. №2. С. 1334–1337. URL: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/279.pdf> (дата звернення 02.10.2021)

Тема 8. ПІЛЬГОВЕ ОПОДАТКУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ

8.1

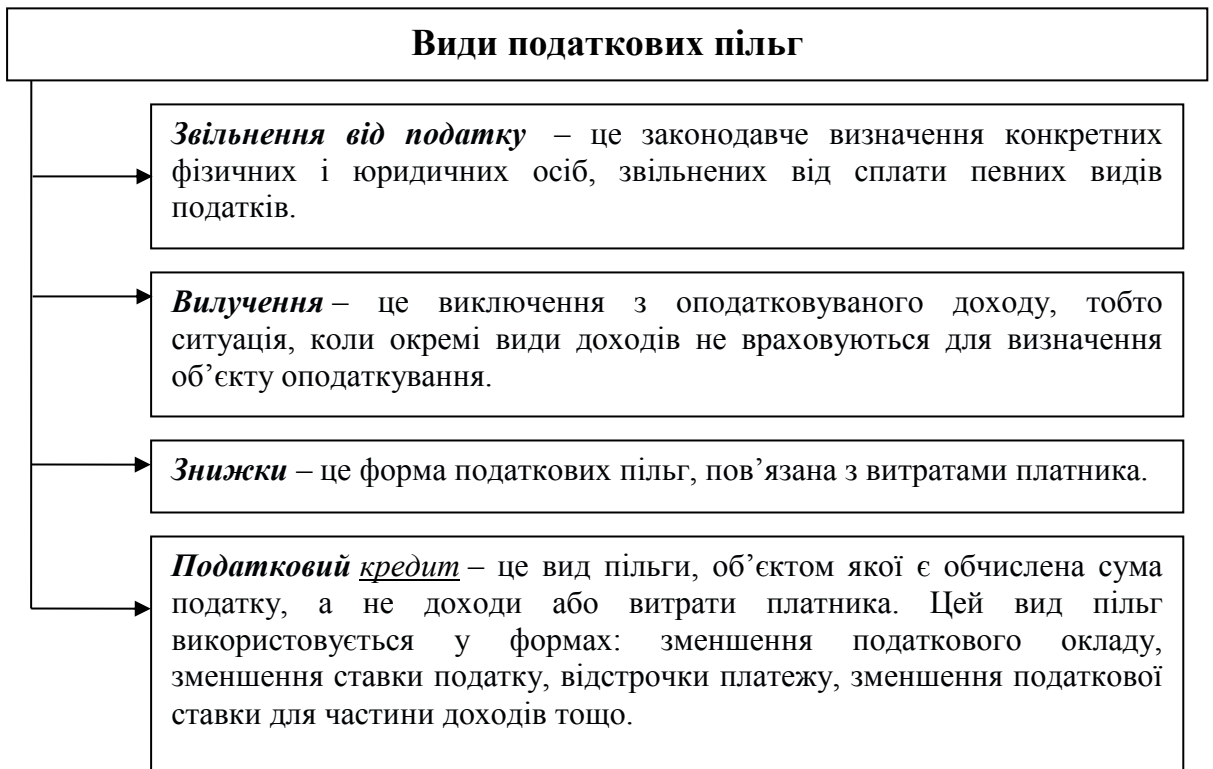
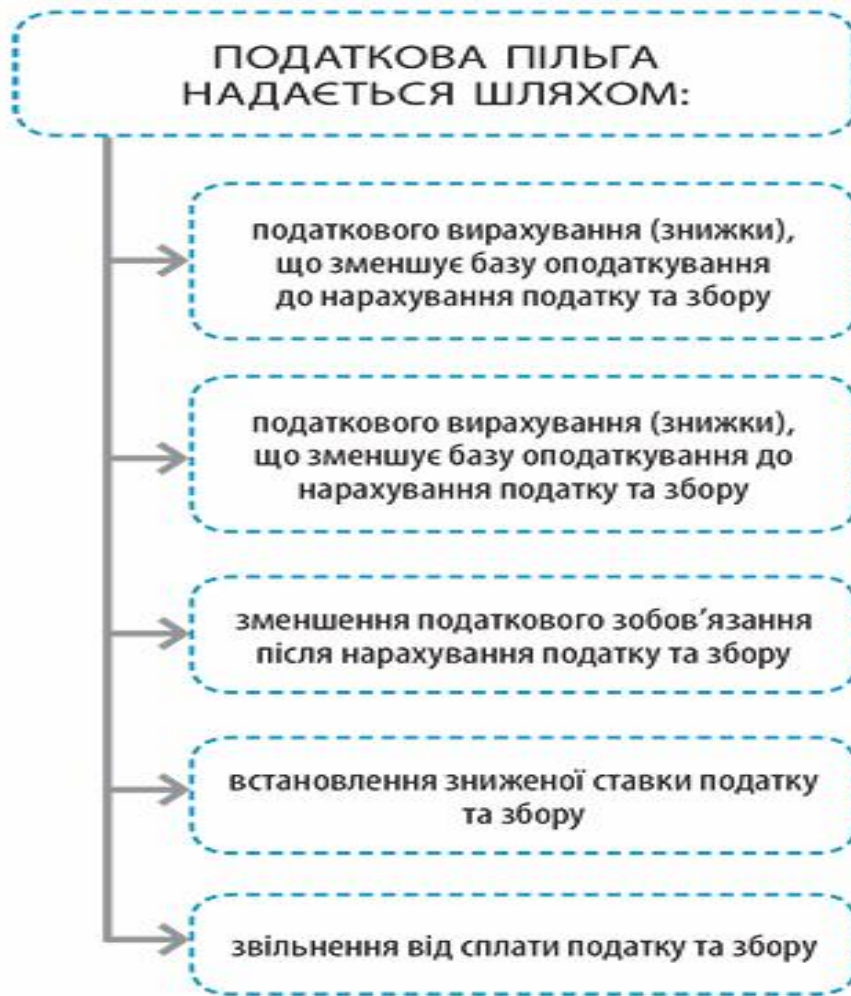
Податкові пільги та їх види

Податкова пільга – це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності визначених підстав (ст. 30 Податкового кодексу України).

Пільгове оподаткування – це система регулювання шляхом надання податкових пільг для певних економічних процесів і окремих видів діяльності та захист груп населення з метою стимулювання розвитку виробництва або зменшення та полегшення податкового тягаря платника податків.

Пільгове оподаткування необхідно розділити на дві групи. Перша група включає відносно традиційні і стабільні звільнення від податку, незалежно від зміни обставин і навіть державного устрою. **Друга група** характеризується певною короткочасністю стосовно конкретних об'єктів.

Перелік податкових пільг, видів діяльності та операції, до яких вони застосовуються публікується у довіднику податкових пільг, що є втратами доходів бюджету.

8.2

Види діяльності, які мають право на податкові пільги, особливості та обмеження**Види діяльності, які мають пільги щодо податку на прибуток**

до 01.01.2025 р., суб'єкти літакобудування, що здійснюють розробку та/або виготовлення з кінцевим складанням літальних апаратів та двигунів до них.	до 01.01. 2035 р. суб'єкти господарювання, які реалізують інвестиційні проекти із значними інвестиціями в межах виконання спеціального інвестиційного договору	Необмежений термін для : – надання освітніх послуг; – діяльність підприємств, які засновані громадськими організаціями інвалідів – неприбуткові підприємства та організації	Частково звільняються: окремі види страхової та банківської діяльності, 80 % прибутку підприємств, отриманого від продажу на митній території України енергоефективних технологій, товарів власного виробництва
---	--	--	---

Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ (ст. 196 ПКУ)

- 1) випуск (емісії), розміщення у будь-які форми управління та продажу (погашення, викупу) за кошти цінних паперів, що випущені в обіг (емітовані) суб'єктами підприємницької діяльності, Національним банком України, Міністерством фінансів України тощо;
- 2) передача майна у схов (відповідальне зберігання), у концесію, а також у лізинг (оренду), крім передачі у фінансовий лізинг;
- 3) надання послуг із страхування;
- 4) надання послуг з інкасації, розрахунково-касового обслуговування, залучення, розміщення та повернення коштів за договорами позики, депозиту, вкладу (у тому числі пенсійного), управління коштами та цінними паперами (корпоративними правами та деривативами);
- 5) виплат у грошовій формі заробітної плати (інших прирівняних до неї виплат), а також пенсій, стипендій, субсидій, дотацій тощо.
- 6) виплат дивідендів, роялті у грошовій формі або у вигляді цінних паперів;
- 7) реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення та перетворення) юридичних осіб;
- 8) постачання позашкільним навчальним закладом вихованцям, учням і слухачам платних послуг у сфері позашкільної освіти;

Пільгами не можуть скористатися суб'єкти господарювання, які здійснюють таку діяльність:

- у сфері розваг, визначену в пп. 14.1.46 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу
- виробництво, оптовий продаж, експорт, імпорт підакцизних товарів
- виробництво, оптовий та роздрібний продаж пально-мастильних матеріалів
- видобуток, серійне виробництво та виготовлення дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органічного утворення
- фінансову та страхову діяльність, а також з обміну валют
- видобуток та реалізацію корисних копалин загальнодержавного значення
- операції з нерухомим майном
- поштову та кур'єрську діяльність
- діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату, а також з надання послуг у сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону № 375
- охоронну діяльність
- зовнішньоекономічну діяльність (крім діяльності у сфері інформатизації)
- виробництво продукції з давальницької сировини
- оптову торгівлю і посередництво в оптовій торгівлі
- діяльність у галузі виробництва та розподілення електроенергії, газу та води
- діяльність у сферах права та бухобліку
- діяльність у сфері інжинірингу

Преференції в частині оподаткування, які надаватимуться платникам податків регулюються Законом України «Про соціальну підтримку застрахованих осіб та суб'єктів господарювання на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-Co V-2» від 04.12.2020 р. №1072-IX.

Під дію Закону підпадають усі категорії платників податків, крім осіб, на яких поширюються судові процедури, визначені Кодексом України з процедур банкрутства, та осіб, які мають податковий борг з митних платежів

В умовах карантинних обмежень діють такі податкові пільги:

Для платників ПДВ:

Від сплати звільняються

- операції з **ввезення на митну територію** України товарів (у т. ч. лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19),

- операції з **постачання на митній території** України товарів (в т. ч. лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), **перелік яких визначено Кабміном.**

Пільговий режим оподаткування ПДВ застосовується **на всіх етапах постачання** товарів, включених до відповідного Переліку, встановленого Кабміном, незалежно від дати їх виробництва та походження (вітчизняного виробництва чи ввезених на митну територію України), а також незалежно від кола суб'єктів, що здійснюють такі операції, їх статусу, як платників ПДВ, чи форми власності.

Для платників податку на прибуток підприємств

1. Передбачено зменшення фінансового результату до оподаткування платника податку на прибуток підприємств на суму доходу у вигляді:

- отриманої одноразової компенсації суб'єктам господарювання витрат, понесених за сплату ЄСВ за найманих осіб, відповідно до Закону № 1071 та включеної до складу доходів звітного періоду відповідно до НП(С)БО або МСФЗ;
- списаних штрафних санкцій і пені відповідно до п. 2-3 та списаного податкового боргу відповідно до п. 2-4 підрозд. 10 розд. XX ПКУ та включених до складу доходів звітного періоду відповідно до Н(П)СБО або МСФЗ.

Тобто, *починаючи з 10.12.2020 р.* платник податку на прибуток підприємств матиме можливість зменшити фінансовий результат до оподаткування та відповідно не враховувати при визначенні суми податкових зобов'язань з цього податку за звітний період суми доходу у вигляді: 1. отриманої ним у такому звітному періоді одноразової компенсації його витрат, понесених за сплату єдиного внеску за найманих осіб; 2. списаних такому платнику у такому звітному періоді штрафних санкцій і пені, нарахованих за податковим боргом, що виник станом на 01.11.2020 р.

8.3

Відображення податкових пільг у звітності

З 1 січня 2020 року облік сум податкових пільг, отриманих суб'єктами господарювання, здійснюється контролюючими органами на підставі інформації, наявної в поданих платниками податкових деклараціях (додаток 6).

Інформація про суми податкових пільг у податковій звітності повинна містити такі дані:

- код пільги за кожним видом податкових пільг та найменування пільг згідно з довідником пільг, форма та порядок ведення якого затверджуються ДПС;
- суму податку (збору), не сплаченого до бюджету у зв'язку з отриманням податкової пільги (вивільнені від оподаткування кошти);
- строк користування податковою пільгою у звітному періоді - число, місяць, рік початку та закінчення користування пільгами;
- суму податкової пільги, що використана за цільовим призначенням - обсяг пільг за платежами відповідно до довідника пільг у разі цільового використання податкових пільг.

✓ Контрольні запитання

1. Економічна сутність та види податкових пільг.
2. Переваги та недоліки використання податкових пільг.
3. Податкова знижка за витратами на навчання.
4. Пільгове оподаткування громадські організації осіб з інвалідністю.
5. Що означає поняття “податкові пільги”?
6. Назвіть види податкових пільг та особливості їх застосування?
7. Які операції звільнені від оподаткування ПДВ?
8. Які пільги надаються при оподаткуванні прибутку?
9. Які суб'єкти господарювання не можуть користуватися податковими пільгами?
10. Як відображається інформація про суми податкових пільг у податковій звітності?

Завдання 1. Підзвітній особі на закупівлю полуниці та огірків видано з каси готівкові кошти в сумі 3500,00 грн. Фактично витрачено 3500,00 (2500 грн. – на огірки і 1000 грн. – на полуницю). При цьому продавець полуниці надав довідку за формою № 3ДФ (дохід не обкладався ПДФО та ВЗ), а продавець огірків – ні (з доходу утримані ПДФО і ВЗ).

Придбання сільгосппродукції у фізосіб

<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, грн.</i>
1. Видано грошові кошти під звіт з каси підприємства на закупівлю сільгосппродукції	
2. Оприбутковано закуплену сільгосппродукцію:	
• огірки	
• полуниця	
3. Утримано ПДФО з доходу продавця огірків	
4. Утримано ВЗ з доходу продавця огірків	
<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Сума, грн.</i>
5. Відображено залік заборгованостей	
6. Повернуто працівником невикористану суму грошових коштів до каси підприємства	
7. Перераховано до бюджету ПДФО	
8. Перераховано до бюджету ВЗ	

Завдання 2. Батьком понесено у 2020 р. витрати на навчання сина (члена сім'ї першого ступеня споріднення) у розмірі 30 000,0 грн. Річна сума нарахованої заробітної плати батька – 120 000,0 грн. Страхові внески до Накопичувального фонду у 2020 р. не сплачувалися – 0. Податкова соціальна пільга до заробітної плати батька у 2020 р. не застосовувалась – 0. Розрахувати базу оподаткування ПДФО, суму фактично утриманого (сплаченого) ПДФО із заробітної плати батька, суму податку, що повернеться з бюджету внаслідок зменшення загального річного оподатковуваного доходу, отриманого у вигляді зарплати, у зв'язку з використанням права на податкову знижку.

Список використаних джерел

1. Дубовик О.Ю. Пільги як інструмент державного податкового регулювання. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2011. № 3 (43). С. 61
2. Криницький І. Є. Податкова пільга як елемент правового механізму податкового платежу. *Фінансове право*. 2012. № 3. С. 16–19.
3. Макурін А.А. Теорія оподаткування: навч. посіб. Дніпро: НТУ «ДП», 2018. 75 с. (дата звернення: 18.09.2020).
4. Малишкін О. Коефіцієнт податкового навантаження на мікро-рівні: розрахунок та застосування. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 1. С. 18–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2015_1_4.
5. Меліхова Т. О., Троян О. В. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 20. С. 33–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_20_8.
6. Податкова система. Тести. URL: http://shatohina-v-i.at.ua/podatкова_sistema.pdf. (дата звернення: 15.02.2021).
7. Податкова система: мультимедійний навч. посіб. В. Ф. Тищенко та ін. Харків, 2021. URL: <http://ebooks.git-elt.hneu.edu.ua/taxsystem/index.html>. (дата звернення: 15.02.2021).
8. Податкова система: навч. посіб. В.Г. Баранова та ін./ за ред. В.Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.
9. Податкова система: навч. посіб. І. С. Волохова та ін./ за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
10. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 05.10.2021).
11. Податкові відносини суб'єктів підприємництва: управління та адміністрування: навч. посіб. В. І. Аранчій та ін. Полтава: ПДАА, 2017. 473 с.
12. Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991 № 698-ХІІ. Дата оновлення: 29.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text> (дата звернення: 15.11.2020).
13. Соколовська А.М., Луніна О.І. Визначення категорії «податкова пільга» та його практичне значення. *Економіка України*. 2005. № 9. С. 21–30.

Навчальне видання

**Остапенко Тетяна Миколаївна
Кубецька Ольга Миколаївна
Кононова Ірина Володимирівна
Протопопова Наталія Андріївна**

**ОПОДАТКУВАННЯ
СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Навчальний посібник (у схемах)

Підп. до друку 22.02.2022 р. Формат 60x84/16. Гарнітура – Times. Друк цифровий.
Папір офісний. Ум.-друк. арк. 9,00. Обл.-вид. арк. 9,25. Зам. № 03/22-нп. Тираж 50 прим.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49000, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rvv_vonr@dduvs.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6054 від 28.02.2018